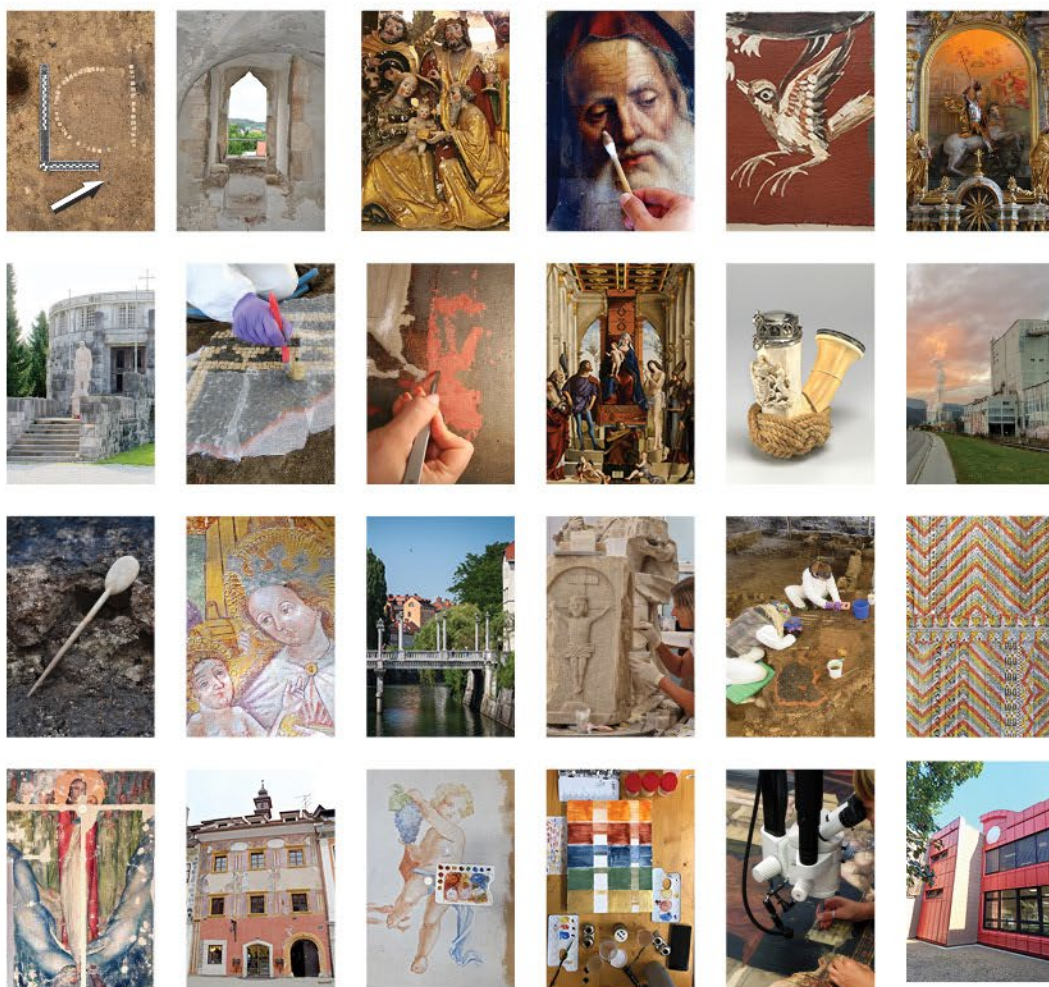

PROGRAM DELA 2025

KAZALO

1. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI DOLOČAJO IN POJASNJUJEJO DELOVNO PODROČJE ZVKDS.....	5
2. CILJI JAVNEGA ZAVODA ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE SLOVENIJE.....	7
3. LETNI CILJI, VSEBINSKI PROGRAM DELA ZA LETO 2024 IN POVZETEK FINANČNE STRUKTURE PROGRAMA... ..	9
3.1. Letni cilji ZVKDS	9
3.2. Vsebinski program dela za leto 2025	12
3.3. Povzetek finančne strukture programa	15
4. IZHODIŠČA IN KAZALCI, NA KATERIH TEMELJIJO IZRAČUNI IN OCENE POTREBNIH SREDSTEV (PLAČE, SPLOŠNI STROŠKI DELOVANJA, PROGRAMSKI MATERIALNI STROŠKI)	19
5. PROGRAM NAKUPA OPREME IN DROBNEGA INVENTARJA, INVESTICIJSKEGA VZDRŽEVANJA IN INVESTICIJ ZA LETO 2025	24
6. KADROVSKI NAČRT ZA LETO 2025	27
7. PROGRAM DELA ZVKDS ZA LETO 2025 – VSEBINA	31
I. PROGRAMSKI SKLOP - Naloge državne javne službe.....	31
1. Skupne naloge vseh organizacijskih enot	31
1.1. Sodelovanje pri varstvu dediščine v primeru oboroženega spopada in varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami	31
1.2. Izdajanje različnih mnenj in strokovnih podlag v postopkih, ki jih vodi MK in drugi državni organi	32
1.3. Oblikovanje metod in standardov za ohranitev dediščine ter usmerjanje, usklajevanje in spremljanje njihovega izvajanja.....	33
1.4. Sodelovanje z lastniki oziroma posestniki nepremičnih spomenikov in z drugimi uporabniki dediščine, ki imajo interese v zvezi s posameznim spomenikom, ter posredovanje pojasnil, nasvetov in navodil	37
1.4.1. Sodelovanje z lastniki oziroma posestniki nepremičnih spomenikov in z drugimi uporabniki dediščine	37
1.4.2. Presoja in skrb za materialno stanje dediščine in spomenikov.....	38
1.4.3. Sodelovanje z upravljavci spomenikov pri pripravi predlogov načrta upravljanja	38
1.4.4. Sodelovanje z upravljavci spomenikov in spomeniških območij svetovne dediščine	38
1.5. Sodelovanje z državnimi organi in nudenje strokovne pomoči pri postopkih v zvezi s stvarmi z domnevo dediščine	38
1.6. Sodelovanje pri politikah in zakonodaji s področja varstva kulturne dediščine	39
2. Dokumentacijski sklop	40
2.1. Identificiranje in dokumentiranje kulturne dediščine	40
2.2. Preučevanje, vrednotenje in interpretiranje nepremične dediščine ter z njo povezane premične in nesnovne dediščine	40
2.3. Predlaganje vpisa dediščine v register	41
2.4. Pripravljanje predlogov za razglasitev spomenikov	41
2.5. Zagotavljanje dokumentacije konservatorsko-restavratorske dejavnosti	41
2.6. Zagotavljanje dokumentacije preventivne arheološke dejavnosti	41
2.7. Digitalizacija najpomembnejše dediščine	42
3. Izvajanje upravnih nalog na podlagi javnega pooblastila.....	43
3.1. Pripravljanje strokovnih podlag za upravne postopke, ki jih vodijo ministristva in drugi državni organi	43
3.2. Izdajanje kulturnovarstvenih pogojev, soglasij in mnenj za posege v dediščino in spomenike in za raziskave (razen predhodnih raziskav in odstranitve po 31. členu ZVKD1)	43
3.3. Vodenje evidence raziskav.....	43
3.4. Izdajanje odločb o arheoloških najdiščih	44
3.5. Odrejanje izvedb določenih ukrepov varstva spomenikov lastnikom spomenikov	44
3.6. Izvršbe	44
4. Strokovno spremljanje izvajanja varstva.....	45
4.1. Revizija in potrditev konservatorskih načrtov, ki jih pripravijo druge osebe	45
4.2. Strokovni nadzor nad posegi v spomenike in dediščino	45
4.3. Strokovni nadzor nad predhodnimi raziskavami spomenikov in dediščine, ki niso arheološke ostaline.....	45
4.4. Strokovni nadzor nad arheološkimi raziskavami.....	45
5. Varstvo kulturne dediščine v prostoru.....	47
5.1. Sprejemanje načrtov izvedbe predhodnih raziskav območij prostorskih aktov	47
5.2. Analiziranje in vrednotenje prostora za prikaz vrednotenja dediščine v prostoru	47
5.3. Pripravljanje gradiva za smernice in mnenja v postopkih priprave prostorskih aktov	47
6. Razvojni programi in projekti.....	48
6.1. Razvojni programi in projekti konservatorske stroke	48
6.2. Razvojni programi in projekti konservatorske-restavratorske stroke	48
6.3. Razvojni programi preventivne arheologije.....	50
6.4. Raziskovalni projekti po naročilu MK.....	50
7. Projektiranje, načrtovanje in izvedba konservatorsko-restavratorskih posegov.....	51
7.1. Vodenje in izvedba predhodnih raziskav na spomenikih v lasti države	51
7.2. Vodenje in izvedba predhodnih raziskav spomenikov iz druge alineje 2. odstavka 34. člena ZVKD-1.....	51
7.3. Priprava in izdelava konservatorskih načrtov za spomenike v lasti države in po naročilu MK.....	51
7.4. Izdelovanje konservatorsko-restavratorske projektne dokumentacije za zahtevne posege.....	51
7.5. Načrtovanje, vodenje in izvedba zahtevnih konservatorsko-restavratorskih posegov na spomenikih, ki se financirajo ali sofinancirajo iz državnega proračuna.....	52
7.5.1. Načrtovanje, vodenje in izvedba zahtevnih konservatorsko-restavratorskih posegov na spomenikih.....	52
7.5.2. Načrtovanje, vodenje in izvedba zahtevnih konservatorsko-restavratorskih posegov na spomenikih v lasti države	56
8. Načrtovanje in izvedba arheoloških raziskav ter raziskovalnih projektov s področja preventivne arheologije.....	58
8.1. Vodenje in izvedba predhodnih arheoloških raziskav ter poizkopavalnih postopkov spomenikov v lasti države, ki se financirajo iz državnega proračuna, namenjenega kulturi: tretja točka tretjega odstavka 85. člena ZVKD-1.....	58
8.2. Vodenje in izvedba predhodnih arheoloških raziskav iz prve alineje 2. odstavka 34. člena ZVKD-1 in druge alineje 3. odstavka 34. člena 58	
8.2.1. Vodenje in izvedba predhodnih arheoloških raziskav območij prostorskih aktov po 80. členu ZVKD-1.....	58

8.2.2.	Vodenje in izvedba predhodnih arheoloških raziskav za določitev sestave in obsega arheoloških ostalin na stavbnem zemljišču, ki je registrirano arheološko najdišče, če gradi investitor, ki je fizična oseba, stanovanje za lastne potrebe ali se na stavbnem zemljišču gradijo neprofitna najemna stanovanja.....	58
8.3.	Vodenje in izvedba arheoloških raziskav in drugih raziskovalnih projektov s področja preventivne arheologije po naročilu MK.....	59
8.4.	Vodenje in izvedba predhodnih arheoloških raziskav iz prve alineje 3. odstavka 34. člena ZVKD-1.....	60
8.5.	Vodenje in izvedba predhodnih arheoloških raziskav iz pete alineje 3. odstavka 34. člena (izvedba raziskav za potrebe presoje vplivov na arheološke ostaline).....	60
9.	Projekti za razvijanje zavesti o dediščini (popularizacija).....	61
9.1.	Odnosi z javnostmi.....	61
9.1.1.	Spletno komuniciranje.....	61
9.1.2.	Celostna grafična podoba.....	61
9.1.3.	Strateško vodenje odnosov z deležniki in javnostmi.....	61
9.2.	Založništvo.....	61
9.2.1.	Publikacije ZVKDS: Varstvo spomenikov, Poročila, Kulturni in naravni spomeniki, Vestnik, RES. - publikacije RC, Zbirka AAS, Monografije CPA, Naša dediščina, ZVKDS se predstavi.....	61
9.2.2.	Druge publikacije in znanstveni članki.....	62
9.3.	Dnevi evropske kulturne dediščine.....	62
9.4.	Teden kulturne dediščine.....	62
9.5.	Kulturni bazar.....	62
9.6.	Projekt SPOZNAJ, VARUJ, OHRANI.....	62
9.7.	Projekti za razvijanje zavesti javnosti o ohranjanju in varovanju kulturne dediščine.....	62
9.7.1.	Posveti, predavanja, delavnice za popularizacijo dediščine.....	62
9.7.2.	Razstave ZVKDS.....	63
9.7.3.	Strokovne knjižnice.....	63
10.	Mednarodno sodelovanje.....	64
10.1.	Sodelovanje pri pripravi nominacij na seznam svetovne dediščine in drugi projekti povezani z UNESCOM.....	64
10.2.	Sodelovanje pri projektih Sveta Evrope (izvajanje konvencij Sveta Evrope).....	64
10.3.	Drugo mednarodno sodelovanje.....	64
10.3.1.	Sodelovanje pri drugih projektih EU.....	64
10.3.2.	Sodelovanje na rednih letnih konferencah.....	64
10.3.3.	Mednarodno in drugo sodelovanje z inštitucijami in posamezniki na področju konservatorstva, konservatorstva - restavratorstva in preventivne arheologije.....	64
10.3.4.	Aktivna udeležba ali soorganizacija na mednarodnih simpozijih, posvetih, konferencah, delavnicah in sejmih.....	65
11.	Druge naloge.....	66
11.1.	Upravljanje nepremičnih spomenikov v lasti države.....	66
11.2.	Drugi projekti po naročilu MK.....	66
11.2.1.	Izvajanje praktičnega izobraževanja - obvezne delovne prakse za dijake in študente ter mentorstva za študente.....	66
11.2.2.	Sodelovanje pri izvajanju strokovnih izpitov za področje varstva nepremične dediščine.....	66
11.2.3.	Izvajanje programov usposabljanja in vseživljenjskega učenja s področja varstva dediščine.....	66
11.3.	Izpopolnjevanje in usklajevanje potreb po izobraževanju kadrov na področju varstva nepremične dediščine.....	67
11.4.	Izvajanje drugih nalog v soglasju z ministrstvom.....	68
II.	PROJEKTI, KI SE NE (SO)FINANCIRAJO IZ DRŽAVNEGA PRORČUNA NAMENJENEGA KULTURI IN SO V JAVNEM INTERESU.....	69
12.	Projektiranje, načrtovanje in izvedba konservatorsko restavratorskih posegov.....	69
12.1.	Priprava konservatorskih načrtov za spomenike, ki niso v lasti države.....	69
12.2.	Vodenje in izvajanje predhodnih raziskav spomenikov, ki niso v lasti države.....	69
12.3.	Izdelava konservatorsko-restavratorske projektne dokumentacije za posege, ki se ne financirajo iz sredstev MK.....	69
12.4.	Načrtovanje, vodenje in izvedba konservatorsko-restavratorskih posegov, ki se ne financirajo iz sredstev MK.....	69
12.5.	Sodelovanje pri varstvu dediščine v primeru oboroženega spopada in varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami - izvedbeni del.....	69
12.6.	Priprava in izdelava konservatorskih načrtov za spomenike v lasti države, ki se ne financirajo iz sredstev MK.....	69
13.	Načrtovanje in izvedba arheoloških raziskav.....	71
13.1.	Vodenje in izvedba predhodnih in drugih arheoloških raziskav ter poizkopavalnih postopkov obdelave arhivov arheoloških najdišč vključno z objavo, ki ne sodijo v drugi in tretji odstavek 34. člena ZVKD-1.....	71
14.	Raziskovalni in razvojni projekti.....	72
14.1.	Projekti financirani iz proračuna EU.....	72
14.2.	Projekti financirani iz sredstev Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (v nadaljevanju: ARIS) 74.....	72
14.3.	Drugo sodelovanje, financirano iz projektov.....	79
14.4.	Drugo sodelovanje, financirano iz projektov.....	79
15.	Druge naloge.....	80
15.1.	Sodelovanje z organizacijami s področja varstva kulturne dediščine.....	80
15.2.	Upravljanje nepremičnih spomenikov, ki niso v lasti države.....	80
III.	TRŽNA DEJAVNOST.....	81
16.	Projektiranje, načrtovanje in izvedba konservatorsko restavratorskih posegov.....	81
17.	Načrtovanje in izvedba arheoloških raziskav.....	81
	Priloga 1: Program dela Javnega zavoda RS za varstvo kulturne dediščine – podatki za preteklo obdobje, in načrt za 2025 in 2026... 83	
	Priloga 2: Programski materialni stroški po posameznih organizacijskih enotah brez stroškov dela – realizacija 2024, obračunsko.. 87	

Predstavitev javnega ZVKDS

Naziv: Javni zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine

Skrajšani naziv: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Kratice: ZVKDS

ZVKDS je vpisan v sodni register pri Okrožnem sodišču v Ljubljani pod vložno številko 1/32177/00.

Naslov: Poljanska cesta 40

Matična številka: 1423215000

Številka proračunskega uporabnika 38105

Davčna številka: SI45991413

Številka podračuna pri UJP: 01100-6030381005

Telefonska številka: 01/23 43 104

Elektronski naslov: tajnistvo@zvkd.si

Ime zastopnika: Jernej Hudolin

Tip zastopnika: generalni direktor

Javni zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju ZVKDS) je osrednja javna služba, ki jo je ustanovila država za varovanje nepremične in z njo povezane premične in nesnovne kulturne dediščine.

ZVKDS sestavljata dve glavni organizacijski enoti: Služba za kulturno dediščino (v nadaljevanju SKD) s 7 območno organiziranimi organizacijskimi enotami v nadaljevanju (OE) in Center za konservatorstvo (v nadaljevanju CK) z Restavratorskim centrom (v nadaljevanju RC), Centrom za preventivno arheologijo (v nadaljevanju CPA) in Raziskovalnim inštitutom (v nadaljevanju RI). Poleg naštetih ZVKDS sestavljata še enoti Služba za razvoj (v nadaljevanju SR) in Skupne službe (v nadaljevanju SS).

SKD s svojimi enotami izvaja državno javno službo, CK pa je poleg izvajanja državne javne službe zadolžen še za izvajanje projektne vodene državne javne službe. SR skrbi za usklajeno in enotno vodenje skupnih strokovnih nalog ZVKDS, koordinira in usmerja razvojne projekte, izvaja naloge s področja založništva, popularizacije ter skrbi in koordinira mednarodno sodelovanje. SS so organizacijska enota, ki je zadolžena za izvajanje podpornih dejavnosti (finance, računovodstvo, informatika...). Več o organizacijski sestavi ZVKDS in nalogah posameznih organizacijskih enot je na voljo na: <http://www.zvkd.si/>

Poslanstvo

Poslanstvo ZVKDS je uresničevanje javne koristi varstva dediščine, kot jo določata Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a, v nadaljevanju: URS) (5. člen) in Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE, v nadaljevanju: ZVKD-1) (2. člen).

Dediščina sooblikuje pomemben del kulturne raznolikosti Slovenije in je neodtujljiv del evropske in svetovne dediščine. Hkrati je dediščina vir, ki prispeva h kakovosti življenja državljanov Slovenije, k naši

kulturni identiteti ter gospodarskemu, družbeno-socialnemu in kulturnemu razvoju. Svoje poslanstvo izvajamo s številnimi strokovnimi postopki, vezanimi na neposredno ohranitev dediščine in preprečevanje škodljivih vplivov nanjo. Izvajamo tudi ukrepe za vključevanje dediščine v sodobno življenje, predstavljamo dediščino javnosti in razvijamo zavest o njenih vrednostih in ozaveščamo javnost, da je kulturna dediščina trajnostna. Varstvo kulturne dediščine presega zaščito posameznih stavb in predmetov. Z upoštevanjem prostorskih celot in vrednot kulturnega okolja povezuje različna znanja v specialna znanja in teoretske pristope.

1. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI DOLOČAJO IN POJASNJUJEJO DELOVNO PODROČJE ZVKDS

Ustava Republike Slovenije /URS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a),

Zakon o varstvu kulturne dediščine/ZVKD-1/ (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE),

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo /ZUJIK / (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP),

Gradbeni zakon /GZ-1/ (Uradni list RS št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 78/23 - ZUNPEOVE, 121/23 - odl. US, 131/23 – ZORZFS in 133/23; v nadaljevanju: GZ-1),

Zakon o prostorskem načrtovanju /ZPNačrt / (Uradni list RS št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP, 43/11 – ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 76/14 – odl. US, 14/15 – ZUUJFO, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21-ZUreP-3),

Zakon o urejanju prostora/ZUreP-3/ (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE in 95/23 – ZIUOPZP; v nadaljevanju: ZUreP-3),

Zakon o varstvu okolja /ZVO-2/ (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O in 78/23 – ZUNPEOVE),

Zakon o ohranjanju narave /ZON/ (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-1O),

Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja /ZSRR-2/ (20/11, 57/12, 46/16 in 18/23 – ZDU-1O),

Zakon o lastninjenju kulturnih spomenikov v družbeni lastnini /ZLKSDL/ (Uradni list RS, št. 89/99 in 107/1999 - popr.),

Zakon o vračanju protipravno odstranjenih predmetov kulturne dediščine /ZVPOPKD/ (Uradni list RS, št. 126/03 in 8/16),

Zakon o vojnih grobiščih /ZVG/ (Uradni list RS, št. 65/03, 72/09 in 32/17),

Zakon o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev /ZPVGŽ/(Uradni list RS, št. 55/15 in 92/21),

Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej / (Uradni list RS, št. 62/16 in 3/22 – ZDeb),

Proračun Republike Slovenije za leto 2023 /DP2023/ (Uradni list RS, št. 187/21, 150/22, 65/23 in 97/23),

Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 /ZIPRS2425/ (Uradni list RS, št. 123/23 in 12/24),

Zakon o javnih finančah /ZJF/ (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O in 76/23),

Zakon o računovodstvu /ZR/ (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02-ZJF-C, 114/06-ZUE),

Zakon o delovnih razmerjih /ZDR-1/ (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13-popr., 47/15 ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, , 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPdVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22, 54/22 – ZUPŠ-1 in 114/23),

Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 45/94, 45/94, 39/96, 39/99-ZMPUPR, 82/99, 102/00, 52/01, 64/01, 43/06-ZKolP, 60/08, 32/09, 32/09, 40/12, 46/13, 106/15, 46/17, 2/17 – popr., 80/18, 160/20, 88/21 in 136/22),

Zakon o sistemu plač v javnem sektorju /ZSPJS/ (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18, 204/21 in 139/22),

Kolektivna pogodba za javni sektor /KPJS/ (Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, , 91/09, 8/10, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17, 46/17, 69/17, 80/18 in 136/22),

Uredba o metodologiji za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na področju kulture (Uradni list RS, št. 100/03, 81/09 in 96/13),

Uredba o varstvenih območjih dediščine (Uradni list RS, št. 69/22),

Pravilnik o označevanju kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 94/21),

Pravilnik o seznamih zvrsti dediščine in varstvenih usmeritvah (Uradni list RS, št. 102/10),

Pravilnik o konservatorskem načrtu, (Uradni list RS, št. 66/09),

Pravilnik o konservatorskem načrtu za prenovo (Uradni list RS, št. 76/10),

Pravilnik o vlaganju in reševanju zahtevkov za financiranje predhodnih arheoloških raziskav iz državnega proračuna (Uradni list RS, št. 93/14 in 73/16),
Pravilnik o registru kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 66/09),
Pravilnik o strokovnih izpitih na področju varstva kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 32/18),
Pravilnik o pridobivanju nazivov v dejavnostih varstva kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 47/18),
Pravilnik o iskanju arheoloških ostalin in uporabi tehničnih sredstev za te namene (Uradni list RS, št. 49/14),
Pravilnik o evidenci in nadzoru pri trgovanju s predmeti kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 140/2004, 15/07 Odl.US, 95/07, 16/08-ZVKD-1),
Pravilnik o načinu izvajanja financiranja javnih zavodov, javnih skladov in javnih agencij na področju kulture (Uradni list RS, št. 85/2010),
Pravilnik o arheoloških raziskavah (Uradni list RS, št. 3/13 in 56/22),
Pravilnik o varovanju in hranjenju nacionalnega bogastva in muzejskega gradiva, o vpisu v razvid muzejev in o podelitvi pooblastila za opravljanje državne javne službe muzejev (Uradni list RS, št. 47/12),
Pravilnik o pridobivanju nazivov v dejavnostih varstva kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 47/18).
Sklep o ustanovitvi Javnega zavoda Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 65/08 in 54/14),
Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest v Javnem zavodu RS za varstvo kulturne dediščine, št. 0070-0002/2022/6 z dne 13.3.2023,
Pravilnik o notranji organizaciji Javnega zavoda Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine, št. 0070-0001/2022/3 z dne 20. 10. 2010),
Pravilnik o podpisovanju dokumentov v Javnem zavodu Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine (z dne 5. 1. 2015),
Pravilnik o raziskovalni dejavnosti Javnega zavoda Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine in o postopku za razvrstitev raziskovalcev (z dne 4. 3. 2011),
Pravilnik o računovodstvu ZVKDS z dne 6. oktobra 2021,
Pravilnik o notranji organizaciji Javnega zavoda Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine, št. 0070-0001/2022/3 z dne 10. 11. 2022,
Pravilnik o prepovedi uživanja psihoaktivnih snovi na delovnem mestu (z dne 27. 10. 2016),
Pravilnik o nadzoru konkurenčne dejavnosti (z dne 24. 3. 2017),
Obvestilo o vpisu v evidenco raziskovalnih organizacij (Agencija RS za raziskovalno dejavnost št. 637-64-2004/6 z dne 26. 1. 2005),
Pravilnik o postopku za izvolitev raziskovalcev v raziskovalni naziv (26. 2. 2019),
Pravilnik o izobraževanju, z dne 14. 12. 2010,
Pravilnik za vzpostavitev notranje poti za prijavo kršitve predpisov, z dne 15. 9. 2023,
Pravilnik o izvajanju nabav na ZVKDS, z dne 37. 10. 2022,
Pravilnik o opravljanju dela na domu na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, z dne 11. 4. 2022,
Pravilnik o osebni varovalni opremi, z dne 1. 8. 2018,
Pravilnik o načinu obveščanja javnosti v Javnem zavodu Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine, z dne 11. 10. 2011,
Pravilnik o popisu, z dne 26. 11. 2008, spremenjen 5. 2. 2019,
Pravilnik o zavarovanju osebnih podatkov, z dne 15. 1. 2008,
Pravilnik o preprečevanju in odpravljanju posledic mobinga na ZVKDS, z dne 28. 1. 2009,
Pravilnik o uporabi službenih vozil in obračunavanju potnih nalogov ter službenih poti, z dne 24. 4. 2023.

2. CILJI JAVNEGA ZAVODA ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE SLOVENIJE

Okvir strokovnega delovanja ZVKDS je pravno-formalno določen z ZVKD-1 in s *Sklepom o ustanovitvi Javnega zavoda Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščin* (Uradni list RS, št. 65/08, 54/14 in 83/18, v nadaljevanju: *Sklep*). Ta dva dokumenta določata organizacijsko shemo in polje delovanja. S tem sta povezana tudi kadrovska usmeritev in osnovni finančni okvir. Cilje delovanja določa ZVKD-1 predvsem v delu, ki opredeljuje javni interes varstva dediščine in iz njega izhajajoča javna pooblastila, naloge državne javne službe in ukrepe, ki jih ima na voljo, ter *Strateški načrt ZVKDS za obdobje 2020 – 2024 z dne 4.12.2019 in njegovimi dopolnitvami z dne 11.11.2020*. Pri oblikovanju ciljev smo upoštevali tudi Resolucijo o nacionalnem programu za kulturo 2022-2029, Uradni list RS, št. 29/22 in 61/24 – ReNPK24–31.

Dolgoročni cilji iz Strateškega načrta ZVKDS za obdobje 2020-2024

CILJ 1: Zagotoviti učinkovito strokovno in pravno varstvo kulturne dediščine.

UKREPI:

- Vzpostavitev varstvenih območij dediščine (*v nadaljevanju: VOD*).
- Spodbujanje lastnikov in upravljalcev dediščine k njenemu rednemu vzdrževanju, celoviti prenovi, upravljanju in oživljanju.
- Varstvo kulturne dediščine pred naravnimi in drugimi nesrečami.
- Vzpostavitev postopkov vrednotenja dejavnosti varstva kulturne dediščine.

CILJ 2: Izboljšanje organizacije in načina dela.

UKREPI:

- Strategija ravnanja s kadrovskimi viri.
- Izboljšanje delovnih procesov in notranje komunikacije.
- Spremembe in dopolnitve internih aktov.
- Posodobitev tehnične in infrastrukturne opreme.
- Optimizacija in razvoj delovnih procesov.

CILJ 3 : Razvoj stroke.

UKREPI:

- Vzpostavitev standardizacije postopkov dokumentiranja dediščine po najvišjih strokovnih in tehnoloških standardih z zagotovitvijo ustreznih izobraževanj in s pridobitvijo ustrezne tehnične opreme.
- Preliminarne raziskave na vseh področjih dela.
- Izvajanje razvojnih in raziskovalnih projektov in pridobitev stalnega vira financiranja.
- Standardizacija dokumentacijskih postopkov in raziskovalnih metod.

CILJ 4: Prepoznavnost kulturne dediščine in njenega varstva.

UKREPI:

- Dostopnost digitalnih vsebin.
- Zagotavljanje izvedbe Dnevov evropske kulturne dediščine in Tedna kulturne dediščine.
- Priprava pedagoško didaktičnih orodij in programov.
- Ozaveščanje javnosti s publikacijami in drugimi mediji, razstavami, posveti, predavanji in delavnicami.
- Spodbujanje ponovne uporabe stavbne dediščine.
- Povezovanje kulturne dediščine s trajnostnim turizmom in naravno dediščino.
- Povezovanje s kreativnimi industrijami.
- Prizadevanja k doseganju vključujočega in trajnostnega razvoja na področju kulturne dediščine.
- Kulturna dediščina in podnebne spremembe.

CILJ 5: Večja vloga kulturne dediščine Slovenije v mednarodnem prostoru.

UKREPI:

- Izvedba projektov, ki najpomembnejšo slovensko kulturno dediščino umeščajo v kontekst evropske in svetovne dediščine.

- Ciljna podpora nosilcem in dejavnostim za trajnostno upravljanje spomenikov in spomeniških območij Svetovne dediščine, Evropske kulturne dediščine in drugih mednarodno ter evropsko prepoznavnih programov.
- Aktivna udeležba v mednarodnih inštitucijah.
- Aktivna udeležba na mednarodnih strokovnih simpozijih.

3. LETNI CILJI, VSEBINSKI PROGRAM DELA ZA LETO 2024 IN POVZETEK FINANČNE STRUKTURE PROGRAMA

3.1. Letni cilji ZVKDS

Cilji iz strateškega načrta ZVKDS za obdobje 2020 – 2024 so dopolnjeni z dodatnimi cilji in ukrepi, predvidenimi v letu 2025 ki bodo glede na aktualne razmere in potrebe pripomogli k uresničitvi zastavljenih dolgoročnih ciljev. Ciljem oziroma ukrepom so, kjer je smiselno, določene tudi pričakovane vrednosti kazalnikov za merjenje uresničevanja postavljenih ciljev.

Cilj 1: Zagotoviti učinkovito strokovno in pravno varstvo kulturne dediščine.

Cilji in ukrepi	Kazalniki za merjenje uresničevanja ciljev	Pričakovana vrednost kazalnika za leto 2025
Spodbujanje lastnikov in upravljavcev dediščine k njenemu rednemu vzdrževanju, celoviti prenovi, upravljanju in oživljanju.	Število obnovljenih in revitaliziranih enot kulturne dediščine.	90
	Število predavanj in delavnic za lastnike.	3
Varstvo kulturne dediščine pred naravnimi in drugimi nesrečami.	Število aktivnosti povezanih z ukrepi za varstvo kulturne dediščine pred naravnimi in drugimi nesrečami.	1
Vzpostavitev postopkov vrednotenja dejavnosti varstva kulturne dediščine.	Število postopkov vrednotenja dejavnosti varstva kulturne dediščine.	1

Cilj 2: Izboljšanje organizacije in načina dela.

Cilji in ukrepi	Kazalniki za merjenje uresničevanja ciljev	Pričakovana vrednost kazalnika za leto 2025
Strategija ravnanja s kadrovskimi viri.	Uravnoveženost zaposlenih na strokovnih področjih dela ZVKDS.	1
Izboljšanje delovnih procesov in notranje komunikacije.	Število delavnic in izobraževanj za zaposlene.	5
Spremembe in dopolnitve internih aktov.	Število sprejetih oziroma dopoljenih internih aktov.	1
Posodobitev tehnične in infrastrukturne opreme.	Število nove in obnovljene tehnične in infrastrukturne opreme.	20

Cilj 3: Razvoj stroke.

Cilji in ukrepi	Kazalniki za merjenje uresničevanja ciljev	Pričakovana vrednost kazalnika za leto 2025
Vzpostavitev standardizacije postopkov dokumentiranja dediščine po najvišjih strokovnih in tehnoloških standardih z zagotovitvijo ustreznih izobraževanj in s pridobitvijo ustrezne tehnične opreme.	Število digitaliziranih dokumentov.	40
Preliminarne raziskave na vseh področjih dela.	Število preliminarnih raziskav na vseh področjih dela.	5
Izvajanje razvojnih in raziskovalnih projektov.	Število razvojnih in raziskovalnih projektov.	9
Standardizacija dokumentacijskih postopkov in raziskovalnih metod.	Število sprejetih internih navodil.	2
Pridobitev stalnega financiranja raziskovalne dejavnosti za zagotovitev izvajanja dediščinske znanosti (pridobitev programske skupine za dediščinsko znanost na ARIS).	Število iz tega vira financiranih raziskovalcev na področju dediščinskih znanosti.	1
Razširitev slovenskega vozlišča E-RIHS Slovenija.	Število raziskovalnih inštitucij vključenih v E-RIHS Slovenija.	1
Objave v ugledni znanstveni mednarodni literaturi za prepoznavnost znanstvene odličnosti.	Število objav v ugledni znanstveni mednarodni literaturi za prepoznavnost znanstvene odličnosti.	1
Prijave na razpise Okvirnega programa Evropske komisije.	Število mednarodnih raziskovalnih projektov financiranih iz Okvirnega programa Evropske komisije.	1

Cilj 4: Prepoznavnost kulturne dediščine in njenega varstva.

Cilji in ukrepi	Kazalniki za merjenje uresničevanja ciljev	Pričakovana vrednost kazalnika za leto 2025
Dostopnost digitalnih vsebin.	Število digitalnih vsebin s področja kulturne dediščine na spletu.	700
Zagotavljanje izvedbe Dnevoev evropske kulturne dediščine in Tedna kulturne dediščine.	Število dogodkov v sklopu Dnevoev evropske kulturne dediščine in Tedna kulturne dediščine.	400
Priprava pedagoško didaktičnih orodij in programov.	Število didaktičnih orodij in programov.	1
Ozaveščanje javnosti s publikacijami in drugimi mediji, razstavami, posveti, predavanji in delavnicami.	Število izdanih publikacij in objav v različnih medijih.	5
	Število tematskih razstav ob zaključku celovitih spomeniškovarstvenih projektov.	2

	Število posvetov, predavanj, delavnic in podobnih dogodkov.	4
Spodbujanje ponovne uporabe stavbne dediščine.	Število oživljene kulturne dediščine.	5
Povezovanje kulturne dediščine s trajnostnim kulturnim turizmom in naravno dediščino.	Število projektov, ki povezuje nepremično kulturno dediščino in kulturni turizem.	2
Povezovanje s kreativnimi industrijami.	Število projektov povezanih s kreativnimi industrijami.	1
Prizadevanja k doseganju vključujočega in trajnostnega razvoja na področju kulturne dediščine.	Število projektov.	1
Kulturna dediščina in podnebne spremembe.	Število projektov povezanih s podnebnimi spremembami.	1

Cilj 5: Večja vloga kulturne dediščine Slovenije v mednarodnem prostoru.

Cilji in ukrepi	Kazalniki za merjenje uresničevanja ciljev	Pričakovana vrednost kazalnika za leto 2025
Izvedba projektov, ki najpomembnejšo slovensko kulturno dediščino umeščajo v kontekst evropske in svetovne dediščine.	Število sodelovanj pri nominacijah za evropsko in svetovno kulturno dediščino.	1
Ciljna podpora nosilcem in dejavnostim za trajnostno upravljanje spomenikov in spomeniških območij Svetovne dediščine, Evropske kulturne dediščine in drugih mednarodno ter evropsko prepoznavnih programov.	Število sodelovanj pri pripravi načrtov upravljanja.	1
	Sodelovanje pri oblikovanju poskusnega seznama svetovne kulturne dediščine.	1
Aktivna udeležba v mednarodnih inštitucijah.	Število članstev v mednarodnih inštitucijah.	2
Aktivna udeležba na mednarodnih strokovnih simpozijih.	Število aktivnih udeležb na mednarodnih strokovnih posvetih.	20

3.2. Vsebinski program dela za leto 2025

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju ZVKDS) je dne 4. 10. 2024 prejel neposredni poziv Ministrstva za kulturo (v nadaljevanju: MK št.: 6110-526/2024-3340-2, z dne 3. 10. 2024 k predložitvi predloga programa dela in finančnega načrta za leto 2025. Predlog Programa dela in finančni načrt ZVKDS je bil poslan na MK z vsemi zahtevanimi obrazci in prilogami 11. novembra 2024. Pri oblikovanju predloga programa dela in finančnega načrta smo izhajali iz našega osnovnega poslanstva, upoštevali pa smo tudi prednostne kriterije oz. prioritete MK za leto 2025.

ZVKDS je prejel Odločbo MK št. 62200-5/2024-3340-22 z dne 8. 1. 2025 za izvedbo programa dela za leto 2025, s katero MK zagotavlja sredstva v skupni višini do 11.936.080,00 €.

Z odločbo niso zagotovljena sredstva za investicijsko vzdrževanje in nakup opreme ter drobnega inventarja.

ZVKDS je novembra 2024 oddal na MK predlog razporeditve presežka prihodkov nad odhodki leta 2023 in preteklih let. Soglasje Vlade še ni prejel.

ZVKDS ima odprtih kar nekaj aktualnih in zelo ključnih področij, ki jih je potrebno reševati in graditi naprej. Predvsem je potrebno nadaljevati s celovito finančno konsolidacijo. Še vedno ostaja odprta problematika pokrivanja splošnih stroškov delovanja, enako poglavje urejanja stroškov dela, predvsem na segmentu tržne dejavnosti (CPA).

Še vedno ostaja odprto tudi vprašanje vzpostavitve systemske rešitve, ki bi omogočala vzdržno in bolj ambiciozno naravnano sodelovanje v mednarodnih in raziskovalnih projektih. Nadaljevali bomo delo na strokovnih standardih in na popularizaciji.

Kar se tiče investicij sta v teku obe energetske sanaciji in sicer na stavbi OE Ljubljana in stavbi OE Kranj. S 1. majem 2025 je ZVKDS v upravljanje prejel Gruberjevo palačo, kjer trenutno potekajo zaključna dela v 2. nadstropju, ki bodo omogočila vzpostavitev delovnih pogojev za službe ZVKDS, ki smo jih s 29. 8. 2025 dokončno preselili v Gruberjevo palačo. Na Metelkovi 4 do srede septembra 2025 ostajajo še publikacije ZVKDS v prostoru K1 (klet), saj je potrebno urediti skladiščni prostor v Gruberjevi palači. Ob zagotovitvi sredstev v mesecu septembru je dela možno izvesti do 15. 11. 2025, preostale selitve pa bi lahko izvedli v zadnjih tednih leta 2025 in prvih dveh tednih leta 2026. Za dokončanje investicije Ukmarjev trg v Kopru (prostor OE Piran) so bila zagotovljena dodatna sredstva in v teku je javno naročilo za izvedbo del. Kljub temu, da so bila zagotovljena finančna sredstva za sanacijo stropov v pisarnah v prvem nadstropju severnega in zahodnega trakta gradu Grm, še vedno ostaja odprto iskanje ustreznega sistema financiranja delne ali celovite obnove grajskega kompleksa gradu Grm v katerem ima svoje prostore OE Novo mesto, ki so v slabem stanju, določeni deli celo neuporabni z vidika zagotavljanja varnosti. Z dodatno odločbo bomo izvedli še nujno sanacijo sanitarij in čajne kuhinje na OE Nova Gorica, demontažo stare neuporabne prezračevalne naprave pred mizarsko delavnico na RC in odvoz na deponijo za potrebe vzpostavitve prostora za delavnico restavriranja lesenih skulptur večjih dimenzij (forma viva ipd.) in nadaljevali bomo sanacije dotrajanih elektro inštalacij stavbe OE Maribor.

Z Mestno občino Celje potekajo pogovori glede ureditve plačevanja stroškov najemnine za prostore v katerih deluje OE Celje.

Vsebinski program dela v programskem sklopu Naloge državne javne službe opisuje predviden obseg izvedbe trajnih nalog državne javne službe varstva kulturne dediščine v letu 2025 skladno z ZVKD-1, v okviru katerih bomo težili k transparentnemu, učinkovitemu in usklajenemu delovanju. Posamezne naloge so lahko tudi projektno organizirane. Program je prilagojen obstoječim finančnim okvirjem, kar pa trenutno ne omogoča enakomerne celostne obravnave posameznih področij dela.

Pri načrtovanju programskih materialnih stroškov (v nadaljevanju PMS) smo upoštevali prednostne naloge v okviru izvajanja javne službe, ki zagotavljajo uresničevanje temeljnega poslanstva ZVKDS-ja in sicer, da se varuje in ohranja kulturna dediščina za sedanje in bodoče rodove. Zaradi realnega zmanjševanja sredstev za PMS (rast cen v zadnjih letih) bomo ob nespremenjenem financiranju morali nekatere naloge opustiti oz. bomo morali zmanjšati obseg le teh.

Predvsem na področju izvajanja konservatorsko-restavratorske dejavnosti in dejavnosti preventivne arheologije bi z večjim deležem sredstev za pokrivanje PMS lahko ob obstoječi kadrovski strukturi večje

število zahtevnih nalog izvedli na celostno najvišjem možnem nivoju (raziskovalni del, izvedba, dokumentacija in popularizacija).

Projekti, ki se ne (so)financirajo iz državnega proračuna (v nadaljevanju DP), namenjenega kulturi, pa sodijo v okvir državne javne službe, zajemajo usmeritve in ocene o projektih po pogodbah. Ocene so izdelane na podlagi analize realizacije preteklih let ter na podlagi prijavljenih projektov. Dejanska realizacija bo odvisna od potreb na terenu, od uspešnosti kandidiranja na tovrstnih razpisih in od zmožnosti pokrivanja lastne udeležbe na teh projektih ter zalaganja sredstev. Sledili bomo in se tudi aktivno vključevali v aktualne evropske varstvene politike.

Glede na izkušnje, ki smo jih pridobili v času pandemije, se bomo tudi v naslednjem letu trudili zagotavljati ustrezne in predvsem varne delovne pogoje, tudi ob novejših oblikah organizacij dela. Sledili bomo vladnim navodilom in navodilom stroke in si prizadevali aktivno sodelovati v Načrtu za okrevanja in odpornosti.

ZVKDS bo tudi v letu 2025 nadaljeval z aktivnostmi pri pripravi ukrepov, vezanih na vsebine »Kulturna dediščina v luči podnebnih sprememb«, enako bo aktivno sodeloval tudi v vsebinah, ki jih posebej izpostavlja MK. Poseben poudarek bo tako na programih povezanih z Evropsko prestolnico kulture.

Upoštevali smo tudi realne potrebe po kadrih, nujnih investicijah in investicijskemu vzdrževanju.

Tržna dejavnost

Od 1. 1. 2023 imamo na ZVKDS vzpostavljene ločene evidence za tržno dejavnost. Na podlagi sestanka s predstavniki MK dne 13. 3. 2023 smo na ZVKDS dopolnili dokument Interna navodila za izvajanje javne službe ZVKDS št. 3 (Razmejitev javne službe in tržne dejavnosti ZVKDS) z zadnjimi usmeritvami in po predhodnem usklajevanju z MK ta dokument poslali na MK dne 11. 5. 2023. Glede na to, da smo bili s strani MK pozvani, da gradivo za razmejitev javne službe in tržne dejavnosti dopolnimo z uradnim revizorskim mnenjem o gradivu, smo 1. 6. 2023 na MK poslali še mnenje našega notranjega revizorja (Mnenje o ustreznosti razmejitve poslovanja po dejavnostih in kalkulacij cen tržnih storitev z dne 30. 5. 2023), ki povzema vsebino obeh internih navodil.

S pričetkom izvajanja tržne dejavnosti v začetku leta 2023 je ZVKDS skladno z usmeritvami MK vstopil tudi v sistem obračunavanja DDV-ja. Zaradi dvoma o pravilnosti odločitve glede vstopa v sistem obračunavanja DDV-ja, smo v letu 2023 in začetku leta 2024 pridobili mnenja različnih davčnih strokovnjakov, med njimi tudi FURS-a, na podlagi katerih je del storitev, ki sta jih opravljala RC in CPA, skladno z zakonodajo, bilo oproščeno obračunavanja DDV-ja.

O prenehanju obračunavanja DDV-ja za nekatere storitve, ki jih ZVKDS izvaja na trgu, je vodstvo ZVKDS-ja z dopisom št. 260-0001/2024/45 z dne 30. 7. 2024 obvestilo tudi MK.

Na podlagi izvedene notranje revizije ZVKDS s strani podjetja Loris, d.o.o., in poročila o notranji reviziji ZVKDS, z dne 22. 10. 2024, je bilo ugotovljeno, da na tržno dejavnost niso razporejeni stroški materiala in storitev splošnih služb in da je potrebno dopolniti kalkulativne elemente cen storitev s stroški materiala in storitev splošnih služb in jih upoštevati v obračunih.

Z letom 2025 se je spremenila Standardna klasifikacija dejavnosti, kar je vplivalo tudi na dejstvo, da je potrebno za storitve, ki jih je do sedaj ZVKDS skladno za Zakonom o DDV opravljal kot oproščeno dejavnost, obračunavati DDV.

Aktualni cenik, ki zajema celoten obseg delovanja zavoda in je bil potrjen v letu 2020, uporabljamo tako za pripravo ocen stroškov za izvajanje javne službe kot za pripravo predračunov za izvajanje tržne dejavnosti, vendar ne upošteva dviga cen zadnjih let. To predstavlja veliko težavo, saj se zavedamo, da mora biti končni rezultat poslovanja tržne dejavnosti pozitiven ali vsaj na ničelni ravni.

Cenik za tržno dejavnost ZVKDS za področje preventivne arheologije in restavratorske dejavnosti, ki je v potrjevanju na MK od 11. 5. 2023, ravno tako z vidika pokrivanja vseh stroškov ni več realen. V letu 2025

se izkazuje potreba, da se tržna dejavnost oblikuje tudi za raziskovalno področje ZVKDS. Ob tem naj omenimo, da se potreba po konserviranju-restavriranju določenih novih materialov, kot so bronaste skulpture na prostem, večje lesene skulpture na prostem, mokri les, beton, povečuje, saj je na tovrstnih materialih stopnja degradacije zelo velika. Logična posledica je, da se ceniki ves čas tudi vsebinsko dopolnjujejo z novimi postavkami. Zaradi navedenega bo potrebno cenike za tržno dejavnost oblikovati na novo.

3.3. Povzetek finančne strukture programa

V finančnem načrtu so opredeljena sredstva državnega proračuna, proračunov lokalnih skupnosti, evropskega proračuna ter drugi prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu ter odhodki Zavoda. Finančni načrt temelji na načrtovanih sredstvih za leto 2025 in na podlagi izhodišč, ki veljajo za posredne proračunske uporabnike, ki jih je posredovalo MK. Vključuje različne oblike varčevalnih ukrepov, ki vplivajo na zniževanje stroškov dela, kot tudi na racionalizacijo izdatkov za blago in storitve.

Osnove za finančni načrt Zavoda za leto 2025 so:

- neposredni poziv MK z okvirnimi izhodišči ter obrazci št.: 6110-526/2024-3340-2, z dne 3. 10. 2024;
- odločba MK št. 62200-5/2024-3340-22 z dne 8. 1. 2025;
- tripartitna pogodba o financiranju projekta NUK II št. C3340-24-186001 – MK in št. C3360-24-459036 – MVZI, z dne 15. 11. 2024;
- odločba MK št. 62200-5/2024-3340-46 z dne 22. 7. 2025;
- načrtovan in ovrednoten program dela Zavoda;
- načrtovani odhodki in prihodki programa državne javne službe;
- načrtovani odhodki in prihodki iz projektov, ki se ne financirajo iz državnega proračuna, namenjenega kulturi;
- načrtovani odhodki in prihodki iz naslova tržne dejavnosti;
- načrtovani stroški dela na osnovi kadrovskega načrta ob upoštevanju zakonodaje na področju plač, ki je navedena v 1. točki tega programa;
- načrtovani splošni materialni stroški po vrstah;
- načrtovani programski materialni stroški za izvajanje osnovnih zakonsko opredeljenih nalog državne javne službe in prednostne naloge oziroma projekti, ki zagotavljajo minimalno izvajanje državne javne službe in uresničevanje temeljnega poslanstva Zavoda v globalu povečano za 3,3 % (UMAR) glede na leto 2024.

Tabela: Finančni razrez planiranih prihodkov po programskih sklopih

v €

Št.	Program 2025 - PRIHODKI	Kratkoročni prenos iz 2024 v 2025	Dolgoročni prenos - poraba v 2025	VIR MK		Skupaj VIR MK	Druga ministrstva, lokalne skupnosti	Drugi viri	Skupaj
				Osnovna javna služba	Dodatna sredstva MK				
PROGRAMSKI SKLOP - NALOGE DRŽAVNE JAVNE SLUŽBE									
01.	Skupne naloge vseh organizacijskih enot			110.460,00		110.460,00			110.460,00
02.	Dokumentacijski sklop			144.430,00		144.430,00			144.430,00
03.	Izvajanje upravnih nalog na podlagi javnega pooblastila			86.480,00		86.480,00			86.480,00
04.	Strokovno spremljanje izvajanja varstva			63.300,00		63.300,00			63.300,00
05.	Varstvo kulturne dediščine v prostoru vključno z izvedbo PAR območij prostorskih aktov			38.200,00		38.200,00			38.200,00
06.	Razvojni programi in projekti			120.215,14		120.215,14			120.215,14
07.	Projektiranje, načrtovanje in izvedba konservatorsko - restavratorskih posegov			366.200,00		366.200,00			366.200,00
08.	Načrtovanje in izvedba arheoloških raziskav ter raziskovalnih projektov s področja preventivne arheologije			148.590,00	661.840,10	810.430,10			810.430,10
09.	Projekti za razvijanje zavesti o dediščini (popularizacija)			150.660,00		150.660,00			150.660,00
10.	Mednarodno sodelovanje			54.980,00		54.980,00			54.980,00
11.	Druge naloge			118.211,86		118.211,86			118.211,86
SKUPAJ PROGRAMSKI SKLOP		0,00	0,00	1.401.727,00	661.840,10	2.063.567,10	0,00	0,00	2.063.567,10
	<i>Stroški dela</i>			9.570.701,00	68.872,55	9.639.573,55			9.639.573,55
	<i>Nakup osnovnih sredstev</i>					0,00			0,00
	<i>Število zaposlenih</i>			226,125		226,125			226,125
SKUPAJ PROGRAMSKI SKLOP s stroški dela in nakupom opreme		0,00	0,00	10.972.428,00	730.712,65	11.703.140,65	0,00	0,00	11.703.140,65
PROJEKTI, KI SE NE (SO)FINANCIRAJO IZ DP, NAMENJENGA KULTURI									
12.	Projektiranje, načrtovanje in izvedba konservatorsko restavratorskih posegov						42.849,09		42.849,09
13.	Načrtovanje in izvedba arheoloških raziskav	16.024,06						232.148,11	248.172,17
14.	Raziskovalni in razvojni projekti	4.154,41						69.110,08	73.264,49
15.	Druge naloge								0,00
SKUPAJ PROJEKTI		20.178,47	0,00				42.849,09	301.258,19	364.285,75
	<i>Stroški dela</i>	31.761,71	3.379,55				159.558,91	388.303,44	583.003,61
	<i>Nakup osnovnih sredstev</i>							29.461,72	29.461,72
	<i>Število zaposlenih</i>							6,25	6,25
SKUPAJ PROJEKTI s stroški dela in nakupom osnovnih sredstev		51.940,18	3.379,55				202.408,00	719.023,34	976.751,07
TRŽNA DEJAVNOST									
16.	Projektiranje, načrtovanje in izvedba konservatorsko restavratorskih posegov						69.000,00	46.000,00	115.000,00
17.	Načrtovanje in izvedba arheoloških raziskav	958,02						8.822,72	9.780,74
18.	Druge naloge								0,00
SKUPAJ PROJEKTI		958,02	0,00				69.000,00	54.822,72	124.780,74
	<i>Stroški dela</i>	20.946,74					24.067,22	59.138,25	104.152,21
	<i>Amortizacija</i>						7.384,32	7.022,88	14.407,20
	<i>Število zaposlenih</i>						1,975	7,50	9,475
SKUPAJ PROJEKTI s stroški dela in amortizacijo		21.904,76	0,00				100.451,54	120.983,85	243.340,15
SKUPAJ PMS		21.136,49	0,00	1.401.727,00	661.840,10	2.063.567,10	111.849,09	356.080,91	2.552.633,59
VSE SKUPAJ		73.844,94	3.379,55	10.972.428,00	730.712,65	11.703.140,65	302.859,54	840.007,20	12.923.231,87

Tabela: Finančni načrt prihodkov in odhodkov po obračunskem načelu za leto 2025

v €

	Realizacija 2023	Realizacija 2023 Tržna dejavnost	Realizacija 2024	Realizacija 2024 Tržna dejavnost	Plan 2025	Plan 2025 Tržna dejavnost	Indeks 2025/2024
CELOTNI PRIHODKI	13.411.239	792.459	13.700.933	711.629	13.726.074	243.340	100
A. Prihodki od poslovanja	13.369.531	792.459	13.647.623	711.629	13.700.974	243.340	100
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	13.383.892	792.459	13.662.822	711.629	13.700.974	243.340	100
I. Prihodki iz sredstev javnih financ	13.157.829	0	13.477.514	0	12.996.526	0	96
<i>prihodki iz državnega proračuna</i>	13.157.829	0	13.477.514	0	12.992.526	0	96
* MK	12.853.940		12.977.881		12.742.323		98
* druga ministrstva							
* drugi prihodki iz javnih financ	303.889		499.633		250.202		50
<i>prihodki iz proračunov lokalnih skupnosti</i>					4.000		
II. Drugi prihodki od prodaje proizvodov in storitev na domačem in tujem trgu	226.063	792.459	185.309	711.629	704.448	243.340	380
* prihodki od prodaje storitev	146.157	792.459	74.917	711.629	570.822	243.340	762
* prihodki od prodaje proizvodov	13						
* prihodki iz proračuna EU	79.894		110.391		133.626		121
III. Prihodki od donacij, namenjenih pokrivanju str. proizvodov in storitev							
Povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje							
Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	14.361		15.199				0
B. Finančni prihodki	16.243		14.824		10.000		67
C. Drugi prihodki	25.465		38.486		15.100		39
CELOTNI ODHODKI	13.366.023	769.554	13.826.976	679.164	13.960.347	239.992	101
E. Stroški blaga, materiala in storitev	4.193.983	456.908	4.274.362	400.821	3.595.724	121.010	84
Stroški materiala	500.611	24.482	480.518	22.914	465.775	19.286	97
* splošni stroški delovanja	223.761		229.972		248.969		108
* programski stroški	261.219		235.262		207.220		88
*projekti, ki niso financirani iz proračuna MK	15.630	24.482	15.283	22.914	9.586	19.286	63
Stroški storitev	3.693.372	432.425	3.793.844	377.906	3.129.950	101.723	83
* splošni stroški delovanja	867.604		874.533		968.873		111
* programski stroški	2.589.287		2.736.712		1.841.154		67
*projekti, ki niso financirani iz proračuna MK	236.481	432.425	182.599	377.906	319.923	101.723	175
F. Stroški dela	9.100.531	268.305	9.471.273	239.478	10.251.426	104.152	108
I. Zaposleni, ki jih financira MK	8.835.659		8.971.867		9.639.574		107
II. Zaposleni, ki so financirani iz drugih virov	264.872	268.305	499.406	239.478	611.853	104.152	123
G. Amortizacija	26.001	43.957		36.130	24.462	14.407	
J. Drugi stroški	33.801	121	50.178	442	68.735	423	137
K. Finančni odhodki	11.708	263	27.392	333	20.000		73
I. Drugi odhodki			8				0
M. Prevrednotovalni poslovni odhodki nedokončane proizvodnje			3.762	1.961			0
PRESEŽEK PRIHODKOV	45.216	22.905	0	32.464	0	3.348	
PRESEŽEK ODHODKOV	0	0	126.043	0	234.272	0	

NAČRTOVANI REZULTAT							
DDPO	1.962		26	270			
Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	43.254	22.905		32.195		3.348	
Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka			126.069		234.272		
PRESEŽEK PRIHODKOV IZ PREJŠNJIH LET, NAMENJEN POKRITJU ODHODKOV TEKOČEGA LETA			93.875				
PRESEŽEK PRIHODKOV	43.254	22.905	0	32.195	0	3.348	
PRESEŽEK ODHODKOV	0	0	32.195	0	234.272	0	

Razlika med prihodki v tabeli: Finančni razrez planiranih prihodkov po programskih sklopih in Finančnim načrtom za leto 2025 po vrstah dejavnosti (obračunsko):

- V FN2025 obračunsko je upoštevano (ni zajeto v Finančnem razrezu planiranih prihodkov po programskih sklopih):
  - SMS v višini 1.039.183 € (z investicijskim vzdrževanjem v višini 56.024,58 €, ki po računovodskih predpisih v obračunskem delu sodi med tekoče stroške leta (skupina kontov 461),
  - Drugi prihodki v višini 12.000,00 €.

V finančnem načrtu po obračunskem načelu za leto 2025 Zavod planira presežek prihodkov nad odhodki v višini 3.348 € iz naslova tržne dejavnosti. Iz naslova osnovne javne službe pa Zavod planira 234.272 € presežka odhodkov nad prihodki.

Lastno udeležbo pri mednarodnih projektih v letu 2025 (8.634,93 € LU OD) bomo pokrili iz drugih virov in je prikazana v FN2025.

Zavod v letu 2025 načrtuje za 495.905 € višje prihodke od prodaje storitev glede na realizacijo v letu 2024. Posebej pa načrtuje še prihodke od prodaje storitev v višini 243.340 € v okviru tržne dejavnosti.

V letu 2025 Zavod načrtuje 133.626 € prihodkov iz proračuna EU, kar je za 23.235 € oziroma cca 21 % več glede na realizacijo v letu 2024.

V finančnem načrtu po denarnem toku za leto 2025 Zavod planira presežek odhodkov nad prihodki v višini 87.736 €. Po prejemu predvidenih kratkoročnih posojil v 2025 v višini 3.200.000 € in odplačilu predvidenih kratkoročnih posojil v 2025 v višini 3.250.000 € pa zavod planira zmanjšanje sredstev na računih v višini 137.736 €.

Redno mesečno financiranje naše dejavnosti v letu 2025 s stani MK, pospešena dinamika izplačil iz državnega proračuna 2025 in najem kratkoročnih posojil pri Upravljavcu enotnega zakladniškega računa države v letu 2025, bo omililo likvidnostne težave, ki se bodo pojavljale tudi v letu 2025. Razlogi zanje bodo zamiki med plačevanjem naših obveznosti in prejemom nakazil iz naslova projektov s področja arheologije.

Že v letu 2024 pa se je ZVKDS soočil tudi z zalaganjem sredstev iz državnega proračuna, vezano na projekta SNG Drama in NUK II, zaradi česar je bil primoran vzeti posojila v sistemu enotnega zakladniškega računa države. ZVKDS v okviru osnovnih sredstev nima vira financiranja za pokrivanje obresti, ki ob tem nastanejo. To se v letu 2025 planira reševati posamično, za vsak projekt v okviru projektne pogodbe ali odločbe.

4. IZHODIŠČA IN KAZALCI, NA KATERIH TEMELJIJO IZRAČUNI IN OCENE POTREBNIH SREDSTEV (PLAČE, SPLOŠNI STROŠKI DELOVANJA, PROGRAMSKI MATERIALNI STROŠKI)

Stroški dela in prikaz časa, potrebnega za izvedbo programa dela

Izhodišče za izračun stroškov dela v letu 2025 predstavlja kadrovski načrt ZVKDS za leto 2025, iz katerega izhaja, bo v letu 2025 zaposlenih skupaj 241,850 delavcev. Ocena realizacije stroškov dela za leto 2025 za zaposlene, ki se financirajo iz državnega proračuna, je usklajena z odločbo resornega ministrstva št. 62200-5/2024-3340-22 z dne 8. 1. 2025 in št. 62200-5/2024-3340-46 z dne 22. 7. 2025. Natančna ocena realizacije stroškov dela za leto 2025, ki vključuje dvig osnovnih plač zaradi uveljavitve Zakona o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju, temelji na analizi stroškov dela za vse zaposlene in je podrobneje prikazana v nadaljevanju.

Stroški za plače vseh zaposlenih na ZVKDS (vsi viri financirani) so načrtovani v skladu z veljavno zakonodajo na področju plač in v letu 2025 znašajo skupaj 10.367.253,32 €. Pri izračunu stroškov dela smo upoštevali:

- osebni dohodek (za 12 mesecev) v višini 9.690.760,24 €; med stroške so vključeni dodatni stroški iz naslova pravice do višje plače tistih zaposlenih, ki so napredovali s 1. 6. 2025 oziroma 1. 12. 2025 in stroški za kritje lastnega deleža sofinanciranja projektov EU oziroma sredstva za lastno udeležbo za leto 2025 v višini 8.634,93 €
- regres za leto 2025 v višini 324.982,50 €,
- sredstva za redno delovno uspešnost (2 %) za leto 2025 v višini 163.914,54 €,
- načrtovana sredstva za izplačilo 13 načrtovanih odpravnin ob upokojitvi v višini 94.034,90 € (povračilo dejanskih stroškov s strani MK na osnovi zahtevkov),
- načrtovana sredstva za izplačilo jubilejnih nagrad znašajo 9.399,64 € (povračilo dejanskih stroškov s strani MK na osnovi zahtevkov):
  - 1 delavec za 10 let delovne dobe,
  - 5 delavcev za 20 let delovne dobe,
  - 3 delavci za 30 let delovne dobe,
  - 4 delavci za 40 let delovne dobe,
- sredstva za stroške dela iz naslova napredovanja v višji plačni razred zaradi pridobitve novega (strokovnega) naziva v mesecu maju 2025,
- sredstva za stroške dela iz naslova napredovanja v višji plačni razred zaradi pridobitve novega (strokovnega) naziva v mesecu novembru 2025, na podlagi česar bodo zaposleni dobili pravico do višje plače z dnem pridobitve novega naziva, niso načrtovana,
- dvig osnovnih plač zaradi uveljavitve Zakona o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju je vključen v predmetni izračun;
- splošna uskladitev osnovnih plač v letu 2025 ni načrtovana.

Navedeno je prikazano v spodnjih tabelah.

Specifikacija prihodkov in stroškov za leto 2025 po načelu denarnega toka:

STROŠKI DELA	PRIHODKI	STROŠKI	RAZLIKA
Državni proračun (št. zap.: 226,125 in dodatna odločba ter pogodbe MK)			
OD	9.095.360,10	9.095.360,10	0,00
Regres	300.188,39	300.188,39	0,00
Redna delovna uspešnost	155.031,92	155.031,92	0,00
Odpravnine	91.268,36	91.268,36	0,00
Jubilejne	9.399,64	9.399,64	0,00
Skupaj	9.651.248,41	9.651.248,41	0,00

Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu, nejavna sredstva, sredstva EU ali drugih med. virov in

sredstva ARRS (št. zap.: 15,725)			
OD	679.561,64	679.561,64	0,00
Regres	24.794,11	24.794,11	0,00
Redna delovna uspešnost	8.882,62	8.882,62	0,00
Odpravnine	2.766,54	2.766,54	0,00
Jubilejne	0,00	0,00	0,00
Skupaj	716.004,91	716.004,91	0,00
OD skupaj	9.774.921,74	9.774.921,74	0,00
Regres skupaj	324.982,50	324.982,50	0,00
Redna delovna uspešnost	163.914,54	163.914,54	0,00
Odpravnine skupaj	94.034,90	94.034,90	0,00
Jubilejne skupaj	9.399,64	9.399,64	0,00
SKUPAJ	10.367.253,32	10.367.253,32	0,00

Iz kadrovskega načrta za leto 2025 izhaja, da se bo 219,125 zaposlenih financiralo iz osnovne odločbe resornega ministrstva, od katerih 25,125 zaposlenih sodi v t.i. kvoto projektno zaposlenih. Skladno z odločbo resornega ministrstva št. 62200-5/2024-3340-46 z dne 22. 7. 2025, znaša dovoljeno število zaposlenih od 1. 8. 2025 dalje 226,100, od katerih 25,100 zaposlenih sodi v t.i. kvoto projektno zaposlenih. Stroški za plače zaposlenih, ki jih financira resorno ministrstvo iz osnovne odločbe so podrobneje prikazani v spodnji tabeli.

Specifikacija prihodkov in stroškov dela za leto 2025 po načelu denarnega toka za zaposlene, ki se financirajo iz osnovne odločbe resornega ministrstva:

STROŠKI DELA	PRIHODKI	STROŠKI	RAZLIKA
Državni proračun: osnovna odločba (št. zaposlenih: 201)			
OD	8.125.935,00	8.125.935,00	0,00
Regres	264.185,00	264.185,00	0,00
Redna delovna uspešnost	139.120,00	139.120,00	0,00
Odpravnine	91.268,36	91.268,36	0,00
Jubilejne	9.399,64	9.399,64	0,00
Skupaj	8.629.908,00	8.629.908,00	0,00
Državni proračun: osnovna odločba - projektno zaposleni (št. zaposlenih: 25,100)			
OD	891.587,00	891.587,00	0,00
Regres	33.715,00	33.715,00	0,00
Redna delovna uspešnost	15.491,00	15.491,00	0,00
Odpravnine	0,00	0,00	0,00
Jubilejne	0,00	0,00	0,00
Skupaj	940.793,00	940.793,00	0,00
Državni proračun: dodatna naročila in pogodbe MK (projekt NUK II)			
OD	77.838,10	77.838,10	0,00
Regres	2.288,39	2.288,39	0,00
Redna delovna uspešnost	420,92	420,92	0,00
Odpravnine	0,00	0,00	0,00
Jubilejne	0,00	0,00	0,00
Skupaj	80.547,41	80.547,41	0,00

OD skupaj	9.095.360,10	9.095.360,10	0,00
Regres skupaj	300.188,39	300.188,39	0,00
Redna delovna uspešnost	155.031,92	155.031,92	0,00
Odpravnine skupaj	91.268,36	91.268,36	0,00
Jubilejne skupaj	9.399,64	9.399,64	0,00
SKUPAJ	9.651.248,41	9.651.248,41	0,00

Za izvedbo obsega nalog Programa dela za leto 2025 je pri predvidenih urnih postavkah za posamezne sklope upoštevanih 241,850 zaposlenih (vsi viri financiranja), z letnim povprečjem ur, ki znaša 1.500 ur na zaposlenega.

Splošni stroški delovanja (SMS)

V letu 2025 je ZVKDS z Osnovno odločbo MK št. 62200-5/2024-3340-22 z dne 8. 1. 2025 dobili za splošne stroške delovanja 983.158,00 €. Prihodki po OO MK 2025 za SMS glede na analizo preteklih let in projekcijo rasti cen ne zadostujejo za pokritje vseh predvidenih stroškov SMS na ZVKDS. Zavod za razliko od pričakovanih 1.217.430,50 € stroškov, nima vira za 234.272,50 € stroškov. Kot smo v dopisih že večkrat pojasnili, želimo da se zadeva sistemsko uredi. Na višje splošne stroške delovanja vplivajo razmere na trgu in na podražitve nimamo vpliva. Že več let tudi opozarjamo, da je tekoče vzdrževanje na vseh lokacijah na minimumu, izvajamo le najnujnejša dela, kar bo posledično v bližnji prihodnosti neizogibno pomenilo bistveno večja investicijska vlaganja.

Dne 25. 7. 2025 je ZVKDS na MK naslovil Prošnjo za dodatna sredstva za pokritje splošnih materialnih stroškov v letu 2025 (št. dokumenta 260-0001/2025/49). V dokumentu je poudaril, da je Vlada Republike Slovenije z objavo v Uradnem listu RS, št. 16/2025 z dne 14. 3. 2025, sprejela Sklep o spremembi Sklepa o ustanovitvi ZVKDS, s katerim je Zavod postal upravljalec Grubarjeve palače. S tem so se vzpostavili pogoji za njeno obnovo za potrebe poslovnih prostorov ZVKDS, hkrati pa Zavod že v letu 2025 nosi dodatne stroške vzdrževanja objekta, ki prav tako bremenijo postavko SMS.

ZVKDS si prizadeva za odgovorno, gospodarno in pregledno upravljanje z razpoložljivimi sredstvi, pri čemer z notranjimi optimizacijami in prizadevanjem za racionalno poslovanje ravnamo v skladu z načelom dobrega gospodarja.

Nerazporejenega presežka prihodkov nad odhodki preteklih let ZVKDS v letu 2025 nima več na voljo, ta bo po sprejetju sklepa Vlade (predlog je na MK), razporejen oz. porabljen v celoti.

V okviru SMS ima Zavod v FN 2025 obračunsko prikazano tudi investicijsko vzdrževanje v višini 56.024,58 €, ki po računovodskih predpisih v obračunskem delu sodi med tekoče stroške leta (skupina kontov 461), po načelu denarnega toka pa med investicijske odhodke (skupina kontov 42). Gre za sredstva, ki smo jih prejeli po odločbi MK št. 62200-5/2024-3340-46 z dne 22. 7. 2025.

Tako ima Zavod v FN 2025 prikazano za pokrivanje SMS 1.039.183 € prihodkov in 1.273.455 € stroškov.

Programski materialni stroški (PMS)

Programski materialni stroški so načrtovani za celoten program ZVKDS v 2025 tako, da so prikazani programski materialni stroški posebej v programskem sklopu **naloge državne javne službe** (ločeno po osnovni javni službi PP 160186 in dodatnih sredstvih MK), ki se financirajo iz državnega proračuna namenjenega kulturi in posebej **za projekte, ki se ne (so) financirajo iz državnega proračuna, namenjenega kulturi** ter posebej **za projekte v okviru tržne dejavnosti**.

MK nam je v okvirnih izhodiščih v Pozivu direktorjem javnih zavodov s področja kulture k predložitvi predloga finančnega načrta in programa dela za leto 2025 (št.: 6110-526/2024-3340-2 z dne 3. 10. 2024) zapisalo, da je pri načrtovanju programskih materialnih stroškov potrebno upoštevati prednostne naloge v okviru izvajanja javne službe, ki zagotavljajo uresničevanje temeljnega poslanstva javnega zavoda.

Upoštevali smo okvirna izhodišča MK in sicer:

- Zagotavljanje izvedbe javne službe v skladu z aktom o ustanovitvi javnega zavoda in ZVKD-1;
- Veljaven strateški načrt javnega zavoda in njegove cilje;

- c) Kakovost, celovitost, zaokroženost, realnost in izvedljivost predlaganega programa;
- d) Prioritete Ministrstva za kulturo za leto 2025, in sicer:
- izvedbo konservatorsko-restavratorskih posegov skladno s petletnim načrtom za izvajanje zahtevnih konservatorsko-restavratorskih posegov;
  - urejanje statusa in postopno restavriranje predmetov iz depojev Restavratorskega centra in Območnih enot in njihovo vračanje in situ, kjer je to mogoče;
  - izdelava dveh konservatorskih načrtov spomenikov v državni lasti državnega pomena;
  - sodelovanje ZVKDS pri pritrjevanju oznak na kulturne spomenike državnega pomena (v prvi fazi spomeniki v lasti RS);
  - sodelovanje ZVKDS pri implementaciji UNESCO Konvencije o varstvu svetovne dediščine (priprava nominacij, priprava valorizacij in strokovnih gradiv za poskusni seznam, priprava smernic za upravljanje, oblikovanje delovne skupine);
  - sodelovanje pri aktivnostih v zvezi z ravnanjem ob požaru, poplavih ali drugih na ravni nesrečah za dediščino, spomenike in spomeniške komplekse;
  - sodelovanje pri preverjanje arheološkega potenciala slovenskega morja;
  - med prioritete naloge preventivne arheologije sodijo tudi preveritve že registriranih arheoloških najdišč. Vrednotenje naj se izvede s pomočjo analize in interpretacije metod daljinskega zaznavanja ter ciljnim terenskim preverjanjem rezultatov odkritih značilnosti z izvedbo intenzivnih terenskih pregledov ali testnih sond. Rezultati naj bodo podlaga za pripravo predlogov za spremembo vpisov v RKD in predlogov nadaljnjih raziskav ter ukrepov varstva;
  - sodelovanje v okviru projekta Nepremična eDediščina, predvsem pri modulu KVS, ki uvaja informacijsko podporo izdaji kulturnovarstvenih pogojev in soglasij;
  - prednostna obravnava projektov in programov, ki se navezujejo na evropsko kohezijsko politiko v obdobju 2021-2027 (sodelovanje z MK pri pripravi vsebin);
  - sodelovanje pri izvajanju projektov, odobrenih na razpisu iz evropskih sredstev v okviru NOO za spomenike v lasti občin, v obdobju 2022-2025;
  - sodelovanje pri izvajanju investicijskih projektov MK na spomenikih državnega pomena v državni lasti;
- e) Programske vsebine, ki bodo prispevale k okrevanju po pandemiji:
- dobre prakse iz časa pandemije, ki jih bo javni zavod obdržal tudi v bodoče;
  - morebitni novi prijemi in storitve, namenjeni okrevanju.
- f) Dejstvo, da bo program dela financiran z osnovno odločbo.

Celotne programske materialne stroške po Osnovni odločbi MK za leto 2025 (PP 160186 – Zavod za varstvo kulturne dediščine) planiramo v skupni višini 1.401.727,00 €.

Pri nabavah, ki jih realizira Zavod, sta poglobljena cilja učinkovitost in transparentnost porabljenih sredstev (pri tem spoštujemo in upoštevamo tudi vsa ostala načela, ki jih zahteva Zakon o javnem naročanju (ZJN-3; Uradni list RS, št. 91/2015). Da bi to dosegli, pri vseh nabavah analiziramo trg, pregledamo ponudbe in se v primeru predhodne najave pogajanj s ponudniki tudi pogajamo, v želji zagotoviti kar najugodnejše ponudbe za zahtevano kvaliteto. Pomemben instrument pri doseganju učinkovite porabe javnih sredstev so skupna javna naročila na ravni javne uprave. Redno spremljamo aktivnosti Direktorata za javno naročanje (Ministrstvo za javno upravo).

V letu 2025 se na Zavodu izvajajo 4 projekti financirani iz EU sredstev in 8 projektov financiranih iz sredstev Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS). Lastna udeležba pri mednarodnih projektih v obrazcu programski sklopi finančno ni zajeta, ker se v programskih sklopih prikazuje samo prihodke in ne stroškov, je pa zajeta v vsebinskem programu dela. V obračunskem FN2025 in FN2025 po denarnem toku so stroški za mednarodne projekte, ki jih mora Zavod kriti kot t.i. lastno udeležbo (LU), prikazani na sklopu 3*. Predvidena LU za leto 2025 je 8.634,93 € (LU za OD 8.634,93 €).

Glede na finančno situacijo se Zavod osredotoča na sodelovanje v projektih, ki imajo zagotovljeno 100% financiranje ali v projektih, za katere bi lahko pridobil zunanega financerja za kritje lastne udeležbe. Težava s katero se srečujemo javni zavodi pri prijavih na mednarodne razpise je kritje stroškov lastne udeležbe (praviloma 25% celotne vrednosti projekta) in dolgotrajno zalaganje finančnih sredstev, ki se na

podlagi zahtevkov in poročil vračajo še dolgo po zaključku projektov. Finančna sredstva iz naslova mednarodnih projektov pomembno doprinašajo k razvoju osnovne stroke in odpirajo možnost povezovanja in izmenjave dobrih praks v širšem Evropskem prostoru. Projekti praviloma naslavlajo aktualne strokovne teme in omogočajo, da se stroka učinkovito odzove na aktualne teme kot npr. podnebne spremembe in ohranjanje kulturne dediščine, vključevanje kulturne dediščine v gospodarstvo in razvoj trajnostnega turizma. V letu 2020/2021 smo se odločili za zadolževanje pri Zakladnici RS Slovenije, saj smo le tako lahko vzdržno nadaljevali delo na projektih. Zaradi trenutne finančne krize in porasta obrestnih mer bo nujno potrebno, da se v reševanje problema zagotavljanja lastnih sredstev in sredstev za zalaganje aktivno vključi resorno ministrstvo v sodelovanju z Ministrstvom za finance in Službo Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko.

Tržna dejavnost

V okviru izvajanja tržne dejavnosti načrtujemo prihodke iz izvajanja storitev v enoti RC (restavratorske storitve) in CPA (arheološke storitve) za zunanje naročnike. Načrtovani prihodki v višini 243.340,15 € so ocenjeni iz naslova prodaje teh storitev glede na ocenjen obseg posameznih storitev in vrednosti iz cenika ZVKDS.

Kriteriji za delitev posrednih (splošnih) stroškov med javno službo in dejavnost na trgu so skladni s (trenutnimi) kalkulacijami oz. sodili, ki smo jih oblikovali.

Obseg opravljenih ur je ocenjen na 14.212,50 ur ali skupno 9,475 osebe. Stroški dela so ocenjeni glede na predviden obseg opravljenih ur in povprečni vrednosti delovne ure za te storitve. Stroški materiala, storitev in amortizacije so ocenjeni glede na vrednost teh stroškov iz kalkulacij tovrstnih storitev. Presežek prihodkov nad odhodki predstavlja razliko v ceni.

5. PROGRAM NAKUPA OPREME IN DROBNEGA INVENTARJA, INVESTICIJSKEGA VZDRŽEVANJA IN INVESTICIJ ZA LETO 2025

Za investicijsko vzdrževanje, nakup osnovnih sredstev in drobnega inventarja z Osnovno odločbo MK št. 62200-5/2024-3340-22 z dne 8. 1. 2025 sredstva niso bila zagotovljena.

Tabela: Nakup opreme, DI, investicijsko vzdrževanje in investicije

Vrsta/Vir	Neporabljena sredstva preteklih let	Dodatna odločba z dne 31.7.2025	Drugi viri 2025	Amortizacija tržne dejavnosti leta 2023	Amortizacija tržne dejavnosti leta 2024	SKUPAJ
v €						
SKUPAJ OS, DI, INV. VZDRŽEVANJE	0,00	70.601,30	5.000,00	13.433,26	36.129,85	125.164,41
RAČUNALNIŠKA IN PROGRAMSKA OPREMA	0,00	8.000,00	5.000,00	7.033,26	14.520,60	34.553,86
Računalniška in programska oprema		8.000,00	5.000,00	7.033,26	14.520,60	34.553,86
FOTO OPREMA	0,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00	1.000,00
Fotoaparati z opremo				1.000,00		1.000,00
VOZILA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osebna vozila						0,00
PISARNIŠKA OPREMA IN POHIŠTVO	0,00	6.576,72	0,00	0,00	0,00	6.576,72
Pisarniška oprema in pohištvo		6.576,72				6.576,72
RESTAVRATORSKA OPREMA				3.500,00	21.609,25	25.109,25
OPREMA ZA IZVEDBO ARHEOLOŠKIH RAZISKAV						0,00
OSTALA OPREMA	0,00			1.500,00	0,00	1.500,00
Razna ostala oprema				1.500,00		1.500,00
DROBNI INVENTAR	0,00	0,00	0,00	400,00	0,00	400,00
Knjige				400,00		400,00
Drobni inventar						0,00
INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE kto 0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
						0,00
INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE kto 461111*	0,00	56.024,58	0,00	0,00	0,00	56.024,58
Nadaljevanje izvedbe dotrajanih elektro inštalacij, OE MB		24.902,38				24.902,38
Sanacija stropov v pisarnah gradu Grm, OE NM		25.144,20				25.144,20
Demontaža stare neuporabne prezračevalne naprave, RC		5.978,00				5.978,00
INVESTICIJE	1,70	459.398,70	0,00	0,00	0,00	459.400,40
Dokončanje prenove Luške kapitanije v Kopru		300.000,00				300.000,00
Ureditev prostorov v Grubarjevi palači in selitev		150.000,00				150.000,00
Sanacija sanitarij in čajne kuhinje, OE NG		9.398,70				9.398,70
Vzpostavitev in delovanje CK oz. CPA	1,70					1,70
SKUPAJ OS, DI, INV. VZDRŽEVANJE in INVESTICIJE	1,70	530.000,00	5.000,00	13.433,26	36.129,85	584.564,81

*investicijsko vzdrževanje na kto 461111 v FN DT ni prikazano pod investicijski odhodki, ampak je prikazano v FN DT pod prilogo C, splošni stroški delovanja, investicijsko vzdrževanje

Neporabljena sredstva preteklih let

Znesek (1,70 €) ostaja neporabljen do pridobitve manjkajočih sredstev za dokončanje investicije na Poljanski 40, Ljubljana.

Odločba MK št. 62200-5/2024-3340-46 z dne 22. 7. 2025

ZVKDS se za izvedbo programa dela za leto 2025 odobrijo sredstva za:

- ureditev osnovnih prostorskih pogojev in nakup opreme v višini do 80.000,00 €, iz PP 200724 – DNPk – javni zavodi NRP št. 3340-25-0086 Investicijsko vzdrževanje, investicije in nakup opreme za ZVKDS v letu 2025;
- dokončanje prenove Luške kapitanije v Kopru za potrebe poslovnih prostorov ZVKDS OE Piran v višini do 300.000,00 €, iz PP 131080 – Investicije v kulturi NRP št. 3340-25-0088 Prenova objekta Luške kapitanije za potrebe poslovnih prostorov OE Piran;
- ureditev prostorov v Grubarjevi palači in selitev v višini do 150.000,00 €, iz PP 131080 - Investicije v kulturi NRP št. 3340-25-0087 Ureditev prostorov v Grubarjevi palači za potrebe poslovnih prostorov ZVKDS in selitev iz obstoječih lokacij v Grubarjevo palačo.

V okviru investicijskega vzdrževanja se je izkazalo, da nadaljevanje izvedbe dotrajanih elektro instalacij, sanacija stropov v pisarnah gradu Grm in demontaža stare neuporabne prezračevalne naprave sodijo med stroške, ki ne spremenijo nabavne vrednosti oz. popravka vrednosti, zato je to v Finančnem načrtu 2025 prikazano pod SMS, konto investicijsko vzdrževanje (kto 461111).

Z že odobrenimi sredstvi v višini 150.000,00 € bo realizirano celotno drugo nadstropje na Grubarjevi palači, kar omogoča selitev z lokacije Metelkova 4 na lokacijo Zvezdarska ulica 1, ter izvedbo skoraj celotnih slikopleskarskih del v pritličju. Za dokončno realizacijo pritličja in celostno sanacijo 1. nadstropja na enak način (sanacija elektro in IT inštalacij, sanacija in beljenje ostenj, sanacija tlakov, ureditev čajne kuhinje, nujna vzdrževalna dela in ostala dela) bi bilo potrebno zagotoviti še 222.343,60 €. Ob zagotovitvi sredstev v mesecu septembru 2025 je dela možno izvesti do 15. 11. 2025, preostale selitve pa izvesti v zadnjih tednih leta 2025 in prvih dveh tednih leta 2026.

Drugi viri 2025

V letu 2025 se bo kupila računalniška oprema v višini 5.000 € na mednarodnem projektu PRO-SIS.

Amortizacija tržne dejavnosti leta 2023

V letu 2023 je na ZVKDS nastal vir iz naslova amortizacije tržne dejavnosti v višini 43.956,99 €, ostalo je še 13.433,26 € tega vira.

Amortizacija tržne dejavnosti leta 2024

V letu 2024 je na ZVKDS nastal vir iz naslova amortizacije tržne dejavnosti v višini 36.129,85 €.

V okviru tržne dejavnosti se bo delno financiral nakup laserja, ki se prvenstveno uporablja za osnovno državno javno službo.

Restavratorski center na področju ohranjanja kulturne dediščine že vrsto let uporablja sistem laserskega čiščenja, predvsem zaradi nekaterih prednosti, ki jih laser ponuja na področju preiskav kot tudi diagnoze in posegov na objektih/predmetih. Sprva smo (danes že dotrajan in neuporaben) laser, uporabljali le za čiščenje kamnitih skulptur, z napredkom tehnologije pa je v zadnjem času možno čiščenje tudi na dediščini s področja stenskih poslikav, oljnih slik, polihromirane plastike ipd.

Nov laser, za katerega je Zavod pridobil ponudbo tujega dobavitelja (Tutotum j.d.o.o. - Hrvaška), bi s širšim spektrom nastavitvev/specifičnimi parametri pri vsakdanjem delu podprl tako oddelek za kamen in štukature kot tudi oddelek za stenske slike in mozaike ter oddelek za les.

Nakup laserja je nujen, saj smo trenutno brez osnovne opreme za čiščenje kamnitih elementov. Hkrati poudarjamo, da gre za osnovno delo, ki ga opravljajo na več oddelkih; delo je trenutno močno okrnjeno.

Vrednost laserja je dobrih 43.000,00 € z DDV. S konzorcijem Erish, ki ima sedež na UL, Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo (FKKT), smo v dogovoru za sofinanciranje nakupa. Financiranje z njihove strani je mogoče le še kratek čas, saj smo finance že enkrat prenesli v naslednje leto.

ENERGETSKA SANACIJA

Prenove stavb, ki potekajo v okviru energetske sanacije, v zgornjih tabelah, niso zajete.

Tabela: Energetska sanacija

v €

	Znesek
Energetska sanacija	1.539.950,67
Objekt na Tomšičevi 7, Kranj	1.107.915,66
Objekt na Tržaški 4, Ljubljana	432.035,01

Ukrepi pri energetske in statični sanaciji, ki so predmet sofinanciranja upravičenih stroškov v letu 2025, obsegajo sledeče:

1. ZVKDS OE Ljubljana:

- celovita sanacija toplotnega ovoja,
- sanacija razsvetljave CNS,
- vgradnja termostatskih ventilov,
- statična sanacija.

2. ZVKDS OE Kranj

- celovita energetska prenova (sanacija toplotnega ovoja vseh objektov - fasade, strehe, stavbno pohištvo, drenaža),
- statična sanacija objekta
- vgradnja prezračevalnega sistema s pohlajevanjem in rekuperacijo,
- prenova razsvetljave objekta,
- obnova elektro inštalacij v primeru demontaže spuščanih stropov zaradi toplotne izolacije strehe,
- izvedba elektro instalacij za nove sisteme v sklopu predvidene celovite energetske prenove objekta,
- vzpostavitev CNS sistema,
- vgradnja termostatskih ventilov s sanacijo toplotne podpostaje.

Ministrstvo za kulturo se je s pogodbo št. C3340-24-220001 o financiranju projekta »ENERGETSKA SANACIJA OBJEKTOV SNG MARIBOR, NMS, ZVKDS OE LJUBLJANA IN ZVKDS OE KRANJ« z dne 13. 8. 2024 zavezalo sofinancirati izkazane upravičene stroške za izvedbo projekta na ZVKDS OE Ljubljana največ v višini 435.300,00 € in na ZVKDS OE Kranj največ v višini 1.116.200,00 €. Znesek v višini 1.551.500,00 € predstavlja celotno vrednost za izvedbo projekta, 11.549,33 € se je realiziralo že v letu 2024, torej je plan za realizacijo projekta v letu 2025 1.539.950,67 €.

6. KADROVSKI NAČRT ZA LETO 2025

Pri pripravi kadrovskega načrta ZVKDS za leto 2025 smo upoštevali določila Uredbe o načinu priprave kadrovskih načrtov posrednih uporabnikov proračuna in metodologiji spremljanja njihovega izvajanja za leti 2025 in 2026 (Uradni list RS, št. 109/24) in določila v pozivu Ministrstva za kulturo k predložitvi predloga finančnega načrta in programa dela za leto 2025 št. 6110-526/2024-3340-2 z dne 3. 10. 2024 in odločbo Ministrstva za kulturo št. 62200-5/2024-3340-46 z dne 22. 7. 2025 (7 dodatnih zaposlitev od 1. 8. 2025 dalje), tako da je v predmetnem kadrovskem načrtu:

- določeno dovoljeno število zaposlenih, ki se financirajo iz 1., 2., 3. in 4. točke, pri čemer njihovo število ne presega dovoljenega števila zaposlenih iz teh virov, kot je določeno v kadrovskih načrtih za leto 2024; na dan 1. 1. 2025 so izjemoma upoštevani tudi zaposleni, ki opravljajo izvedbo predhodnih arheoloških raziskav (arheološko izkopavanje) na območju NUK;
- ocenjeno število zaposlenih, ki se financirajo iz 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. točke.

Kadrovski načrt ima tabelarni del in obrazložitev ter je pripravljen tako, da vsebuje vse elemente, določene v pozivu Ministrstva za kulturo k predložitvi predloga finančnega načrta in programa dela za leto 2025 št. 6110-526/2024-3340-2 z dne 3. 10. 2024 in odločbi Ministrstva za kulturo št. 62200-5/2024-3340-46 z dne 22. 7. 2025 (7 dodatnih zaposlitev od 1. 8. 2025 dalje).

Kadrovski načrt je pripravljen glede na finančne zmožnosti in predviden obseg nalog v Programu dela za leto 2025 in je usklajen s finančnim načrtom ter ga je mogoče uresničiti v obsegu sredstev za stroške dela v finančnem načrtu.

Tabelarni del kadrovskega načrta:

Vir financiranja	Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2025	Dovoljeno ali ocenjeno št. zaposlenih na dan 1. 1. 2026
1. Državni proračun (1.a + 1.b + 1.c)	223,125	226,100
1.a Državni proračun (redno zaposleni)	194	201
1.b Državni proračun (zaposleni na projektih)	25,125	25,100
1.c Državni proračun (projekt NUK)	4	0
2. Proračun občin	0	0
3. ZZZS in ZPIZ	0	0
4. Druga javna sredstva za opravljanje javne službe (npr. takse, pristojbine, koncesnine, RTV- prispevek)	0	0
5. Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	13,175	0,400
6. Nejavna sredstva za opravljanje javne službe	0,050	5,250
7. Sredstva prejetih donacij	0	0
8. Sredstva EU ali drugih mednarodnih virov, skupaj s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna	0,900	0
9. Sredstva proračuna za zaposlene iz 1., 2. in 3. odstavka 25. člena Zakona o zdravniški službi	0	0
10. Sredstva iz sistema javnih del	0	0
11. Sredstva raziskovalnih projektov in programov ter sredstva za projekte in programe, namenjenih za internacionalizacijo in kakovost v izobraževanju in znanosti	4,600	3,700
Skupno število zaposlenih od 1. do 4. točke	223,125	226,100
Skupno število zaposlenih od 5. do 11. točke	18,725	9,350
Skupno število vseh zaposlenih od 1. do 11. točke	241,850	235,450

Struktura zaposlenih po tarifnih skupinah:

Zaposleni, ki jih financira MK	I. – IV. tarif. skup.	V. tarif. skupina	VI. tarif. skupina	VII. tarif. skupina	VIII. tarif. skupina	IX. tarif. skupina	Skupaj
Št. vseh zaposlenih na dan 30. 9. 2024	3	15,425	8	155,025	28,292	8,080	217,822
Št. redno zaposlenih na dan 30. 9. 2024	3	14,425	7,500	132,700	27,167	8,080	192,872
Št. projektno zaposlenih na dan 30. 9. 2024	0	1	0,500	22,325	1,125	0	24,950
1. Št. zap. na dan 1. 1. 2026 (a+b)	1	14,100	6,500	162	24,500	18	226,100
a) Št. zaposlenih za določen čas	0	0	0	0	0	0	0
b) Št. zaposlenih za nedoločen čas	1	14,100	6,500	162	23,500	18	225,100
LETO 2025							
Št. zaposlenih s krajšim del. časom	0	0,500	0,500	3,250	0,500	0	4,750
Število napredovanj znotraj tarifne skupine	0	1	2	34	1	1	39
Število napredovanj v višjo tarifno skupino (navedite v tarifni skupini pred napredovanjem)	0	0	0	6	2	0	8
Število preместitev	0	0	0	0	0	0	0
Število upokojitev	0	3	0	4	4	1	12
Število nadomestnih zaposlitev zaradi upokojitev	0	0	0	9	3	0	12
Št. odpovedi pogodb o zaposlitvi zaradi poslovnega razloga	0	0	0	0	0	0	0
2. Št. zap., ki so financirani iz drugih virov, na dan 1. 1. 2026, navedite vir (sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu, nejavna sredstva za opravljanje javne službe, sredstva EU, sredstva ARIS):	0	2,400	0	4,750	0	2,200	9,350
3. Skupaj št. zaposlenih 1. 1. 2026 (1+2)	1	16,500	6,500	166,750	24,500	20,200	235,450

Pregled števila zaposlenih po letih:

4. Zaposleni, ki jih financira MK	I. – IV. tarif. skup.	V. tarif. skupina	VI. tarif. skupina	VII. tarif skupina	VIII. tarif. skupina	IX. tarif. skupina	Skupaj
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2022	3	16,800	9	152,675	24,857	8	214,332
Od tega projektno zaposlenih	0	2,300	0,500	21,225	1	0	25,025
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2023	3	13,500	10	156,517	27,300	8	218,317
Od tega projektno zaposlenih	0	1	0,500	21,992	1,125	0	24,617
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2024	3	15,700	8	163,475	28,500	9	227,675
Od tega projektno zaposlenih	0	1	0,500	22,500	1,125	0	25,125
Od tega zaposlenih na projektu SNG Drama	0	2,200	0	6,350	0	0	8,550
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2025	3	14,500	8,500	161,500	27,625	8	223,125
Od tega projektno zaposlenih	0	1,200	1	21,300	1,625	0	25,125
Od tega zaposlenih na projektu NUK	0	0,800	0	3,200	0	0	4
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2026	1	14,100	6,500	162	24,500	18	226,100
Od tega projektno zaposlenih	0	2,600	1	20	1,500	0	25,100

Obrazložitev kadrovskega načrta:

Število zaposlenih, ki jih financira MK na dan 1. 1. 2025 in ocenjeno število zaposlenih na dan 1. 1. 2026:
Število zaposlenih na dan 1. 1. 2025 ki se financirajo iz državnega proračuna oziroma osnovne odločbe resornega ministrstva, je 223,125, od tega so izjemoma upoštevani tudi 4 zaposleni, ki so opravljali izvedbo predhodnih arheoloških raziskav (arheološko izkopavanje) na območju NUK. Navedene zaposlitve so nujno potrebne za izvajanje nalog državne javne službe ZVKDS, ki so navedene v Programu dela za leto 2025.

Ocenjeno število zaposlenih na dan 1. 1. 2026, ki se financirajo iz državnega proračuna oziroma osnovne odločbe resornega ministrstva, je 226,100. Število zaposlenih ne presega dovoljenega števila zaposlenih. Pojasnjujemo tudi, da bi za znosno delovanje ZVKDS nujno potrebovali še najmanj 5 novih zaposlitev.

V letu 2025 je predvideno, da bo 39 delavcev napredovalo v višji plačni razred v skladu z Uredbo o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede (Uradni list RS, št. 51/08, 91/08, 113/09, 22/19 in 121/21) in Zakonom o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (uradni list RS, št. 95/2024), pri čemer niso upoštevani delavci, ki bodo v letu 2025 napredovali v višji plačni razred zaradi pridobitve višjega (strokovnega) naziva, saj s temi podatki še ne razpolagamo.

V letu 2025 je predvideno, da bo 8 delavcev napredovalo v višjo tarifno skupino.

V letu 2025 je predvideno, da se bo upokojilo 12 delavcev, za katere bomo izvedli nadomestne zaposlitve.

Število zaposlenih, ki so financirani iz drugih virov na dan 1. 1. 2025 in ocenjeno število zaposlenih na dan 1. 1. 2026:

Ocenjeno število zaposlenih na dan 1. 1. 2025, ki se financirajo iz sredstev od prodaje blaga in storitev na trgu, je 13,175, na dan 1. 1. 2026 pa 0,400. Navedene zaposlitve so nujno potrebne za izvajanje nalog oziroma projektov, za katere imamo sklenjene pogodbe ali pridobljene naročilnice.

Ocenjeno število zaposlenih na dan 1. 1. 2025, ki se financirajo iz nejavnih sredstev za opravljanje javne službe je 0,050, na dan 1. 1. 2026 pa 5,250. Navedene zaposlitve so nujno potrebne za izvajanje nalog oziroma projektov ZVKDS v okviru Programa dela za leto 2025.

Ocenjeno število zaposlenih na dan 1. 1. 2025, ki se financirajo iz sredstev EU ali drugih mednarodnih virov, je 0,900, na dan 1. 1. 2026 pa 0. Navedene zaposlitve so nujno potrebne za izvajanje nalog oziroma projektov ZVKDS v okviru Programa dela za leto 2025.

Ocenjeno število zaposlenih na dan 1. 1. 2025, ki se financirajo iz sredstev raziskovalnih projektov in programov, je 4,600, na dan 1. 1. 2026 pa 3,700. Navedene zaposlitve so nujno potrebne za izvajanje nalog oziroma projektov ZVKDS v okviru Programa dela za leto 2025.

Skupaj število zaposlenih na dan 1. 1. 2025 in ocenjeno število zaposlenih na dan 1. 1. 2026:

Ocenjeno število zaposlenih vseh zaposlenih na dan 1. 1. 2025, ne glede na vir financiranja, je 241,850.

Ocenjeno število zaposlenih vseh zaposlenih na dan 1. 1. 2026, ne glede na vir financiranja, je 235,450.

V navedenem obdobju bomo izvajali politiko zaposlovanja, sistemiziranja delovnih mest in razporejanja zaposlenih na delovna mesta tako, da ne bomo ustvarili primanjkljajev sredstev za stroške dela, kar je v skladu s 57. členom ZIPRS2526.

Odgovorna oseba in funkcija:

Jernej Hudolin, v. d. generalnega direktorja

Datum: 8. 9. 2025

Podpis odgovorne osebe in žig:

7. PROGRAM DELA ZVKDS ZA LETO 2025 – VSEBINA

Program dela ZVKDS predstavlja celoto načrtovanih nalog in projektov za varstvo kulturne dediščine, razdeljene na programske sklope v skladu s pozivom MK. V program dela so vključene naloge, ki jih ZVKDS nalaga veljavni ZVKD-1. Naloge zagotavljajo izvajanje državne javne službe v obliki financiranja stroškov dela in s tem povezanimi programskimi stroški. Razvojno raziskovalni del, mednarodno sodelovanje, popularizacija in izobraževanje, je prilagojeno kadrovskim in finančnim možnostim.

I. PROGRAMSKI SKLOP - Naloge državne javne službe

1. Skupne naloge vseh organizacijskih enot

1.1. Sodelovanje pri varstvu dediščine v primeru oboroženega spopada in varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami

Naravne nesreče so najbolj očitni dejavnik posledic podnebnih sprememb, ki neposredno vplivajo na kulturno dediščino (plimovanje, poplave, plazovi, suše, požari, migracije in izguba identitete ipd.). Skladno s finančnimi možnostmi bomo v sodelovanju s pristojnimi državnimi službami, z občinami in ministrstvi nadaljevali odpravljanje posledic naravnih nesreč, ki so v preteklih letih prizadele Slovenijo (potres, poplave, žledolom, vetrolom, požar, suša,...).

Aktivnosti:

1) *Splošno*

S pristojnimi službami bomo sodelovali pri oblikovanju osnovnih usmeritev in pri izobraževanju v primeru oboroženega spopada in pri varstvu pred naravnimi ter drugimi nesrečami. Z MK bomo sodelovali pri pripravi ocen ranljivosti in ogroženosti za posamezne vrste naravnih in drugih nesreč na nacionalni ravni.

Na pobudo lastnikov in upravljalcev kulturne dediščine bomo sodelovali pri pripravi načrta ravnanja ob požaru ali drugih naravnih nesrečah za kompleksne kulturne spomenike in kulturno dediščino.

2) *Popotresna obnova*

V letu 2025 se bo nadaljevala popotresna obnova stavbne dediščine na območju Posočja. Predvidoma se bo začela odprava posledic potresa v Petrinji 29. 12. 2020, ki se v letu 2024 še ni izvajala. Obseg obnove/sanacije bo odvisen od dodeljenih finančnih sredstev in dinamike izvedbe.

3) *Naravne ujme (poplave, žledolom, toča, plazovi, plime)*

Nadaljevanje odprave posledic naravnih ujm, ki so v zadnjih letih prizadele Slovenijo, med drugim se bo nadaljevala izdelava sanacijskih elaboratov s popisi in predračuni za obnovo 198 objektov poškodovanih v poplavah 4. 8. 2023. Predvideno je tudi izvajanje konservatorskega in konservatorsko restavratorskega nadzora izvedbo obnovitvenih del na objektih poškodovanih v poplavah 4. 8. 2023.

Predvidena je tudi izdelava sanacijskega elaborata za Bolnico Franja in izvedba izvajanje konservatorskega in konservatorsko restavratorskega nadzora.

V primeru novih naravnih nesreč ali tovrstnih izrednih dogodkov bo ZVKDS izvedel postopek ocenjevanja škode na varovanih elementih in strukturah kulturne dediščine in spomenikih, ter opravil vpis škode na objektih in/ali kompleksih v aplikacijo Ajda, prav tako pa bo v nadaljevanju po naročilu pristojnih pripravil sanacijske elaborate in izvajal konservatorsko in konservatorsko restavratorski nadzor.

4) *Požari*

Nadaljevanje izvajanja monitoringa na objektih arheološke dediščine, ki je bila prizadeta ob požaru na Krasu 2022.

5) *Monitoring nad objekti kulturne dediščine s potencialno nevarnostjo poškodb ob naravnih ujmah in drugih nesrečah in na objektih, ki so bili že sanirani.*

Izvajanje rednega monitoringa.

6) *Kulturna dediščina in podnebne spremembe;*
Aktivno bomo sodelovali z vsemi deležniki.

1.2. Izdajanje različnih mnenj in strokovnih podlag v postopkih, ki jih vodi MK in drugi državni organi

Naloga vključuje izdelavo strokovnih mnenj in strokovnih podlag za postopke, ki ne sodijo med običajne postopke usmerjanja in izvajanja posegov na objektih dediščine. Vsebina sklopa vključuje tudi pripravo strokovnega gradiva na zahtevo MK in drugih državnih organov za vsa dela, ki se znotraj ZVKDS opravijo po določilih upravnega postopka in ki niso zajeta v drugih sklopih in sicer na podlagi ZVKD-1, GZ-1, Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15, 7/18 in 141/22; v nadaljevanju: ZDIJZ) in Zakona o varuhu človekovih pravic (Uradni list RS, št. 69/17 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljevanju: ZVarCP). V večini primerov se vsebinsko navezujejo na postopke izdaje kulturnovarstvenih pogojev in soglasij. Nalogo izvajajo vse enote.

Med njimi se načrtuje, da bodo izstopale naslednje naloge:

- 1) *Komisija za arheološke raziskave, posvetovalno telo ministra, pristojnega za kulturo po 3. členu Pravilnika o arheoloških raziskavah (Uradni list RS, št. 3/13 in 56/22; v nadaljevanju: Pravilnik)*
Sodelovanje 5 arheologov konservatorjev v komisiji in njeno vodenje: koordinacija, zapisniki, udeležba na sestankih praviloma 1 x tedensko, kar pomeni do 40 sej letno.
- 2) *Raziskava in odstranitev dediščine po 31. členu ZVKD-1* *izdajo mnenja o statičnem stanju objektov*
Priprava strokovnih stališč glede raziskav in odstranitve dediščine skladno z 31. členom ZVKD-1 in izdajanje mnenj o statičnem stanju obravnavanih objektov po zaprosilu MK.
- 3) *Inšpekcijski postopki*
Sodelovanje v inšpekcijskih postopkih Inšpektorata Republike Slovenije za kulturo in medije s pripravo konservatorskih in konservatorsko-restavratorskih stališč o nedovoljenih posegih na kulturni dediščini.
- 4) *Gradivo za izvršbe v inšpekcijskih postopkih in izvedba izvršb*
Izdelava konservatorskega, konservatorsko-restavratorskega, preventivno arheološkega gradiva in popisa del z oceno stroškov za izvršbe. Priprava ocen stroškov za nadomestni ukrep na zahtevo Inšpektorata RS za kulturo in medije. Pristop k izvajanju določb 115. in 116. člena ZVKD-1. Naloga: *Izvršbe* se bodo izvajale v obsegu sredstev, ki jih bo namensko zagotovilo resorno ministrstvo.
- 5) *Izdelava usmeritev za odtujitev spomenikov v državni lasti*
Priprava usmeritev za odtujitev (prodaja, oddaja) kulturnih spomenikov v državni lasti na zahtevo MK.
- 6) *Izvedeniška mnenja v sodnih postopkih*
Izdajanje izvedeniških mnenj v sodnih postopkih na zahtevo MK ali sodišč.
- 7) *Izdelava usmeritev za vzdrževanje kulturnih spomenikov v državni lasti in v upravljanju MK ali drugih ministrstev*
Priprava usmeritev za redno in investicijsko vzdrževanje objektov in območij kulturnih spomenikov, ki so v državni lasti in v upravljanju MK na zahtevo MK. Predvideno je tudi sodelovanje z Ministrstvom za obrambo, Upravo za vojaško dediščino v zvezi s pripravo programa rednega investicijskega vzdrževanja vojnih grobišč.
- 8) *Odstranitev arheološke ostaline z izvedbo izravnalnega ukrepa*
Priprava ocen vrednosti izgube oziroma poškodovanja odstranjenih arheoloških ostalin za potrebe določitve višine izravnalnega ukrepa po četrtem odstavku 31. člena ZVKD-1 na zahtevo MK.

9) *Pritožbe na izdane kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstvena soglasja*

Priprava dosjejev in preverba pritožbenih zahtevkov v upravnih postopkih, ki jih rešuje MK kot drugostopenjski organ.

10) *Tožbeni zahtevki*

Priprava gradiva na tožbe strank na MK v zvezi z zadevami, ki jih ZVKDS opravlja na podlagi javnega pooblastila.

11) *Druge tožbe*

Priprava gradiva za odgovore na tožbe strank, npr. odškodninske tožbe.

12) *Informacije javnega značaja*

Priprava gradiva vezanega na zaprosila posameznih prosilcev.

13) *Splošne uradne zahteve*

Zadeve, ki se vodijo po upravnem postopku na podlagi zakonodaje s področja dostopa do informacij javnega značaja, človekovih pravic, pravnega varstva na področju konservatorstva, ipd. (zagotavljanje informacij javnega značaja, varstvo človekovih pravic, strokovno delo konservatorjev).

1.3. Oblikovanje metod in standardov za ohranitev dediščine ter usmerjanje, usklajevanje in spremljanje njihovega izvajanja

Strokovni standardi s področja varstva kulturne dediščine morajo biti vpeti med zgodovinska dejstva, tehnične možnosti in zahteve glede uporabnosti in sicer tako, da so še vedno znotraj okvirov predpisov s področja varovanja nepremične kulturne dediščine in da hkrati omogočajo usklajen dialog z lastniki kulturne dediščine, načrtovalci in izvajalci. Omogočati morajo vpogled v miselnost in metodologijo službe ter voditi do pravih in strokovno utemeljenih odločitev pri ohranjanju in obnovi naše nepremične kulturne dediščine. Kvalitetni standardi tako predstavljajo transparentne temelje službe varstva kulturne dediščine 21. stoletja. Ker je sama implementacija standardov kompleksna pravna operacija, ki presega kompetence ZVKDS, smo za usklajeno delovanje namesto standardov začeli z oblikovanjem posebnih internih navodil in druge interne dokumente za izvajanje javne službe (INIJS), ki jih potrjuje strokovni svet ali svet ZVKDS.

Nekaj projektov:

Priprava internih navodil za izvajanje javne službe ZVKDS

Nadaljevali bomo s pripravo internih navodil na različnih področjih dela ZVKDS. Prednostna naloga bo še vedno izdelava navodil za izvajanje stavbnih raziskav, ki je v letu 2024 zaradi drugih prioritarnih nalog in številnih bolniških staležev ni bilo mogoče zaključiti.

Vizualizacija različnih vidikov arheološkega potenciala in poznavanja prostora

V sklopu rednega dela Centra za preventivno arheologijo zbiramo in upravljamo z velikimi količinami podatkov o arheoloških raziskavah, posegih v prostor in arheoloških najdiščih. Zbiramo in upravljamo z informacijami, ki nosijo informacije o arheološkem potencialu in lahko pomagajo razumeti arheološki potencial območja (za koncept arheološkega potenciala glej Mlekuž *et al* 2016, tej temi smo tudi posvetili mednarodni simpozij 2017). Vendar velika količina podatkov, njihova heterogenost in razlike v obliki in strukturi predstavljajo velik izziv pri interpretaciji in predstavitvi rezultatov različnim uporabnikom. Najbolj intuitiven način predstavitve navedenih podatkov so različne vizualizacije. Del vzdrževanja informacijskega sistema za preventivno arheologijo je razvoj metod za vizualiziranje različnih vidikov arheološkega potenciala v prostoru, predvsem kartiranje gostote sledov in raziskanosti prostora. Take vizualizacije služijo boljšemu razumevanju arheološkega potenciala prostora, merjenju in kartiranju intenzivnosti raziskav na določenih območjih in prepoznavanju razvojno obremenjenih območij in stabilnih krajin na prostoru Slovenije. Kot razumljive interpretativne sinoptične vizualizacije so primerne tudi za ne specialiste, uporabnike predhodnih arheoloških raziskav prostora, kot so načrtovalci in druga zainteresirana javnosti. Z deli bomo nadaljevali tudi v letu 2025.

Prenova in integracija novih postopkov in orodij za obdelavo in interpretacijo ZLS za potrebe preventivne arheologije. V letu 2025 bomo izvedli prilagoditve postopkov in programskih orodij za obdelavo in arheološko interpretacijo podatkov dostopnih z novim zračnim laserskim skeniranjem območja RS, ki bo dostopno po 1. 1. 2025.

Prenova in integracija novih postopkov in orodij za GIS okolje za potrebe preventivne arheologije. predstavlja stalno nalogo CPA, saj je natančna in korektna prostorska dokumentacija eden izmed pomembnejših elementov arheološke dokumentacije. V 2025 bomo nadaljevali z izvedbo potrebnih prilagoditev za vodenja celovite izkopavale dokumentacije v GIS okolju.

Na ZVKDS delujejo različne delovne skupine za poenotenje strokovnega dela. Standardi in metode varstva oziroma interna navodila za izvajanje javne službe se oblikujejo v različnih obsegih znotraj posameznih delovnih skupin ali vodstva SKD. Metodologije se oblikujejo tudi v okviru različnih delovnih teles ZVKDS v tesnem sodelovanju z MK in drugimi državnimi službami.

V letu 2025 bodo predvidoma delovale naslednje delovne skupine:

1) Delovna skupina za varstvo kulturne dediščine v prostoru

Glavna naloga DS ostaja koordiniranje strokovnega dela in usmerjanje enotnih metodologij za gradiva (smernice in mnenja) za vse planske oz. prostorske akte. Poudarek bo dan na problematične zadeve in terenske ogleda. Poleg tega bo delovna skupina spremljala in sodelovala pri spremembah prostorske zakonodaje (pripravljajo se spremembe ZUREP-3B). Nova naloga bo sodelovanje in priprava gradiv za Regionalne prostorske plane, ki bodo predstavljali dodatno delo za konservatorje »prostorce« na posameznih OE ZVKDS. RPP se bodo pripravili za vseh 12 statističnih regij Slovenije.

2) Delovna skupina konservatorjev etnologov

V letu 2025 načrtujemo šest srečanj DSEK po območnih enotah, kjer nam v terenskem delu srečanja pristojni konservator predstavi zadnje obnove ali obnove, ki se še izvajajo in potrebuje več mnenj za optimalno izvedbo projekta. V drugem delu srečevanj sledi sestanek z dnevnim redom, kjer se pogovarjamo o aktualnih temah in rešujemo sprotne problematike (izpisi iz registra, metode in standardi dela etnologov na ZVKDS, sodelovanje s kolegi kustosi, smernice vmeščanja fotovoltaike na stavbe, izmenjava praktičnih nasvetov v povezavi z načini ohranjanja historičnega materiala, rokodelskih znanj in rekonstrukcij ter drugih izkušenj iz terena). Aktivno sodelovanje pri projektu Urbanističnega inštituta DEDIS (»Metodologija umeščanja fotonapetostnih naprav na stavbe kulturne dediščine in v območjih naselbinske dediščine ter posodobitev Smernic za energetsko prenovo stavb kulturne dediščine«). Organizacija in koordinacija mednarodnega simpozija etnologov konservatorjev (SEK XI) v oktobru 2025, ki bo potekal v Mariboru. Člani delovne skupine bomo na simpoziju aktivno sodelovali tudi z referati. V načrtu je izvedba dvodnevne ekskurzije v tujino, kjer bi si ogledali tuje konservatorske prakse.

3) Delovna skupina za arheologov konservatorjev

V letu 2025 bi se člani DSAK sestali na najmanj 6 sejah, od tega bi bili dve terenski in bi si ogledali primere in rezultate aktualnih izkopavanja ali primere popularizacije in zaščite izbranih arheoloških najdišč. Predvidoma bodo člani DSAK obravnavali pravne podlage na področju varstva in zaščite arheoloških najdišč. Nadaljevalo se bo strokovno usposabljanje in spremljanje iskalcev arheoloških ostalin z detektorji kovin. Predvideva se izvedba 2-3 usposabljanj za uporabnike tehničnih pripomočkov (detektorjev) za iskanje arheoloških ostalin. V skladu s prejetimi sredstvi iz naslova izravnalnih ukrepov se na DSAK obravnava predloge pristojnega konservatorja glede porabe sredstev ter morebitne spremembe rezervacij izravnalnih ukrepov. DSAK načrtuje tudi sodelovanje s kolegi konservatorji arheologi iz Hrvaške (Istra).

4) Delovna skupina za memorialno dediščino

Skupina se bo predvidoma sestala trikrat do štirikrat letno oz. se bo delo prilagodilo tekoči problematiki. Predvidevamo srečanja na terenu, saj tako lahko najenostavneje soočimo mnenja in argumente ob posameznem primeru. Na sejah konservatorji, ki se ukvarjajo z memorialno dediščino ob tekoči problematiki oblikujejo in poenotijo standarde dela pri ohranjanju tovrstne dediščine. Delovna skupina se bo na terenu seznanila potekom konservatorskih prenov vezane na spominske kraje in objekte.

Posamezna vprašanja delovna skupina rešuje tudi dopisno in tako pomaga konservatorjem hitro reševati posamezna vprašanja, ki so vezana s spominskimi kraji in objekti (Vrba, prenova Prešernove rojstne hiše). Delovna skupina se bo v letu 2025 med drugim posvetila problematiki ogroženosti posameznih spominskih krajev in objektov zaradi podnebnih sprememb in posledično naravnih nesreč.

5) Delovna skupina za stavbno dediščino do konca 19. stoletja

V letu 2025 bosta izvedeni vsaj dve seji na dveh različnih lokacijah v Sloveniji z ogledi posameznih spomenikov in aktualnih/preteklih obnov na pobudo oziroma predlog članov delovne skupine glede na aktualne konservatorske problematike. Na korespondenčnih sejah bomo na pobudo konservatorjev reševali posamezne aktualne primere zahtevnejših vlog oziroma obnov. Priprava topografije oziroma katalogizacija posameznih elementov stavbne dediščine in na podlagi analize le-teh oblikovanje delovnega gradiva za Interna navodila za opravljanje javne službe varstva stavbne dediščine za področje stavbnega pohištva. Organizacija izobraževanja na temo obnove stavbnega pohištva z obiskom Kartause Maurbach BDA pri Dunaju.

6) Delovna skupina za tehnično in industrijsko dediščino

Delovna skupina se bo v letu 2025 posvetila problematiki ogroženosti industrijske dediščine zaradi: opuščene rabe, neustreznega upravljanja, klimatskih razmer, neustrezne zaščite. Glede na lokalne razmere in sezname najbolj ogrožene industrijske dediščine, dokumentirala, vrednotila in pripravila usmeritve za ravnanje in ohranitev tovrstne dediščine. Delovna skupina bo predvidoma izvedla eno terenske sejo in opravila ogleda tako posamičnih lokacij, objektov in naprav, kakor že obnovljenih in prezentiranih primerov tehniške dediščine. Predvidoma bo delovna skupina obravnavala enote dediščine, ki so bili opredeljeni v varstvenih območjih dediščine (I-VOD).

7) Delovna skupina za stavbno dediščino 20. stoletja

Delovna skupina za varstvo stavbne dediščine 20. stoletja bo v sklopu programa za leto 2025 nadaljevala z delom na področju priprave podlag za vrednotenje stavbne dediščine na območju celotne Slovenije s poudarkom na stavbni dediščini 20. stoletja ter nadaljevala z interdisciplinarnim obravnavanjem konkretnih posegov, kot izhodišče za oblikovanje standardov za varstvo in ohranjanje stavbne dediščine 20. stoletja in v pomoč pri konservatorjem ZVKDS o odločitvah o posegih.

Delovna skupina bo vzpostavila delovne stike z izobraževalnimi ustanovami, društvi arhitektov ter drugimi telesi in združenji v povezavi z obravnavano tematiko varstva stavbne dediščine 20. stoletja.

Člani delovne skupine bodo tako kot doslej tudi promovirali stavbno dediščino 20. stoletja v tako v strokovni kot širši javnosti.

8) Delovna skupina za opravljanje nalog v primeru naravnih in drugih nesreč

Delovna skupina je imenovana za pripravo ocen škode na kulturni dediščini ob naravnih in drugih nesrečah ter za koordiniranje strokovnega dela znotraj območnih enot v zvezi s sanacijo kulturne dediščine, poškodovane v primeru naravnih nesreč. Koordinator delovne skupine usklajuje delo z republiški organi in enotami, predstavniki območnih enot ter z lokalnimi organi znotraj teritorialne pristojnosti. Pri izvajanju nalog delovna skupina sodeluje z MK.

9) Delovna skupina za varstvo in ohranjanje krajinsko arhitekturne dediščine

Večina nalog DS za ohranjanje in varstvo krajinsko arhitekturne dediščine ostaja istih tudi v prihodnjem letu: spremljanje in sodelovanje pri spremembah zakonodaje, priprava popravkov in dopolnil pri vpisih v RKD v smislu poenotenja meril in kriterijev za vrtno arhitekturno dediščino in dediščinsko kulturno krajino, obravnava konservatorskih načrtov in načrtov upravljanja izdelanih na RC ali zunaj inštitucije, obravnava poteka prenov vrtno arhitekturne dediščine, posegov v območja dediščinskih kulturnih krajin in vrtno arhitekturno dediščino, sodelovanje pri pripravi razpisov in pripravi raziskovalnih nalog in obravnava aktualnih tem na predlog članov komisije, zaposlenih in vodstva ZVKDS. Še naprej bomo opozarjali na ogrožena historična drevesa v zasebni lasti (drevesa sredi vasi, ob kapelicah, vrtovih, parkih idr.), pri katerih zaradi različnih vzrokov ni na voljo financ za izvedbo arboristične analize in sanacije; pripravili bomo izbor do 7. dreves. Financiranje bi moralo biti urejeno v okviru investicijskih sredstev ZVKDS, tako, kot za druge raziskave.

Tudi naslednje leto se bomo člani DS udeleževali strokovnih posvetov (v organizaciji DKAS in drugih) in izobraževanj v organizaciji Arboretuma Volčji Potok, ki jih kolegi zadnji dve leti pripravljajo za našo

skupino – prvo predavanje na temo »Pregled sort dreves za vroča in suha poletja; Predstavitev novosti v arboristiki; Dišeče rastline in vzpenjavke« bo sledilo po novem letu. Izvedli bomo več terenskih sej po posameznih OE, namenjenih seznanitvi s problematiko ohranjanja enot kulturne dediščine s področja vrnoarhitekturne dediščine in dediščinskih kulturnih krajin. Večdnevna strokovna ekskurzija bo predvidoma na Češko v terminu od 5.5. do 9.5.2025 (Brno, UNESCO dediščina vila Tugendhat, UNESCO kulturna krajina Lednice-Valtice, zgodovinska krajina in dvorec Austerlitz, Mikulov).

10) Delovna skupina za dokumentiranje in dokumentacijo

Prednostna naloga v letu 2025 bo nadaljevanje izdelave internih navodil za dokumentiranja kulturne dediščine.

11) Delovna skupina za naselbinsko dediščino

Delovna skupina bo v letu 2025 nadaljevala s pripravo izhodišč za usklajevanje in reševanje sistemskih problemov na področju ohranjanja in varstva naselbinske dediščine zlasti v luči že izvedenih neustreznih posegov v naselbinska jedra Ljubljane in drugih večjih mest ter analizirala najpogostejše oblike posegov, ki negativno vplivajo na varovane sestavine.

12) Delovna skupina za implementacijo Konvencije o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine

Namen delovne skupine je v usmerjenem koordiniranju implementacije UNESCO Konvencije o varstvu svetovne dediščine. Delovna skupina ZVKDS sodeluje z Ministrstvom za kulturo na strateškem nivoju pri pripravi predlogov, usmerjanju in vrednotenju potencialnih vpisov kulturne dediščine na UNESCO seznam svetovne dediščine. V letu 2025 bo skupina sodelovala z Ministrstvom za kulturo pri aktivnostih, povezanih z nacionalnimi in transnacionalnimi nominacijami za vpis na Seznime svetovne dediščine, pri ovrednotenju nacionalnih predlogov za vpis na UNESCO poskusni seznam svetovne dediščine in na mednarodnih sestankih, povezanih z implementacijo in reformo Konvencije. Predvidena je udeležba predstavnikov delovne skupine na zasedanju Odbora za svetovno dediščino v Sofiji/Bolgarija. Nekateri člani delovne skupine bodo sodelovali pri presojah vplivov na svetovno dediščino za spomeniško območje Plečnikove Ljubljane.

13) Delovna skupina za dediščino Jožeta Plečnika

DS bo oblikovala stališča do konkretnih posegov v dediščino arhitekta Jožeta Plečnika in, še zlasti v okviru Plečnikove dediščine, vpisane na Unescov seznam svetovne dediščine, sodelovala z MK, krovnim upravljavcem ter drugimi deležniki.

14) Delovna skupina za varstvo in ohranjanje stenskih poslikav

V letu 2025 bo operativno delo skupine za varstvo in ohranjanje stenskih slik usmerjeno v ogled spomenikov in reševanje konkretnih primerov ob prenovah stavb, v katerih se nahajajo stenske poslikave ali poslikane arhitekturne površine. Pripravljen bo tudi osnutek izhodišč, ki bodo predstavljala povzetek delovanja skupine in bodo sledila načelom mednarodnih listin in dokumentov ter bodo osnova za interna strokovna navodila za standardiziran pristop pri konserviranju-restavriranju stenskih poslikav.

15) Delovna skupina za raziskave stavbne dediščine

V letu 2025 bo poudarek na preučevanju in spoznavanju uporabnost čim več orodij, ki omogočajo ne destruktivne oz. ne invazivne raziskave objektov. Vzporedno s tem, bi bil glaven poudarek na ključnih segmentih, ki jih zajema preventivno konservatorstvo. Osnovna naloga članov DS bo monitoring, beleženje sprememb, podajanje predlogov izboljšav investitorjem oziroma upravljavcev izbranih objektov ter splošno ozaveščanje lastnikov nepremične dediščine glede vzdrževanja.

16) Delovna skupina za varstvo in ohranjanje lesene opreme

Delovna skupina bo nadaljevala s pripravo smernic za nadaljnje konservatorsko-restavratorske posege na leseni opremi v sakralnih objektih. Posegi na leseni opremi gredo v smeri sodobnih pristopov, kot so: preventivno konserviranje, etični in trajnostni pristop in nujnost prilagoditve na sodobne izzive. Nadaljevala bo tudi z dopolnjevanjem seznama ogrožene kulturne dediščine na področju lesene opreme. Seznam vključuje oceno stanja in stopnjo ogroženosti. Poudarek bo tudi na izobraževanju in sicer bo DS začela s pripravami za izdelavo načrta za izobraževanje in izpopolnjevanje. Načrt bo vseboval organizacijo delavnic in konferenc ter sodelovanje z drugimi strokovnjaki s področja v prihodnosti. Načrt bo vključeval

tudi sodelovanje z lokalnimi skupnostmi. DS načrtuje strokovni obisk Dunajske nadškofije in Urada za spomenike na Dunaju, kjer bi si ogledali način delovanja teh pomembnih ustanov na področju varovanja kulturne dediščine, natančneje pristop in izvajanje konservatorsko-restavratorskih posegov. DS bo nadaljevala z razvojem mreže za podporo na področju restavratorstva. Posamezni člani DS se bodo tudi v letu 2025 sestajali na lokacijah, kjer se izvajajo ali se nameravajo izvajati kons.-rest. posegi ter podajali strokovno mnenje in nudili strokovno pomoč izvajalcem in naročnikom.

17) Delovna skupina za oblikovanja protokola za uporabo GIS v arheoloških terenskih in poterenških postopkih

V letu 2025 je predvideno nadaljevanje dela delovne skupine, obravnavana bo problematika vključevanja GIS v terenske in poterenske postopke v preventivni arheologiji.

18) Delovna skupina za oblikovanje protokola za fotografsko arheološko dokumentiranje - v težkih delovnih pogojih na terenu

Delovna skupina je z delom pričela v letu 2023, vendar ga zaradi zasedenosti kadra ni zaključila. Pričakujemo, da bo delo nadaljevala v letu 2025.

V delovne skupine bodo glede na vsebinske obravnave vabljeni tudi zunanji člani iz strokovnih, znanstvenih in drugih institucij oz. organizacij. V delovne skupine, ki bodo obravnavale problematiko prostorskega načrtovanja, varstva arheološke dediščine in Registra nepremične kulturne dediščine, pa se bo po potrebi in glede na vsebinsko obravnavo vključevalo tudi pristojne strokovnjake z MK.

Posamezni zaposleni so kot predstavniki področja nepremične kulturne dediščine imenovani v delovne skupine drugih institucij, ministrstev ali drugih državnih služb, v strokovne komisije ter v svete oz. strokovne svete javnih zavodov.

1.4. Sodelovanje z lastniki oziroma posestniki nepremičnih spomenikov in z drugimi uporabniki dediščine, ki imajo interese v zvezi s posameznim spomenikom, ter posredovanje pojasnil, nasvetov in navodil

1.4.1. Sodelovanje z lastniki oziroma posestniki nepremičnih spomenikov in z drugimi uporabniki dediščine

Svetovanje lastnikom in drugim uporabnikom, ki zavzema velik delež javne službe in zagotavlja njeno prisotnost na terenu, vključuje:

Varstvo nepremične arheološke kulturne dediščine

Priprava vse potrebne dokumentacije in ocene stroškov za stranke, ki bodo v skladu z določili *Pravilnika o vlaganju in reševanju zahtevkov za financiranje predhodnih arheoloških raziskav iz državnega proračuna* (Uradni list 93/14 in 73/16) vlagale zahteve za financiranje in/ali sofinanciranje predhodnih arheoloških raziskav iz državnega proračuna.

Predvideni posegi v registrirano kulturno dediščino, ki še ni varovana v prostorskih aktih

Izdaja priporočilnih usmeritev za objekte ali območja kulturne dediščine, ki so vpisani v Register nepremične kulturne dediščine MK po uveljavitvi zakona (ZVKD-1), in niso še uveljavljeni in varovani v okviru prostorskih aktov.

Razpisi za obnovo dediščine

Pomoč ministrstvu, lokalnim in drugim skupnostim pri oblikovanju varstvenih vsebin za razpise.

Pridobivanje finančnih sredstev za raziskave, obnovo in revitalizacijo kulturne dediščine

Svetovanje zainteresiranim v povezavi s pridobivanjem različnih virov financiranja za obnovo kulturne dediščine. Pomoč lastnikom in drugim zainteresiranim pri zbiranju, pripravi in izpolnjevanju dokumentacije za sodelovanje na različnih javnih razpisih.

Revitalizacija in obnova kulturne dediščine

Predhodni pogovori, terenski ogledi, svetovanje, usmerjanje ali izdelava splošnih strokovnih mnenj, ocen in stališč zainteresiranim posameznikom ali javnim službam glede vprašanj revitalizacije posameznih objektov ali območij kulturne dediščine, oziroma celovite ali delne obnove ter rekonstrukcije objektov kulturne dediščine.

Posredovanje podatkov o kulturni dediščini in njenem varovanju zainteresirani strokovni in laični javnosti

Posredovanje podatkov in po potrebi dokumentacije iz arhivske dokumentacije ZVKDS, vključno z zagotavljanjem informacij javnega značaja ter vseh drugih postopkov na pobudo posameznika ali pravne osebe izven zakonskega pooblastila ZVKDS za vodenje postopka na prvi stopnji. V tem okviru izvajamo tudi pojasnjevanje strokovnih odločitev širši javnosti, medijem in posameznikom v zvezi s posegi ali nameravanimi posegi.

1.4.2. Presoja in skrb za materialno stanje dediščine in spomenikov

Naloga vključuje izvajanje spremljanja stanja dediščine na terenu, usmerjanje državnih in lokalnih organov ter posameznih lastnikov k vzdrževanju in obnavljanju zanemarjenih kulturnih spomenikov ali njihovih delov (mestnih trgov, ulic, zelenih površin, mestne opreme, druge mestne infrastrukture) ter posameznih enot kulturne dediščine. Naloga je prepletena z drugimi področji dela, bodisi pri pripravi načrtov obnove, načrtovanju financiranja s strani investitorja, bodisi pri prodaji ali izdaji ustreznih upravnih odločb. Glede na obremenjenost konservatorjev in konservatorjev-restavratorjev se bo naloga izvajala ob opravljanju drugih nalog na terenu (priprava kulturnovarstvenih pogojev, nadzori ...).

1.4.3. Sodelovanje z upravljavci spomenikov pri pripravi predlogov načrta upravljanja

Konservatorji in konservatorji-restavratorji sodelujejo tako pri pripravi načrtov upravljanja kulturnih spomenikov in spomeniških območij kot tudi pri njihovem upravljanju.

1.4.4. Sodelovanje z upravljavci spomenikov in spomeniških območij svetovne dediščine

V sklopu aktivnosti bo ZVKDS na podlagi Konvencije o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine in skladno z Operativnimi smernicami za njeno izvajanje sodeloval z MK in z upravljavci dediščine pri presojah vplivov na svetovno dediščino, pri pripravi strokovnih podlag in pri pregledih predhodnih strokovnih gradiv, poročil, pri odločanju in v drugih postopkih.

1.5. Sodelovanje z državnimi organi in nudenje strokovne pomoči pri postopkih v zvezi s stvarmi z domnevo dediščine

Sodelovanje v postopkih ugotavljanja kulturnega pomena posameznih stvari in območij v zadevah, ki jih obravnavajo inšpektorati, carinski organi, policija, sodišča itd. v zvezi z sumom kaznivih dejanj in nedovoljenimi posegi v dediščino ter spomenike ter v zvezi z ohranitvijo ali odstranitvijo enote dediščine. V primeru odkritja predmeta z domnevo dediščine bomo sodelovali z državnimi organi s pripravo strokovne ekspertize o tem, ali ima predmet lastnosti kulturne dediščine. Naloga obsega tudi nudenje informacij o registrirani kulturni dediščini državnim organom in občinam, izdajanje arhivskih ali tekočih podatkov o objektih kulturne dediščine na vloge upravnih enot posameznih občin, Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, SiDG, d.o.o in drugih občinskih in državnih služb ter posameznikov. Naloga je vsebinsko vezana na delo drugih državnih organov, izvedba je odvisna od interesa državnih organov in kadrovske zmogljivosti.

Sodelovanje v postopkih ugotavljanja kulturnega pomena posameznih stvari in območij

Zadeve, ki jih v zvezi z sumom kaznivih dejanj in nedovoljenimi posegi v dediščino in spomenike ter v zvezi z ohranitvijo ali odstranitvijo enote dediščine obravnavajo:

- inšpektorati;
- carinski organi;
- policija;
- sodišča;

- protikorupcijska komisija;
- državna revizijska komisija.

Izdajanje arhivskih ali tekočih podatkov o objektih kulturne dediščine na vloge upravnih enot posameznih občin, Sklada kmetijskih zemljišč, SiDG, d.o.o. ter drugih občinskih in državnih služb.

1.6. Sodelovanje pri politikah in zakonodaji s področja varstva kulturne dediščine

Sodelovanje z MK pri politikah in zakonodaji s področja varstva kulturne dediščine.

Finančna ocena 1 - vir MK:

Osnovna javna služba 2025	110.460,00 €
Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	2.088
Predviden čas dela:	41.221,00 ur

2. Dokumentacijski sklop

Dokumentiranje kulturne dediščine je temeljno poslanstvo konservatorske stroke ter ena od glavnih nalog, ki skupaj z raziskavami in drugimi postopki predstavlja strokovno osnovo, ki omogoča določanje ukrepov za varstvo in ohranjanje kulturne dediščine.

2.1. Identificiranje in dokumentiranje kulturne dediščine

SKD

Predvideva se delo na pridobivanju in izdelavi dokumentacije za **cca 730 objektov**. Podrobnejše dokumentiranje bo potekalo na **cca 30** enotah dediščine in izvedba izmer ter izdelava celovitih arhitekturnih posnetkov za **cca 10 enot** kulturne dediščine.

2.2. Preučevanje, vrednotenje in interpretiranje nepremične dediščine ter z njo povezane premične in nesnovne dediščine

Preučevanje dokumentacije, zgodovinskega, arhivskega in drugega razpoložljivega gradiva, terenski ogledi in primerjalni pregledi kot osnova za vrednotenje in interpretiranje dediščine za njeno nadaljnje varovanje ali prezentacijo. Strokovno in znanstveno delo kot začetna stopnja za:

- 1) *pripravo strokovnih utemeljitev predlogov za vpis dediščine v register;*
- 2) *pripravo strokovnih utemeljitev predlogov za razglasitev;*
- 3) *vsebinsko pripravo konservatorskega gradiva za konservatorske načrte in konservatorske načrte za prenovo;*
- 4) *dopolnitev vrednotenij pri stvarnih raziskavah in drugih posegih na kulturni dediščini;*
- 5) *objavo ali drugo obliko popularizacije kulturne dediščine.*

SKD

Nadaljevanje preučevanja in vrednotenja stavbne dediščine, kulturne krajine, arheološke in naselbinske dediščine ter vplivnih območij. Nadaljevalo se bo urejanje dokumentacije starih konservatorsko-restavratorskih posegov v arhivih območnih enot v skladu s trenutnimi standardi in kadrovske možnosti: urejanje dosjejev kulturnih spomenikov z dopolnitvijo z arhivskim gradivom, z aktualnimi podatki o posegih ipd.

SKD in CPA

Nadgradnja metode vrednotenja kulturne krajine znotraj sistema varstva kulturne dediščine z uporabo lidarja, interpretacijo arheologov in z morebitno preverbo z arheološkim terenskim preverjanjem.

SKD in RC

Proučevanje dokumentacije, zgodovinskega, arhivskega in drugega razpoložljivega gradiva za potrebe izdaje kompleksnejših kulturnovarstvenih pogojev ali izdelavo konservatorskih načrtov.

Identificiranje in dokumentiranje objektov kulturne dediščine, revitalizacija in obnova kulturne dediščine posameznih objektov ter sodelovanje z lastniki posameznih objektov kulturne dediščine.

Proučevanje starih arheoloških arhivov, izris gradiva, ovrednotenje najdb in najdišč, topografski ogledi, zbiranje dokumentacije v arhivih in muzejih Slovenije, Avstrije in Italije (Videm, Trst, Gorica).

Zbiranje dokumentacije v arhivih pred izvedbo posegov na dediščini, za potrebe vrednotenja dediščine oziroma v primeru novih vpisov v RKD v arhivih na Dunaju (npr. Haus-, Hof- und Staatsarchiv), Trstu (Archivio di Stato di Trieste), Kopru (Pokrajinski arhiv v Kopru), Novi Gorici (Pokrajinski arhiv v Novi Gorici) in Ljubljani (Arhiv Republike Slovenije), Celju (Zgodovinski arhiv), Mariboru (Zgodovinski arhiv), Rimu (npr. Archivio dell'Ufficio Storico SME) in Benetkah (npr. IUAV, Archivio progetti).

2.3. Predlaganje vpisa dediščine v register

SKD

Priprava predlogov za:

- 1) *vpis novih predlaganih enot dediščine, v skladu s protokolom predvidevamo manjše število novih predlogov;*
- 2) *spmembe vpisov.*

Urejenost podatkov v registru je zaradi pomena registra v postopkih varstva prednostna naloga. Skladno z ZVKD-1 in kadrovskimi možnostmi bomo register sproti aktualizirali (dopolnitev s karakterističnimi fotografijami, spremembe vpisov zaradi odstranitve, dopolnitev dokumentacije za dokumentarno varstvo ipd.). Prednostno obravnavo bodo imeli objekti dediščine, katerih status je potrebno urediti zaradi varstva znotraj prostorskih aktov ali predlogov za razglasitev. Nadaljevalo se bo revidiranje obstoječih vpisov in vpisovanje novih enot dediščine. Ocenjujemo, da bomo pripravili **100** predlogov, revizij, popravkov, dopolnitev in sprememb kategorij režima varstva (dokumentarno varstvo) in da bomo pripravili **100** karakterističnih fotografij.

Priprava predlogov za:

- 1) *vpis novih predlaganih enot dediščine, v skladu s protokolom predvidevamo manjše število novih predlogov;*
- 2) *spmembe vpisov.*

2.4. Pripravljanje predlogov za razglasitev spomenikov

Naloga vključuje vse aktivnosti od priprave predloga za razglasitev do njegovega sprejema. Predvideva se obravnava **cca 50** objektov kulturne dediščine.

Naloga obsega:

- pripravo predlogov razglasitev objektov in območij za kulturne spomenike lokalnega pomena,
- razglasitev objektov in območij za kulturne spomenike državnega pomena,
- pripravo predlogov za odpravo razglasitev spomenikov državnega pomena,
- pripravo predlogov za odpravo razglasitev spomenikov lokalnega pomena.

2.5. Zagotavljanje dokumentacije konservatorsko-restavratorske dejavnosti

RC

Urejanje obstoječe dokumentacije zaključenih konservatorsko-restavratorskih posegov in s pridobivanjem dokumentacije za potrebe konservatorsko-restavratorske dejavnosti iz drugih arhivov in sorodnih ustanov doma in v tujini. Naloga obsega tudi tekoče dopolnjevanje računalniške baze podatkov za vse deponirane predmete na RC in po ostalih enotah.

Posebej velja izpostaviti:

- urejanje in priprava gradiva za digitalizacijo analogne fototeke (diapozitivi, črnobeli in barvni negativ),
- nadaljevanje digitalizacije starih poročil in elaboratov izpred let,
- postavljanje repozitorija.

2.6. Zagotavljanje dokumentacije preventivne arheološke dejavnosti

Nadaljevali bomo urejanje arhivov starejših arheoloških raziskav, ki jih je ZVKDS izvedel v preteklih letih. Za najdišča bomo nadaljevali z obdelavo in interpretacijo z raziskavami pridobljenega gradiva, analogne dokumente pa digitalizirali in opremili z metapodatki za potrebe oblikovanja dosjejev arheoloških najdišč. Pri tej nalogi se bo sodelovalo tudi z drugimi institucijami in izvajalci predhodnih arheoloških raziskav.

2.7. Digitalizacija najpomembnejše dediščine

- Nadaljevanje digitalizacije gradiva posameznih enot,
- vzpostavljanje zbirke digitalne dokumentacije (fototeka, repozitorij),
- izdelava 3D dokumentacije.

Finančna ocena 2 – vir MK:

Osnovna javna služba 2025	144.430,00 €
Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	1.923
Predviden čas dela:	61.862,00 ur

3. Izvajanje upravnih nalog na podlagi javnega pooblastila

ZVKDS na podlagi javnega pooblastila (26., 27., 29., 33. in 84. člena ZVKD-1) opravlja naslednje naloge:

- izdaja kulturnovarstvene pogoje, soglasja in mnenja za posege v dediščino,
- vodi evidenco raziskav,
- izdaja odločbe o arheološkem najdišču,
- izdaja odločbe, ali je neka arheološka ostalina dediščina,
- odredi lastniku spomenika izvedbo določenih ukrepov varstva spomenikov.

3.1. Pripravljanje strokovnih podlag za upravne postopke, ki jih vodijo ministrstva in drugi državni organi

SKD

Vsebina sklopa vključuje pripravo strokovnega gradiva na zahtevo MK in drugih državnih organov za vsa dela, ki se znotraj ZVKDS opravijo po določilih upravnega postopka, ki niso zajeta v drugih sklopih, in to na podlagi ZVKD-1, ZDIJZ, ZVarCP. Vsebinsko se v večini primerov navezujejo na postopke izdaje kulturnovarstvenih pogojev in soglasij. Na podlagi statistike preteklih let in trenda pogostosti pritožb ocenjujemo, da se bo obravnavalo skupno **cca 60 zadev**.

3.2. Izdajanje kulturnovarstvenih pogojev, soglasij in mnenj za posege v dediščino in spomenike in za raziskave (razen predhodnih raziskav in odstranitvev po 31. členu ZVKD1)

SKD

Naloga predstavlja največji delež dela konservatorjev tako, da je to ena od prioritarnih nalog. Predvideva se, da se bo v letu 2025 izdalo **cca 7.502** kulturnovarstvenih aktov.

3.3. Vodenje evidence raziskav

Strokovno delo vključuje vodenje evidence po enotnem računalniško podprtem sistemu tako s strani ZVKDS (arheološke, arhitekturne in restavratorske raziskave) kot MK (republiška evidenca arheoloških raziskav).

SKD

Ocenjuje se, da se bo v letu 2025 urejalo evidenco raziskav za **70** enot glede na izvedene arhitekturne ter restavratorske raziskave po posameznih enotah. Kvaliteta in način vodenja evidence je tesno povezana z informacijsko podporo in uvedbo enotnega sistema evidentiranja po vseh organizacijskih enotah v povezavi z ureditvijo celotne ZVKDS dokumentacije. Kvaliteta pregleda evidence je močno zmanjšana, saj še vedno nimamo ustrezne tehnične baze zaradi pomankanja finančnih sredstev. Podatki o predhodnih raziskavah stavbne dediščine se parcialno vodijo po območnih enotah ter na RC. Zaradi sedanjih kadrovske in finančne omejitve ter specifičnih potreb, ki se razlikujejo od evidence arheoloških raziskav, je možno pripraviti le predloge rešitev za vzpostavitev informacijsko podprte evidence teh raziskav.

CPA

V informacijskem sistemu za preventivno arheologijo je arheološka raziskava razumljena precej širše kot v evidenci arheoloških raziskav (eArheologija). Zbiramo in urejamo podatke o arheoloških raziskavah, podatke o naravoslovnih preiskavah, podatke o antropogenih posegih v prostor in ostale informacije, ki so pomembne za razvoj arheoloških metod. Gre za vse vrste arheoloških raziskav in posegov, ki jih je moč umestiti v prostor in ki nosijo informacije o arheološkem potencialu ter ki lahko pomagajo razumeti arheološki potencial območja. Veliko pozornost pri vnosu podatkov posvečamo strokovnemu preverjanju podatkov in njihovi interpretaciji. Informacijski sistem arheoloških raziskav za preventivno arheologijo je tako ključno in osnovno orodje, brez katerega javne službe preventivne arheologije ni moč opravljati. Tudi v letu 2025 bomo nadaljevali z izgradnjo in ažuriranjem informacijskega sistema za preventivno arheologijo.

3.4. Izdajanje odločb o arheoloških najdiščih

Naloga vključuje celotni postopek izdajanja odločb o arheoloških najdiščih v primeru odkritja arheoloških ostalin izven registriranih enot KD. Glede na stanje na terenu se predvideva, da bo okvirno izdanih **10** odločb o arheoloških najdiščih. Izvedbo predhodnih arheoloških raziskav v skladu z naročili MK izvaja CPA.

3.5. Odrejanje izvedb določenih ukrepov varstva spomenikov lastnikom spomenikov

SKD

Naloga vključuje izdajo ukrepov varstva spomenika skladno z 2.,3., 4. in 5. točko 38. člena in na podlagi 4. alineje 21. točke 84. člena ZVKD-1.

3.6. Izvršbe

SKD

Gre za nujne posege na osnovi inšpekcijskih odločb (IRSKM), ki so naravnane na ohranitev temeljnih vrednosti in vrednot dediščine, ki so predmet odločbe. Te so izdane na osnovi nelegalnih posegov ali nevezdrževanja in so skrajni ukrep javne službe. Obsega pravne postopke in fizični poseg z namenom ohranitve dediščine.

Finančna ocena 3 – vir MK:

Osnovna javna služba 2025	86.480,00 €
Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	7.719
Predviden čas dela:	62.104,00 ur

4. Strokovno spremljanje izvajanja varstva

Strokovno spremljanje izvajanja varstva je ena ključnih nalog ZVKDS in vanjo se vključujejo vse organizacijske enote.

4.1. Revizija in potrditev konservatorskih načrtov, ki jih pripravijo druge osebe

Skladno s Pravilnikom o konservatorskem načrtu (Uradni list RS, št. 66/09, 15. in 16. člen) se izvajajo revizije osnutkov konservatorskega načrta in potrditve konservatorskega načrta, ki so jih pripravile druge osebe.

4.2. Strokovni nadzor nad posegi v spomenike in dediščino

Strokovni nadzor nad posegi v spomenike in dediščino v večini opravljajo območne enote, za področje zahtevnejših konservatorsko-restavratorskih posegov pa tudi Restavratorski center. Vzporedno se izvaja tudi dokumentiranje med posegi;

- Spremljanje, svetovanje, usmerjanje izvedbe posegov, dokumentiranje in nadzor nad vsemi posegi (razen predhodnih arh.-rest. raziskav objektov);
- Arheološki nadzor po 31. členu ZVKD-1; nadzor nad posegi v območja spomenikov in dediščine v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji ter na podlagi kulturnovarstvenih soglasij o raziskavi in odstranitvi arheološke ostaline;
- Prijave nedovoljenih posegov v dediščino pristojnemu inšpektoratu;
- Sodelovanje konservatorjev kot strokovnjakov pri internih strokovnih komisijah pri zahtevnejših obnovah.

SKD

Nadzor se bo izvajal nad približno četrtno ali petino izdanih kulturnovarstvenih soglasij, to je na **cca 1.000** objektih oziroma območjih. Obseg in načini izvedbe bodo odvisni od pristopa investitorjev k izvedbi posegov ter od razpoložljivih finančnih virov in kadrovske zmogljivosti.

RC

Konservatorsko-restavratorski nadzor nad posegi na **cca 50** objektih. Dejansko število je odvisno od intenzivnosti tovrstnih v tekočem letu in tudi od zahtevnosti. Predvideno je tudi sodelovanje strokovnjakov pri strokovnih komisijah, ki nadzorujejo izvajanje zahtevnih projektov.

4.3. Strokovni nadzor nad predhodnimi raziskavami spomenikov in dediščine, ki niso arheološke ostaline

SKD

Naloga vključuje konservatorski in konservatorsko-restavratorski nadzor nad arhitekturnimi in restavratorskimi raziskavami objektov kot predhodnimi deli za večje celovite obnove objektov ali prezentacije sestavin varovanih objektov (npr. obnova fasad, likovno obdelanih notranjščin).

V letu 2025 se načrtuje nadzor nad raziskavami na **cca 130** objektih. Izvedba del je v največji meri odvisna od investitorjev, ki bodo pristopili k izvedbi del in od razpoložljivih finančnih virov. Glede na omejene kadrovske možnosti bodo v letu 2025 izvedene manjše predhodne raziskave in nadzor nad posegi v stavbno dediščino le za pomembnejše objekte in objekte, ki so pridobili sredstva na razpisih namenjenih obnovi kulturne dediščine.

4.4. Strokovni nadzor nad arheološkimi raziskavami

Naloga vključuje konservatorski nadzor konservatorjev arheologov Službe za kulturno dediščino skladno s Pravilnikom in 17. točko 1. odstavek 84. člena ZVKD-1. V letu 2025 se na podlagi statistike preteklih let načrtuje nadzor nad raziskavami na **cca 350** lokacijah. Izvedba del je v največji meri odvisna od pristopa investitorjev k izvedbi del in od njihovih razpoložljivih finančnih virov.

Finančna ocena 4 – vir MK:

Osnovna javna služba 2025	63.300,00 €
---------------------------	-------------

Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	1.545

Predviden čas dela:	34.730,50 ur
----------------------------	--------------

5. Varstvo kulturne dediščine v prostoru

5.1. Sprejemanje načrtov izvedbe predhodnih raziskav območij prostorskih aktov

Obravnavano v točki 8.5 programa dela.

5.2. Analiziranje in vrednotenje prostora za prikaz vrednotenja dediščine v prostoru

SKD

Naloga vključuje:

- 1) *Analiziranje in vrednotenje prostora za prikaz vrednotenja dediščine v prostoru vključno z določitvijo varstvenih režimov (območja OPN po občinskih programih);*
- 2) *Prikaz vrednotenja v prostoru (usklajevanje na podlagi zahtev MK).*

5.3. Pripravljanje gradiva za smernice in mnenja v postopkih priprave prostorskih aktov

SKD

Skladno z ZureP-3 se bodo pripravljala naslednja gradiva:

- 1) *Gradiva za smernice, usmeritve in mnenja pri pripravi prostorskih aktov na državni, regionalni in lokalni ravni*
- 2) *Gradiva v postopkih okoljskih presoj prostorskih aktov na državni, regionalni in lokalni ravni*
- 3) *Gradiva za usmeritve in mnenja pri pripravi gozdno – gospodarskih načrtov*
- 4) *Druga gradiva v postopkih priprave prostorskih in drugih aktov*

Izvedba naloge vključuje naslednje aktivnosti:

- terenske ogleda,
- izdelavo in strokovno urejanje foto in druge dokumentacije, usklajevanje z RKD,
- sodelovanje na koordinacijah in usklajevanjih v zvezi izdelavo gradiv,
- posredovanje končnih gradiv MK-ju kot nosilcu naloge ter po potrebi izvedba dodatnih usklajevanj.

Izvedba bo odvisna od aktivnosti pobudnikov prostorskih aktov in terminskih planov priprave prostorskih aktov. Ocenjujemo, da bomo v letu 2025 pripravili gradivo za smernice, mnenja in mnenja v postopkih okoljskih presoj za cca **235** prostorskih aktov. Kvaliteta opravljenega dela je odvisna od števila in obsega obravnavanih območij v soodvisnosti od kadrovske možnosti ZVKDS.

Finančna ocena 5 – vir MK:

Osnovna javna služba 2025	38.200,00 €
---------------------------	-------------

Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	276

Predviden čas dela:	11.516,00 ur
----------------------------	--------------

6. Razvojni programi in projekti

6.1. Razvojni programi in projekti konservatorske stroke

Izvajanje pilotnih razvojnih projektov na področju konservatorske stroke z namenom razvoja, uvajanja in standardiziranja metod, postopkov in materialov v letu 2025 ni predvidena zaradi kroničnega pomanjkanja sredstev in kadrov. Predvideno je zgolj sodelovanje s posameznimi proizvajalci fasadnih ometov.

6.2. Razvojni programi in projekti konservatorske-restavratorske stroke

Izvajanje pilotnih razvojnih projektov na področju konservatorsko-restavratorske dejavnosti z namenom razvoja, uvajanja in standardiziranja metod, postopkov in materialov ter izvajanje monitoringa mikroklimatskih pogojev (vlaga in temperatura). V letu 2025 bom med drugim izvajali naslednje projekte:

Variacije cinobra v stenskem slikarstvu in določanje provenience

Raziskava je nadaljevanje preiskav na vzorcih rdečega cinobra s stenskih poslikav na različnih lokacijah v Sloveniji glede na časovno obdobje (od antike do 19. stoletja). Nadaljnje se bomo posvetili vzorčenju in preiskavam rdečega cinabaritnega pigmenta iz Idrije, ki so ga izdelovali od 15. stoletja pa do konca prve svetovne vojne. Raziskava bo potekala v sodelovanju z Zavodom za gradbeništvo Slovenije, Naravoslovnotehniško fakulteto in Prirodoslovnim muzejem Slovenije.

Preizkušanje smol za pripravo vzorcev in izbor najustrežnejše

Pri analizah materialov moramo za posamezne preiskave vzorce ustrezno pripraviti, t.j. vgraditi v sintetično smolo. Ker se smola, ki smo jo do sedaj uporabljali za pripravo vzorcev, ne proizvaja več, moramo izbrati novo ustrezno smolo s primernimi lastnosti. Preizkusili bomo par različnih smol, jih testirali in analizirali za delo z vzorci odvzetimi iz predmetov kulturne dediščine ter nato izbrali najprimernejšo za delo.

UVC obsevanje srednjeveških stenskih poslikav

V letu 2024 smo v cerkvi sv. Trojice v Hrastovljah v SZ vogalu potrdili prisotnost plesni, ki so posledica zanje ugodnih pogojev. Da bi preprečili oz. omejili njihovo razrast, smo predvideli uvedbo rednega UVC obsevanja ostenja. Preden pa bi metodo uporabili na originalni substanci, bi jo želeli preveriti na testnih vzorcih, saj obstaja bojazen, da bi obsevanje lahko povzročilo razbarvanje nekaterih pigmentov.

Izvedli bi tudi analizo plesnive površine na stenski poslikavi v cerkvi sv. Trojice, Hrastovlje (analiza metagenoma s poročilom).

Vpliv gliv na slikarske materiale

Nadaljevali bomo z analizami okuženih laboratorijskih vzorcev. V letu 2024 smo se osredotočili predvsem na pigmente, v 2025 pa bomo nadaljevali še z vezivi.

Karakterizacija historičnih pigmentov z optičnimi metodami

Namen projekta je z multispektralno analizo in rentgensko radiografijo pridobiti karakteristike izbranih pigmentov in veziv. S primerjalnimi tabelami lahko veliko lažje in sistematično opazujemo obnašanje posameznih pigmentov v različnih vezivih in tudi delno identificiramo nekatere pigmente. Izdelane tabele bi služile kot referenčne skale za pomoč pri izvajanju multispektralne analize na umetniških predmetih. V letu 2025 načrtujemo študije in širši izbor suhih tehnik (podrisbo), pigmentov in veziv ter pregled izbranih pigmentov z Ramanom.

Monitoring mikroklimne

V izbranih objektih bomo nadaljevali z monitoringom mikroklimatskih pogojev s sistemom Telehum. Pregled rezultatov na že obstoječih lokacijah bo pokazal ali je potrebno meritve nadaljevati. Izbor novih lokacij bo dogovorjen z ustreznimi deležniki.

Spremljanje stanja površinskih premazov na Aljaževem stolpu

Aljažev stolp je bil po restavratorsko – konservatorskih posegih septembra 2018, premazan s svetlo in temno sivim dvokomponentnim fluorouretanskim pokrivnim premazom HELIOPUR 36-00 RAL 7012 in HELIOPUR 36-00 RAL 7044. Oba premaza sta bila nanešena tudi na testni ploščici, ki sta sedaj zaradi varnostnih razlogov nameščeni na meteorološki postaji na Kredarici. Na tak način sta omenjeni ploščici izpostavljene enakim okoljskim dejavnikom kot sam stolp, po drugi strani pa sta hkrati zaščiteni pred morebitnim vandalizmom ali odtujitvijo. Vsako leto bomo testne ploščice za kratek čas prinesli na Raziskovalni Inštitut Centra za konservatorstvo, kjer bomo z raziskovalno opremo (spektroskopija FTIR v refleksijski tehniki, ramanska spektroskopija, konfokalna mikroskopija, idr.) izvedli neinvazivne analize. S tem pristopom bomo pridobili informacijo o materialni sestavi, hkrati pa bomo lahko spremljali stanje in morebitne materialne spremembe, ki bi se lahko vršile na testnih ploščicah oz. Aljaževem stolpu zaradi okoljskih dejavnikov. Na tak način bomo ohranjali ploščice in nudili podporo pri morebitnih nadaljnjih konservatorsko-restavratorskih posegih na Aljaževem stolpu.

Identifikacija in lociranje specifične vrste proteinov v vzorcih kulturne dediščine z uporabo fluorescentne mikroskopije in ELISE

Imuno-fluorescenčna mikroskopija (mikroskop Zeiss LSM 800) temelji na specifični vezavi fluorescentno označenih protiteles na tiste plasti vlitih vzorcev (zbruskov) kulturne dediščine, ki vsebujejo izključno tarčni protein. Nadalje bomo z uporabo specifičnih protiteles analizirali črepinje arheološke keramike za morebitno prisotnost proteinskih ostankov hrane. Poleg imuno-fluorescenčne mikroskopije bomo omenjena protitelesa za analizo hrane v keramiki uporabili tudi v ELISA formatu.

Identifikacija plesni na kulturni dediščini z uporabo molekularne metode PCR

Nekatere vrste plesni povzročajo biološko korozijo in izločajo toksine, ki so pri ljudeh rakotvorni, ali pa inducirajo številne alergološke-dihalne bolezni. Potemtakem je eksaktna identifikacija plesni nujna za zaščito tako KD kot tudi zaposlenih v KD ustanovah. S tem namenom bomo najprej izvedli rodovno identifikacijo plesni pod mikroskopom Zeiss LSM 800 pri čemer bomo morfologijo konidijskih struktur plesni primerjali z skicami rodov plesni znanstvenega identifikacijskega ključa (Barnett and Hunter, 1998). Nato bomo po molekularni metodi PCR (verižna reakcija s polimerazo) eksaktno identificirali plesni na KD pri čemer se tarčni odsek molekule DNA, ki je značilen za določeno vrsto plesni, pomnoži in nato sekvencira, sekvenca pa nam pove točno za katero vrsto plesni gre. V naslednjem letu bomo identificirali plesni na Spektacijevi kapeli Rimske Nekropole (Šempeter pri Žalcu) ter na Plečnikovi piramidi v Ljubljani.

Nudnje raziskav kulturne dediščine v okviru slovenskega vozlišča E-RIHS

Raziskovalcem s področja restavratorstva, konservatorstva, umetnostne zgodovine, antropologije, arheologije, itd. bomo nudili raziskave na predmetih kulturne dediščine. Vsako leto bomo izbrali zanimive primere predmetov in z njimi povezana raziskovalna vprašanja. Na raziskovalna vprašanja vezana na materialno sestavo, preventivno konserviranje, okoljske vplive na predmete bomo poskušali odgovoriti z napredno prenosno analitsko opremo (XRF, Raman, FTIR), kakor tudi z uporabo napredne laboratorijske opreme (FTIR, Raman, IFM, EPR). Naloga bo potekala vsako leto.

Optimizacija postopkov rentgenske spektroskopije

V letu 2025 bomo nadaljevali s sistematičnimi raziskavami za potrebe vpeljave nove analitske opreme za preiskovanje snovi in materialov kulturne dediščine s poudarkom na uporabi rentgenskega fluorescenčnega spektrometra ELIO – točkovne analize in mapiranje. V sklopu raziskav bomo skušali optimizirati postopek (izbira načina pritrjevanja vzorcev/podlage itd.) analize različnih materialov/vrst dediščine in te spektralne podatke uporabili za podporo pri drugih vrstah analiz (na primer klasifikacije materialov, čiščenje).

6.3. Razvojni programi preventivne arheologije

Razvojni programi preventivne arheologije so oblikovani in izbrani glede na strateško usmeritev delovanja in razvoja CPA, kar pomeni, da so vsakoletne prioritete osredotočene na nadaljnji razvoj metod in tehnik za prepoznavanje in identificiranje arheoloških ostalin v prostoru, preizkušanja uporabnosti in upravičenosti uporabe posameznih vrst raziskav v nekem specifičnem geografskem okolju in tako dalje.

V letu 2024 se bodo naloge v tem sklopu osredotočile na:

- Sistematični pregled lidarskih posnetkov površja ter cikličnih snemanj Republike Slovenije za potrebe varovanja in vrednotenja nepremične kulturne dediščine v prostoru.
- Sistematična aktualizacija baze kataloga najdišč in historične analize.
- Geofizikalne raziskave glede na prioritete področnih arheologov konservatorjev.
- 3D dokumentiranje izbranih enot arheološke dediščin glede na prioritete področnih arheologov konservatorjev.
- Preverjanje zarisa že registriranih arheoloških najdišč glede na prioritete področnih arheologov konservatorjev.
- Preverjanje lastnosti dediščine glede na prioritete področnih arheologov konservatorjev.
- Baza lončenine.

Prazgodovinska kolišča na Ljubljanskem barju

Za potrebe korelacije odčitkov piezometerov in ohranjene dediščinske substance, v skladu z sklepi delovne skupine DS Ig kolišča, bodo v letu 2025 izvedene raziskave za preveritev ohranjenosti stratigrafije arheološkega najdišča in pripadajoče naravoslovne raziskave.

6.4. Raziskovalni projekti po naročilu MK

Projekti se v skladu s potrebami MK in kadrovskimi možnostmi ZVKDS določijo v glede na potrebe in pozive MK programa tekom leta 2025.

Finančna ocena 6 – vir MK:

Osnovna javna služba 2025	120.215,14 €
---------------------------	--------------

Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	18

Predviden čas dela:	21.245,00 ur
---------------------	--------------

7. Projektiranje, načrtovanje in izvedba konservatorsko-restavratorskih posegov

7.1. Vodenje in izvedba predhodnih raziskav na spomenikih v lasti države

Predhodne raziskave (odvzem vzorcev, poskusni konservatorsko-restavratorski postopki, sistematična sondiranja) so pri načrtovanju izvedbe ključnega pomena in nam v fazi dejanske izvedbe lahko bistveno pocenijo obnovo, predvsem pa izboljšajo kvaliteto postopkov ohranjanja kulturne dediščine.

7.2. Vodenje in izvedba predhodnih raziskav spomenikov iz druge alineje 2. odstavka 34. člena ZVKD-1

Iz državnega proračuna se v okviru javne službe krijejo stroški za predhodne raziskave spomenika, če gre za poseg, ki ne terja spremembe namembnosti in ne posega v strukturne elemente spomenika, in je raziskava potrebna za določanje ukrepov varstva kot dela priprav na vzdrževanje, obnovo in oživljanje spomenika.

7.3. Priprava in izdelava konservatorskih načrtov za spomenike v lasti države in po naročilu MK

V sklopu javne službe ZVKDS planira izdelavo 2 konservatorskih načrtov (v nadaljevanju: KN) po naročilu MK.

7.4. Izdelovanje konservatorsko-restavratorske projektne dokumentacije za zahtevne posege

Izdelava projektne dokumentacije za zahtevne konservatorsko-restavratorske posege zajema ogled, osnovna sondiranja in raziskave, osnovne raziskave historiatov in izdelavo elaboratov, skupaj z ocenami stroškov posegov.

Selo na Goričkem - Cerkev sv. Nikolaja, EID 1-00641

V letu 2020 je bil izveden pregled poslikanih površin z detajlno dokumentacijo stanja poslikav na oboku, istočasno pa so potekali interventni zaščitni posegi na močno poškodovanih delih poslikave. V letu 2025 bo izvedeno raziskovanje dokumentacije o preteklih restavratorskih posegih (tudi v madžarskih arhivih) in priprava historiata posegov.

Hrastovec v Slovenskih goricah - Grad Hrastovec, EID 1-00176

V letu 2025 bo začel pregled in popis stanja poslikav, ki bo obsegal zbiranje in pregled dokumentacije in pregled poslikanih površin (dokumentiranje in določitev vzrokov propadanja in poškodb, fotodokumentacija, meritve, analize vzorcev) ter interventne ukrepe (preventivni kons. rest. posegi - utrjevanje, injektiranje,...) na kritičnih mestih.

Marof pri Kočevju; Lesene plastike na prostem; Stane Jarm »Operni festival«

V letu 2025 predvidevamo izvedbo raziskav in izdelavo načrta zaščitnih ukrepov za ustavitev propadanja lesenih plastik postavljenih na prostem.

Križevci pri Ljutomeru – Cerkev Sv. Križa, EID 1-01199; Gotski križani

Po demontaži in prevozu lesene plastike v atelje bomo izvedli raziskave za potrditev obdobja in ugotovitev števila preslikav in poškodb.

7.5. Načrtovanje, vodenje in izvedba zahtevnih konservatorsko-restavratorskih posegov na spomenikih, ki se financirajo ali sofinancirajo iz državnega proračuna

7.5.1. Načrtovanje, vodenje in izvedba zahtevnih konservatorsko-restavratorskih posegov na spomenikih

Splošni program vseh oddelkov RC:

Vodenje in izvajanje interventnih in nepredvidenih konservatorsko-restavratorskih posegov na spomenikih

Izvedba posegov, ki so nujni in zahtevajo takojšno izvedbo zaradi ohranjanja ogrožene originalne substance, ogrožene likovne pričevalnosti, ter preprečitve nastajanja nadaljnje škode na spomenikih, dediščini ali opremi, ki je sestavni, neločljivi del le-teh (prvi odstavek 85.člena ZVKD-1).

Gosteče - Cerkev sv. Andreja, EID 1-00155

Srednjeveške poslikave iz legende o sv. Andreju pokrivajo severno in južno steno ladje. Datirane so ok. 1400 in so delo furlanskih slikarskih delavnic ter se uvrščajo v krog sv. Lovrenca nad Škofjo Loko. V letu 2025 bomo izvedli interventni konservatorsko-restavratorski poseg na predelu zahodnega dela severne stene, kjer se povečuje odstopanje ometov od nosilca. Posegi bodo usmerjeni v stabilizacijo odstopajočega ometa.

Zgornja Polskava – Dvorec, EID 1-06916

Skoraj v vseh prostorih 1. in 2. nadstropja so še vedno pod plastmi ohranjene stenske poslikave iz obdobja baročne prenove dvorca sredi 18. stoletja, medtem ko se v pritličju, v 1. nadstropju in delno v 2. nadstropju pojavljajo še starejše plasti pred baročno predelavo. V letu 2024 so bili začeti zaščitni konservatorsko-restavratorski posegi (interventno utrjevanje, injektiranje), ki se jih bomo nadaljevali tudi v letu 2025.

Veliki Otok –Cerkev sv. Andreja, EID 1-03933

Monitoring in nujna konservacijska dela – injektiranje odstoplih ometov, obšivanje poškodovanih robov in utrjevanje barvne plasti.

Šepulje - Cerkev sv. Antona, EID 1-04072

Monitoring in nujna konservacijska dela – injektiranje odstoplih ometov in obšivanje poškodovanih robov.

Šmarješke Toplice - Cerkev sv. Štefana, EID 1-02542; lesena oprema

V cerkvi bi nadaljevali z odstranjevanjem lesenega opaža s poslikanega pevskega kora. Na treh polikromiranih lesenih oltarjih bi izvedli interventni kons.-rest. poseg čiščenja umazanije in utrjevanja polikromacije.

Štafelajno slikarstvo – splošno

Baza podatkov s popisi slik, ki smo jo ustvarili v zadnjih letih nam nudi orientacijo pri vzpostavljanju vsakoletnega rednega programa dela. Vanj vključujemo slike, ki imajo visoko nacionalno, likovno in umetnostnozgodovinsko vrednost. Za leto 2025 planiramo nadaljevanje konservatorsko-restavratorskih posegov na: oljni sliki neznanega avtorja iz Vipavskega križa z upodobitvijo sv. Janeza Nepomuka, dveh oltarnih slikah Ivana Groharja iz cerkve sv. Nikolaja v Spodnji Sorici in sliki Marka Pernharta, Ljubljansko barje. Začeli bi s konservatorsko-restavratorskimi posegi na portretih slik predsednikov Slovenske matice (avtorji so znani slovenski umetniki).

Vzdrževanje arheoloških najdišč

Kontinuirano vzdrževanje ter izvedba nujnih sanacijskih del na dediščini, ki se nahaja v arheoloških parkih in situ ali je prezentirana v muzejih oziroma hranjena v depojih (antični mozaiki, stenske slike, antični zidovi,...), se je v nekaj letih izkazalo za nujno potrebno prakso. Osnovno vzdrževanje, ki ga sicer izvaja upravljavec posameznih arheoloških parkov, je velikokrat vezano na svetovanje in konkretna izvedbena dela, za katera je usposobljen le strokovni kader s tega področja. To je naloga, ki jo posebej izpostavlja tudi

MK. Med drugim bomo letos izvedli vzdrževalna dela na mozaiku na upravni enoti Celje, na mozaikih v Paviljonu za prezentacijo arheologije na Glavnem trgu v Celju, Simonovem zalivu v Izoli v sodelovanju z UP, na mozaikih na Santorijevi palači v Kopru,...

Poslikave na zunanjščinah

Monitoring, vzdrževanje in izvedba konservatorsko-restavratorskih posegov na stenskih slikah na zunanjščinah stavb. Zaradi nenehne izpostavljenosti atmosferskim vplivom spadajo med najbolj ogrožene zvrsti dediščine, na številnih med njimi so znaki propada iz leta v leto izrazitejši, mnoge smo že za vedno izgubili (zaščita z beleži nekaterih izredno izpostavljenih poslikav). Z delovno ekipo za varstvo in ohranjanje stenskih slik bodo v letu 2025 po potrebi obravnavane posamezne lokacije, za katere bomo izdelali osnovne smernice in program dela ter izvedli zaščitne konservatorske posege.

Lesena plastika iz depojev RC

Na leseni plastiki, ki je v zelo slabem materialno-tehničnem stanju, izvajamo postopek dezinfekcije (ANOXI) ter nujne postopke konservacije. Vsako leto tako po prioriteti restavriramo nekaj kosov, ki jih je kasneje možno umeščati v različne zbirke. S tem zmanjšujemo potrebe po (najetih) depojskih prostorih. Delo na leseni plastiki pa tudi omogoča razvoj novih metod obdelave in prenos znanja restavratorjem izven RC-ja ter študentom restavratorstva.

Dekoratívni kamniti in štukaturni elementi

Zaradi nenehne izpostavljenosti atmosferskim vplivom spadajo štukaturni in dekoratívni kamniti elementi, kot so skulpture, reliefi, arhitekturni členi, ornamentika, grbi, stopnišča, svetilke in podobno, med bolj ogrožene zvrsti dediščine. Kamniti elementi npr. na fasadah ponekod propadajo do te mere, da ogrožajo mimoidoče. Kljub konservatorsko-restavratorskim posegom so določeni elementi lahko uničeni do te mere, da jih ni več možno prezentirati na prvotnih lokacijah, zato obravnavamo vsak element glede na njegovo stanje, kar lahko vključuje monitoring, vzdrževanje, dokumentiranje, naravoslovne in druge preiskave, popise in izvedbo konservatorsko-restavratorskih posegov.

Hkrati predstavljajo dragoceno študijsko gradivo za uvajanje novih metod in tehnologij na področju kamnite in štukaturne dediščine.

Skulpture iz broná in bakra na prostem

V slovenskem prostoru je varovanje spomenikov iz bakra in broná, ki imajo svoje mesto na prostem, ena najbolj prezrtih vej varstva kulturne dediščine. Omenjeni spomeniki predstavljajo mestne simbole, pomembnejša obeležja. V veliko primerih gre za izjemne umetniške stvaritve naših najbolj pomembnih kiparjev, ki so večkrat tarča vandalizma zaradi same vrednosti materiala. Zadnjih nekaj let sistematično spremljamo problematiko in v sodelovanju z drugimi strokovnjaki izvajamo raziskave, sondiranja, pripravljamo dokumentacijo z uporabo 3D tehnologije, kompleksne programe za kons.-rest. posege ter izvajamo posege na pomembnih spomenikih.

Ogroženi antični kamniti spomeniki

Veliko izjemno pomembnih antičnih kamnitih spomenikov je še vedno lociranih na njihovih prvotnih lokacijah v zunanjem okolju. Procesi propadanja kamna so v zadnjih stoletjih agresivnejši in hitrejši, zato se tovrstnim spomenikom namenja več pozornosti, s tem da se pravočasno ustrezno ukrepa v izogib resnejšim poškodbam (redni monitoring, načrtovanje in izvedba najnujnejših konservatorsko-restavratorskih posegov). Posebno skupino spomenikov predstavljajo antični kamniti spomeniki iz slovenskega marmorja, ki je dovzetnejši za propadanje. Na osnovi pridobljenih rezultatov (študije dejavnikov propadanja), je v izdelavi predlog nujnih konservatorsko-restavratorskih posegov. V sodelovanju s strokovnjaki različnih področji, doma in v tujini se ponovno preuči možnosti dolgoročnega ohranjanja in nujno potrebne ukrepe v skladu z mednarodno uveljavljenimi strokovnimi smernicami na tem področju. Prednostno bodo obravnavani elementi iz območja Ptujá, kot so posamezni kosi iz lapidarija Pokrajinskega muzeja Ormož Ptuj. Možnost interdisciplinarnega dela znotraj ZVKDS nam omogoča sistematično preučevanje zatečenega stanja in izvedbo najustreznejših metod in tehnologij tudi s testiranjem novih ali obstoječih sredstev.

Kovinski arheološki predmeti

Na lokacijah v Mariboru in Novem mestu RC izvaja konserviranje najvrednejših arheoloških predmetov, ki jih odkrijejo arheologi ZVKDS ob svojem delu v okviru državne javne službe. Gre za večje število predmetov, ki zahtevajo zahtevne osnovne posege konserviranja, ter določeno število predmetov, kjer se izvedejo tudi restavratorski postopki, potrebni za končno prezentacijo. Konserviranje in restavriranje kovinskih arheoloških najdb za več najdišč iz poizkopovalnih postopkov ZVKDS CPA in območnih enot.

Restavriranje snetih fresk, štukatur in kamnitih predmetov iz depojev RC

V depojih RC se hrani iz različnih vzrokov v preteklosti snete in tako ohranjene freske (stenske poslikave), štukature in kamniti predmeti. Na leto se restavrira nekaj kosov, ki jih je možno umeščati v različne zbirke. S tem zmanjšujemo potrebe po (najetih) depojskih prostorih. Konservatorsko – restavratorski posegi omogočajo razvoj novih metod obdelave in prenos znanja restavratorjem izven RC-ja ter študentom restavratorstva.

Izvajanje konservatorsko restavratorskih posegov v sodelovanju z nacionalnimi inštitucijami na področju likovne dediščine

Na RC se obračajo nacionalne institucije, ki nimajo svojih konservatorjev-restavratorjev za likovno dediščino, vendar hranijo pomembno gradivo za naš nacionalni prostor. Likovno gradivo je izjemno raznovrstno od del iz obdobja romanike do modernizma, občasno tudi posamezni predmeti drugih kultur (Kitajska, Japonska, Egipt ...). Zaradi pestrosti konservatorsko-restavratorske problematike znotraj katere je mogoče razvijati nove metodologije, bo RC tudi v prihodnje poglobljeno sodeloval z drugimi nacionalnimi inštitucijami na izvedbenem nivoju, kot na primer ZAG, FKKT, FGG, ALUO, muzeji in galerije ipd...

Restavratorske delavnice po območnih enotah ZVKDS

V restavratorskih delavnicah po OE bodo potekala sondiranja za potrebe konservatorskega dela, osnovna čiščenja in interventna utrjevanja ter izvedbo manjših celovitih posegov zlasti dokumentiranja in zaščite, brez katerih bi prišlo do izgube varovanih lastnosti kulturne dediščine.

Program po strokovnih oddelkih RC, skladno s potrjenim 5-letnim programom (datum sprejetja 5-letnega programa 21. december 2018, novelacije (zasedanje komisije) programa so sledile v letih 2020, 2021 ter 2023:

Štafelajno slikarstvo

Ljubljana – Frančiškanski samostan, EID 1-00336; Valentin Metzinger

Slika baročnega slikarja Valentina Metzingerja, Jezus nasiti množico je naslikana v oljni tehniki na platno in gre za največje avtorjevo delo. V širino meri 514 in v višino 159 cm. Slika je del notranje opreme v jedilnici frančiškanskega samostana. Lastniki so nas opozorili na slabo stanje. Vidne so lokalne poškodbe in skrepenelost zaščitnega sloja.

Stensko slikarstvo in mozaiki

Dolenja vas pri Senožečah - Cerkev Žalostne Matere božje, EID 1-09265

Nadaljevanje konservatorsko-restavratorskih del na poslikavah v prezbitteriju in na slavoločni steni. Za leto 2025 bomo predvidoma dokončali prezentacijskih del (retušo) v prezbitteriju in konservacijska dela s kitanjem in retušo na slavoločni steni.

Crngrob – cerkev Marijinega oznanjenja, EID 1-00072

Crngrobska cerkev predstavlja enega ključnih spomenikov srednjeveškega slikarstva na Slovenskem. Predmet tokratnih posegov sta gotski poslikavi na zahodni fasadi - pasijonski cikel Mojstra crngrobske fasade iz 1370 in podoba sv. Nedelje, ki jo je med leti 1455 in 1460 naslikala delavnica Janeza Ljubljanskega. Poslikavi sta zaradi izpostavljenosti vremenskim pogojem in neustreznih preteklih posegov v kritičnem stanju. Na podlagi raziskav in poskusov, ki so bili izvedeni v letu 2024, bomo v letu 2025 na obeh poslikavah izvedli posege predutrjevanja, čiščenja, izsoljevanja in utrjevanja. Konserviranje kot prva

faza dela predstavlja temelj za nadaljnje posege (obdelava ometov, retuša in končna estetska prezentacija), ki jih bomo izvedli v kasnejših letih.

Sevnica - Lutrovska klet, EID 1-13753

Nadaljevanje v letih 2010 in 2011 izvedenih konservatorsko-restavratorski posegov bo vključevalo izvedbo zadnje faze postopkov, estetske reintegracije. V letu 2024 je bila načrtana metodologija retuširanja, ki bo izvedena v segmentih v več zaporednih letih. V letu 2025 bomo nadaljevali z retuširanjem na delu stenske poslikave.

Hrastovlje - Cerkev Sv. Trojice, EID 1-00179

Na poslikavi v območju SV vogala cerkve, kjer se nabira plast mikroorganizmov, ki je morda vezana na zamakanje v stiku strehe ladje in zvonika, je bila v letu 2024 izvedena prva faza posegov s preliminarnimi raziskavami. V več zaporednih letih v nadaljevanju predvidevamo čiščenje, utrjevanje, nekonstrukcijsko injektiranje, estetska reintegracija.

Brežice – Grad - poslikave okroglega stolpa, EID 1-00049

Na poslikavah v 2. nadstropju SZ stolpa bo v letu 2025 začeta prva faza konservatorsko-restavratorskih posegov s preliminarnimi raziskavami (odvzem vzorcev in analize, pregled stanja poslikanih površin, izvedba testiranj za izbiro primernih metod dela, priprava konservatorsko-restavratorskega programa posegov na poslikavah).

Kamen in štukature

Lesena polikromirana plastika in ostali leseni elementi

Bloška Polica – Cerkev sv. Vincencija Fererskega, EID 1-02321; poslikan lesen strop in trije zlati oltarji, vse iz 17. stoletja.

Zaradi izjemno slabega stanja je bila nujna demontaža in dezinfekcija – zaplinjevanje. Začetek posegov smo izvedli v letu 2023 v 2025 bomo nadaljevali s konservatorsko-restavratorskimi deli.

Koper – Cerkev Marijinega vnebovzjetja, EID 1-0239; Pieta, lesena polikromirana plastika, 16. stol.

V letu 2025 načrtujemo dokončanje kons. rest posegov in prevoz na lokacijo, takoj ko bo lastnik poskrbel za oltarno nišo.

Podpeč pri Črnem Kalu - Cerkev sv. Helene, EID 1-01454; prižnica, 18.stol. V letu 2023 je bil v ateljeju narejen baldahin in odstranjevanje preslikav ter sanacija ometa na poškodbah konstrukcije na terenu. V letu 2025 se bodo konservatorsko restavratorski posegi na prižnici končali z montažo baldahina in retušo poslikave na terenu.

Ribčev laz v Bohinju - Cerkev Janeza Krstnika, EID 1-0621; Glava Janeza Krstnika

Lesena plastika je datirana v 13. stol. Načrtovane neinvazivne preiskave so deloma izvedene, predvidena je izdelava replike glave na sodoben način, ki ne škoduje originalni materiji, primerjalne raziskave primerov v osrednjem evropskem prostoru in objava izsledkov.

Rateče pri Kranjski gori – Cerkev sv. Tomaža, EID 1-02216

Lesena polikromirana plastika - gotski kipi iz 14. ali 15 stol: sv. Tomaž, Marija Magdalena, Jakob, Janez Krstnik. Predviden je konservatorsko restavratorski poseg: dezinfekcija, naravoslovne raziskave, odstranitev nečistoč, odstranitev retuš, izdelava manjkajočih delov, konservacija, vrnitev v cerkev na oltarje po posegih na oltarjih, kjer jih nadomeščajo odlitki.

Frajhajn - Cerkev sv. Archa, EID 1-03170; glavni oltar sv. Archa

Interventni poseg na oltarju smo izvedli maja 2018 ter jeseni istega leta oltar prepeljali v atelje RC, 2019 smo izvedli konservacijo ter odstranjevanje preslikav z velikih arhitekturnih delov, izvedli smo rekonstrukcijo in retušo slikovnih površin, pozlate in posrebitve na okrasju z oltarja. Kons.-rest. dela

bomo nadaljevali na petih polikromiranih lesenih plastikah. V letu 2025 bomo postavili oltarno arhitekturo nazaj v cerkev.

Svetina nad Laškim - Kapela sv. Križa, EID 1-03332; glavni oltar

Poseg se izvaja na štirih lesenih polikromiranih plastikah glavnega oltarja baročnega kiparja Janeza Gregorja Božiča, ki so bile v zelo slabem stanju in zelo ogrožene. V letu 2021 je bila izvedena demontaža, zaščita, prevoz v restavratorski atelje, dezinfekcija proti delovanju aktivnih insektov ter najnujnejši ukrepi utrjevanja za zaustavitev propadanja. V letu 2025 bomo nadaljevali z odstranjevanjem sekundarnih plasti na pozlati in odstranjevanjem ostalih filmotvornih materialov na polikromaciji.

7.5.2. Načrtovanje, vodenje in izvedba zahtevnih konservatorsko-restavratorskih posegov na spomenikih v lasti države

Črnomelj –Kulturni dom, EID 1-00089

V letu 2025 bomo nadaljevali s konservatorsko-restavratorskimi deli na spomeniku in sicer na štirih doprsnih figurah iz bronu s podstavki iz naravnega kamna. Preliminarno bomo odvzeli vzorce za izvedbo nujnih naravoslovnih preiskave. V letu 2024 smo na osnovi dodatnega sondiranja odkrili tudi dekorativno zaključno plast na dveh večjih stebrih, ki iz pritličja segata v zgornje nadstropje. Stebre bomo prezentirali v prvotni podobi.

Turjak - Grad Turjak, EID 1-00790

Konserviranje reliefa tura v primeru ustreznih pogojev (odri), konserviranje epitafa z grofico.

Negova – Grad, EID 1-00484

Zaščita kamnitih elementov (turška glava, krogle,, portali,...), nadaljevanje utrjevanja stenskih poslikav v kapeli, konservatorsko restavratorski nadzor (Nepomuk).

V skladu s 5-letnim programom izvedbe konservatorsko-restavratorskih posegov bo ZVKDS v okviru javne službe v letu 2025 izvedel posege na naslednjih spomenikih v državni lasti:

Konserviranje rimskodobnega deblaka iz 2. stol. pr. n. št.

Po začetnih posegih v letu 2019 se je vzpostavilo pogoje za sušenje deblaka. Deblak se suši v posebnih pogojih, zavrt v paropropustno folijo. Ves čas izvajamo monitoring in spremljamo sušenje, saj gre za izredno počasen in kompleksen postopek. Faza sušenja se bo glede na meritve v obdobju 5 let, predvidoma podaljšala za obdobje 2 – 3 let. Ko bo deblak ustrezno suh za muzejsko prezentacijo, bo obdelan z zaščitnim premazom in prepeljan v muzej.

Konserviranje deblaka z Bleda in prepleta iz Mengša

V letu 2024 sta bila deblak in preplet utrjena in pripravljena na sušenje. Slednje se bo nadaljevalo v letu 2025 (in še v prihodnjih letih).

Celje - Arheološko najdišče Celje, EID 1-00056; Muzejski trg

V letu 2024 so bila predvidena zaključna kons.-rest. dela na fragmentih stropne poslikave, ki pa se bodo zaradi pomanjkanja sredstev zamaknila v leto 2025. Nadaljevalo se bo torej s čiščenjem in utrjevanjem fragmentov, ter lepljenjem v večje segmente. Planirana je tudi izvedba 3D skeniranja sestavljenih kompozicij, na podlagi katerega bi naredili načrt za izvedbo nosilne konstrukcije poslikave. Tudi sklic 4. mednarodne strokovne komisije je zamaknjen v leto 2025. Na relaciji Pokrajinski muzej Celje in MK bo potrebno doreči dinamiko financiranja zaključne faze projekta.

Finančna ocena 7 – vir MK:

Osnovna javna služba 2025	366.200,00 €
---------------------------	--------------

Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	39

Predviden čas dela:	47.000,00 ur
----------------------------	--------------

8. Načrtovanje in izvedba arheoloških raziskav ter raziskovalnih projektov s področja preventivne arheologije

8.1. Vodenje in izvedba predhodnih arheoloških raziskav ter poizkopavalnih postopkov spomenikov v lasti države, ki se financirajo iz državnega proračuna, namenjenega kulturi: tretja točka tretjega odstavka 85. člena ZVKD-1

Arheološke raziskave območij spomenikov v državni lasti so ena izmed pomembnejših nalog državne javne službe, ki jo izvajamo v skladu z določili tretje točke tretjega odstavka 85. člena ZVKD-1. Sestavni del vsake arheološke raziskave je tudi poizkopavalna obdelava arhiva najdišča, ki pa se v skladu z določili Pravilnika in 33. člena ZVKD-1 izvaja v dveh do petih letih po zaključku terenskega dela raziskave.

Tripartitna pogodba o financiranju projekta NUK II št. C3340-24-186001 - MK; C3360-24-459036 – MVZI, z dne 15. 11. 2024 in aneksom št. 1 za leto 2025

ZVKDS, Center za preventivno arheologijo, bo v okviru programa dela 2025 prejel sredstva za:

- izvedbo arheoloških raziskav na območju NUK II (arheološke raziskave s spremljevalnimi deli) v višini 639.331,77 € (570.459,22 € za programsko materialne stroške in 68.872,55 € za stroške dela) za leto 2025, po PP 160186 – Zavod za varstvo kulturne dediščine.

V skladu z dogovori med MK in ZVKDS se v okviru redne dejavnosti v letu 2025 izvedejo raziskave v obliki dokumentiranja ob gradnji, ki potekajo v okviru projekta celovite obnove (rekonstrukcije in prizidave) gradu Turjak s parkom in pripadajočimi pristavami (severni trakt – palacij, bastija, notranje dvorišče gradu, obe pristavi in okoliški park) (kulturnovastveno soglasje za raziskavo št. 62200-3/2023-3340-146, z dne 30. 7. 2025).

8.2. Vodenje in izvedba predhodnih arheoloških raziskav iz prve alineje 2. odstavka 34. člena ZVKD-1 in druge alineje 3. odstavka 34. člena

8.2.1. Vodenje in izvedba predhodnih arheoloških raziskav območij prostorskih aktov po 80. členu ZVKD-1

Predhodne arheološke raziskave območij prostorskih aktov po 80. členu ZVKD-1 se izvajajo v skladu z dodatnimi naročili MK.

8.2.2. Vodenje in izvedba predhodnih arheoloških raziskav za določitev sestave in obsega arheoloških ostalin na stavbnem zemljišču, ki je registrirano arheološko najdišče, če gradi investitor, ki je fizična oseba, stanovanje za lastne potrebe ali se na stavbnem zemljišču gradijo neprofitna najemna stanovanja

Predhodne arheološke raziskave za določitev sestave in obsega arheoloških ostalin na stavbnem zemljišču, ki je registrirano arheološko najdišče, če gradi fizična oseba stanovanje za lastne potrebe ali se na takšnem zemljišču gradijo neprofitna najemna stanovanja se izvajajo v okviru javne službe preventivne arheologije. Število in terminska dinamika raziskav je odvisna od števila vlog graditeljev in glede na razpoložljiva sredstva MK v tekočem letu.

ZVKDS, Center za preventivno arheologijo, bo v okviru programa dela glede na ocenjen obseg del, ki je podan v vsakokratnih kulturnovarstvenih pogojih, glede na prejeta kulturnovarstvena soglasja za leto 2025 za izvedbo spodaj navedenih projektov prejel sredstva v skupni višini 75.177,12 € (za materialne stroške za neposredno realizacijo):

1. Št. 62240-45/2025-3340-5 z dne 7. 2. 2025, K. K. O. in P. O., stan. hiša, k.o. Podkum,
2. Št. 62240-47/2025-3340-4 z dne 7. 2. 2025, D. E., stan hiša, k.o. Koper,
3. Št. 62240-50/2025-3340-4 z dne 7. 2. 2025, D. L., stan. hiša, k. o. Male Dole,
4. Št. 62240-51/2025-3340-7 z dne 14. 2. 2025, M. A. in I. N., stan. hiša, k. o. Leskovec,
5. Št. 62240-60/2025-3340-4 z dne 13. 2. 2025, B. B. in N. E., stan. hiša, k.o. Brezovica,
6. Št. 62240-63/2025-3340-5 z dne 14. 2. 2025, L. B., stan. hiša, k.o. Mali Vrh,

7. Št. 62240-74/2025-3340-4 z dne 20. 2. 2025, N. K., stan. hiša, k.o. Brestanica,
8. Št. 62240-79/2025-3340-4 z dne 21. 2. 2025, L. P. in J. J., stan. hiša, k.o. Drnovo,
9. Št. 62240-80/2025-3340-4 z dne 21. 2. 2025, V. F. R., stan. hiša, k.o. Bertoki,
10. Št. 62240-72/2025-3340-5 z dne 24. 2. 2025, B. G. in A. R., stan. hiša, k.o. Pomjan,
11. Št. 62240-57/2025-3340-6 z dne 21. 2. 2025, L. K., stan. hiša, k.o. Dolenja vas,
12. Št. 62240-87/2025-3340-6 z dne 6. 3. 2025, A. Z., stan. hiša, k.o. Podbukovje,
13. Št. 62240-82/2025-3340-13 z dne 6. 3. 2025, S. K., stan. hiša, k.o. Bertoki,
14. Št. 62240-107/2025-3340-5 z dne 7. 3. 2025, A. D., stan. hiša, k.o. Stolovnik,
15. Št. 62240-110/2025-3340-6 z dne 20. 3. 2025, R. A., stan. hiša, k.o. Šmartno pod Šmarno goro,
16. Št. 62240-123/2025-3340-5 z dne 21. 3. 2025, Ž. F., stan. hiša, k.o. Senuše,
17. Št. 62240-135/2025-3340-4 z dne 21. 3. 2025, J. B., stan. hiša, k.o. Veliki Trn,
18. Št. 62240-137/2025-3340-6 z dne 4. 4. 2025, K. M., stan. hiša, k.o. Blekova vas,
19. Št. 62240-151/2025-3340-7 z dne 7. 4. 2025, I. C., stan. hiša, k.o. Koštabona,
20. Št. 62240-64/2025-3340-6 z dne 4. 4. 2025, G. S. in M. P., stan. hiša, k.o. Gradišče,
21. Št. 62240-153/2025-3340-5 z dne 14. 4. 2025, B. in B. K., stan. hiša, k.o. Krška vas.

8.3. Vodenje in izvedba arheoloških raziskav in drugih raziskovalnih projektov s področja preventivne arheologije po naročilu MK

Izvedba raziskovalnih projektov (raziskave in druge analize) s področja preventivne arheologije po dodatnih naročilih MK skladno s četrto točko tretjega odstavka 85. člena ZVKD-1, tudi v povezavi z izdanimi odločbami o arheološkem najdišču po 27. členu ZVKD-1.

Naročilo izvedbe arheološke raziskave, kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline in odločba o financiranju arheološke raziskave MK št. 62240-198/2025-3340-5 z dne 9. 5. 2025

ZVKDS, Center za preventivno arheologijo, bo v okviru programa dela za leto 2025 prejel dodatna sredstva za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline - arheološki testni izkop (strojni izkop testnih jarkov ali jam) v TOLMINU, zaradi zamejitve potencialnega prazgodovinskega najdišča (naselbine) in nevarnosti uničenja arheoloških ostalin ob predvidenem gradbenem posegu, k. o. 2248 TOLMIN v višini do 8.078,57 € (za materialne stroške za neposredno realizacijo), po PP 131140 – Izvajanje zakona o varstvu kulturne dediščine v letu 2025.

Naročilo izvedbe arheološke raziskave, kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline in odločba o financiranju arheološke raziskave MK št. 62240-316/2025-3340-6 z dne 18. 7. 2025

ZVKDS, Center za preventivno arheologijo, bo v okviru programa dela za leto 2025 prejel dodatna sredstva za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline - arheološki testni izkop (ročni izkop testnih jarkov ali jam) v PODCERKVI (Občina Loška dolina), zaradi zavarovanja arheoloških ostalin pred nezakonitimi iskalci predmetov z detektorji kovin, k. o. 1635 PODCERKEV v višini do 1.921,26 € (za materialne stroške za neposredno realizacijo), po PP 131140 – Izvajanje zakona o varstvu kulturne dediščine v letu 2025.

Naročilo izvedbe arheološke raziskave, kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline in odločba o financiranju arheološke raziskave MK št. 62240-321/2025-3340-6 z dne 21. 7. 2025

ZVKDS, Center za preventivno arheologijo, bo v okviru programa dela za leto 2025 prejel dodatna sredstva za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline - arheološki testni izkop (ročni izkop testnih jarkov ali jam) v ZELŠAH, zaradi natančnega dokumentiranja in zavarovanja lokacije arheoloških najdb – železnodobnih kovinskih predmetov, k. o. 1677 DOLENJA VAS v višini do 3.842,53 € (za materialne stroške za neposredno realizacijo), po PP 131140 – Izvajanje zakona o varstvu kulturne dediščine v letu 2025.

Naročilo izvedbe poterenških specialističnih analiz gradiva in odločbo o financiranju MK št. 62240-315/2025-3340-3 z dne 4. 7. 2025

ZVKDS, Center za preventivno arheologijo se naroča izvedba poterenških specialističnih analiz gradiva - radiokarbonske (C14) analize človeških kostnih ostankov na dveh skeletih, preliminarno datiranih v pozno rimsko dobo oz. zgodnji srednji in novi vek, Koper v višini do 2.361,40 € (za materialne stroške za neposredno realizacijo), po PP 131140 – Izvajanje zakona o varstvu kulturne dediščine v letu 2025.

8.4. Vodenje in izvedba predhodnih arheoloških raziskav iz prve alineje 3. odstavka 34. člena ZVKD-1

Predhodne arheološke raziskave za sprostitev stavbnega zemljišča za gradnjo, če zemljišče ni registrirano kot arheološko najdišče in se ob gradnji ali drugem posegu odkrijejo arheološke ostaline kljub predhodni raziskavi iz 80. člena ZVKD-1, se izvajajo v skladu z dodatnimi naročili MK.

8.5. Vodenje in izvedba predhodnih arheoloških raziskav iz pete alineje 3. odstavka 34. člena (izvedba raziskav za potrebe presoje vplivov na arheološke ostaline)

Kot podlago za pripravo smernic in podatkov o arheoloških ostalinah MK v postopku okoljske presoje (CPVO, PVO) v skladu z določili 3. odstavka 34. člena in 5. odstavka 76. člena ZVKD-1 lahko zagotovi izvedbo predhodnih arheoloških raziskav za oceno arheološkega potenciala na območjih prostorskih aktov na državni, regionalni in lokalni ravni. Raziskave, katerih stroški se krijejo iz proračuna RS skladno s peto alinejo tretjega odstavka 34. člena ZVKD-1, se bodo v okviru osnovne javne službe izvajale v skladu s prioriteta in naročili MK.

Finančna ocena 8 – vir MK:

Osnovna javna služba 2025	148.590,00 €
Dodatni projekti 2025 - NUK II	639.331,77 €
<i>od tega PMS</i>	<i>570.459,22 €</i>
<i>od tega stroški dela</i>	<i>68.872,55 €</i>
Dodatni projekti 2025 - PMS	91.380,88 €

Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	40

Predviden čas dela:	23.096,00 ur
----------------------------	--------------

9. Projekti za razvijanje zavesti o dediščini (popularizacija)

9.1. Odnosi z javnostmi

Komuniciranje z mediji in drugo zainteresirano javnostjo. Posredovanje podatkov in po potrebi dokumentacije zainteresiranim posameznikom iz arhivske dokumentacije, vključno z zagotavljanjem informacij javnega značaja. Slednje zajema, poleg neposrednih odgovorov medijem, ki jih izvajamo vsakodnevno, tudi pripravo sporočil za javnost, organizacijo novinarskih srečanj, zasnovano komunikacijskih gradiv ipd. Druge komunikacijske aktivnosti povezane s kulturnim turizmom.

9.1.1. Spletno komuniciranje

Dopolnitev in nove spletne vsebine povezane s postavitvijo in prilagoditvijo spletnih strani ZVKDS, zakonskim okvirom in osebam s posebnimi potrebami. Sprotno urejanje spletnih vsebin, vodenje, koordinacija in dopolnitve internih spletnih strani – intranet, vzdrževanje in krepitev odnosov s ciljnim skupinami različnih socialnih medijev.

Vzpostavitev platforme za kreiranje in izdajanje občasnika – spletnika – slovenski ponudnik usklajeno z GDPR) 16-18 izdaj (mesečna naročnina).

9.1.2. Celostna grafična podoba

Služba za odnose z javnostjo bo pripravila interno gradivo za razpravo o novi celostni grafični podobi ZVKDS.

9.1.3. Strateško vodenje odnosov z deležniki in javnostmi

Vzpostavljanje, grajenje in vzdrževanje odnosov med ZVKDS ter njegovimi deležniki in javnostmi. Med drugim:

- mediji (novinarska srečanja in posebni dogodki za medije),
- nastopi vodstva,
- občasnik - spletnik,
- interna javnost (dopolnitev intraneta, novi e- obrazci, letno srečanje, skupne predstavitve, horizontalno povezovanje),
- tuji državljani (nudenje nasvetov in informacij v tujem jeziku),
- predstavitev primerov dobrih praks na spletu,
- promocija našega dela skozi družbene medije
- obdelovanje pri pripravi scenarija filma o restavratorsko-konservatorskih posegih na sliki Vittora Carpaccia, Marija za Detetom in šestimi svetniki.

9.2. Založništvo

Publiciranje strokovnega dela ZVKDS je zelo pomemben segment in skladno s finančnimi okviri skušamo ohraniti kontinuiteto izdajanja osnovnih strokovnih publikacij, ki imajo dolgoletno tradicijo kot tudi vseh ostalih publikacij, ki so v zadnjih letih postale prepoznavne tako v strokovnih kot tudi v laičnih krogih.

9.2.1. Publikacije ZVKDS: Varstvo spomenikov, Poročila, Kulturni in naravni spomeniki, Vestnik, RES. - publikacije RC, Zbirka AAS, Monografije CPA, Naša dediščina, ZVKDS se predstavi

Izdajanje ključnih rednih strokovnih publikacij (Varstvo spomenikov, Poročila, Kulturni in naravni spomeniki, Vestnik, RES, Zbirka AAS, Monografije CPA) in v okviru finančnih možnosti tudi drugih strokovnih publikacij (Naša dediščina, ZVKDS se predstavi).

9.2.2. Druge publikacije in znanstveni članki

Skladno s finančnimi možnostmi in v sodelovanju z drugimi inštitucijami bo ZVKDS poskušali poleg rednih publikacij zagotoviti tudi izdajo drugih publikacij.

Zaposleni redno objavljajo svoje strokovne prispevke in znanstvene članke tudi v zunanjih publikacijah. Prav tako zaposleni sodelujejo tudi v zunanjih uredniških odborih. V letu 2025 načrtujemo tudi pripravo koledarja za leto 2026 s primeri dobrih konservatorskih praks.

9.3. Dnevi evropske kulturne dediščine

Dnevi evropske kulturne dediščine (v nadaljevanju: DEKD) so skupni projekt evropskih držav, ki predstavlja skupne značilnosti dediščine v posameznih državah, po drugi strani pa razkriva njihove posebnosti. V letu 2025 se bomo pridružili evropski temi Arhitekturna dediščina. DEKD se izvaja več kot 30 let, v Sloveniji jih bomo izvedli petintridesetič.

9.4. Teden kulturne dediščine

Teden kulturne dediščine je poseben vsebinski sklop DEKD, s katerim želimo doseči boljšo vključenost vsebin s področja ohranjanja kulturne dediščine v vzgojno-izobraževalne procese in sicer v formalnem in neformalnem izobraževanju in bo v letu 2025 potekal že 13. leto.

9.5. Kulturni bazar

Kulturni bazar (v nadaljevanju: KB) je skupni projekt več ministrstev, katerih skupni cilj je izbira in predstavitev kvalitetnih projektov, ki dobijo svoj prostor v šolah in dvig ravni kulturno-umetnostne vzgoje v šolah. Predviden je tudi regionalni KB v Mariboru. Področje kulturne dediščine v KUV koordinira predstavnica ZVKDS, ki je članica programskega sveta KB.

9.6. Projekt SPOZNAJ, VARUJ, OHRANI

V letu 2025 bomo nadaljevali in nadgrajevali že vzpostavljen in utečen način dela popularizacije kulturne dediščine ob upoštevanju vseh ukrepov s strani države. Del aktivnosti se prenaša v spletno okolje, kjer bodo na voljo celostno obravnavani izbrani sklopi kulturne dediščine. Zastavljeni cilji so vključitev oziroma nadgradnja SVO v vrtce, OŠ in SŠ, univerze, ljudske univerze/fakultete za tretje življenjsko obdobje. Poleg utečenih aktivnosti bomo pripravili e-vsebine (npr. e-delovne liste), tematske sklope predavanj (zoom, teams) ter dediščinske delavnice (krajši video zapisi) v sodelovanju z drugimi inštitucijami.

9.7. Projekti za razvijanje zavesti javnosti o ohranjanju in varovanju kulturne dediščine

V projekte za razvijanje zavesti javnosti o ohranjanju in varovanju kulturne dediščine bomo v letu 2025 vključili tudi dogodke, ki so povezani s priporočili MK kot npr. projekt Evropska prestolnica kulture 2025.

Sodelovanje v lokalni mreži Art nouveau Ljubljana - predstavnica ZVKDS, OE Ljubljana bo v organizacijskem odboru aktivno vključena v praznovanje mednarodnega dne Art nouveau, julij 2025.

9.7.1. Posveti, predavanja, delavnice za popularizacijo dediščine

Ohranjanje dediščine je nadgradnja načina dojetja naše materialne in duhovne preteklosti in odnos do naše kulturne dediščine, ki nam postavlja ogledalo v katerem se odseva naše dojetje lastne identitete in demokracije sveta, Evrope in Slovenije. V letu 2025 bomo izvedli več izobraževalnih vsebin, razstav, posvetov, strokovnih predavanj, okroglih miz in delavnic, katerih osnovni namen bo ozaveščanje širše javnosti, da je kulturna dediščina pomembna sooblikovalka našega vsakodnevnega življenja. Kulturna dediščina s tradicijo in družbenimi normami vpliva na človekovo vedenje, kar pa je posebej pomembno zlasti pri preoblikovanju oz. sprejemanju podnebnih ukrepov na kulturno ustrezen, vključujoč in pravičen način. V Sloveniji se vse premalo pogovarjamo o razvojnih potencialih kulturne dediščine, o trajnostni

uporabi kulturne dediščine, o vplivih podnebnih sprememb na kulturno dediščino, o kulturnem turizmu,... zato bo ZVKDS organiziral ali sodeloval na čim več posvetih, predavanjih in delavnicah namenjenih ozaveščanju širše javnosti.

9.7.2. Razstave ZVKDS

Pomemben element popularizacije in predstavitve našega dela so tudi razstave, ki se vežejo na aktualne vsebine našega dela in pomembno prispevajo k prepoznavnosti našega poslanstva. ZVKDS ima galerijske prostore na OE Kranj in na OE Novo mesto. Spomeniškovarstveni center na Rimski 1 od septembra 2024 ni več v funkciji, ker se je pričela gradnja NUK II. ZVKDS bo tudi v letu 2025 sodeloval z razstavami ob zaključku pomembnih projektov v lokalnih okoljih.

Spomeniškovarstveni center (SVC)

V letu 2025 bomo uredili nove prostore za Spomeniškovarstveni center v Grubarjevi palači, kamor se sli del služb ZVKDS. Spomeniško varstveni center predstavlja prostor konceptualnega predstavljanja, promocije in popularizacije kulturne dediščine v slovenskem prostoru skozi delo ZVKDS in drugih. V kolikor bodo prostorski pogoji zagotovljeni, bomo v letu 2025 izvedli 2 razstavi povezani s predstavitvijo našega dela.

9.7.3. Strokovne knjižnice

Redno delo: izbor, nabava, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva in drugih informacijskih virov uporabnikom, vsebinska in formalna obdelava gradiva.

Finančna ocena 9 – vir MK:

Osnovna javna služba 2025	150.660,00 €
---------------------------	--------------

Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	185

Predviden čas dela:	19.318,00 ur
----------------------------	--------------

10. Mednarodno sodelovanje

Mednarodno sodelovanje je izjemno pomembno za razvoj stroke in ZVKDS bo tudi v letu 2025 težil, da se bo aktivno mednarodno udeleževal tako na rednih letnih konferencah kot tudi na simpozijih in da bo tudi v prihodnje sodeloval s tujimi sorodnimi inštitucijami. Prav tako bomo aktivno sodelovali pri vseh aktivnostih UNESCO in drugimi mednarodnimi organizacijami in sicer skladno s finančnimi in kadrovskega možnostmi.

10.1. Sodelovanje pri pripravi nominacij na seznam svetovne dediščine in drugi projekti povezani z UNESCOM

Sodelovanje pri aktivnostih, povezanih z nacionalnimi in transnacionalnimi nominacijami za vpis na Seznime svetovne dediščine.

Sodelovanje z ICCROM (*International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property*) – udeležba predstavnika ZVKDS na letnem srečanju.

Udeležba predstavnika ZVKDS na sestanku Odbora za svetovno dediščino (Sofia, Bulgarija, junij-julij 2025).

Sodelovanje s Slovensko nacionalno komisijo za Unesco - udeležba na sejah in na letnem srečanju.

Sodelovanje z organizacijo ICOMOS in njenim nacionalnim odborom – udeležba na generalni skupščini mednarodnega ICOMOS, na sestankih delovnih skupin in pri aktivnostih nacionalnega odbora.

10.2. Sodelovanje pri projektih Sveta Evrope (izvajanje konvencij Sveta Evrope)

Sodelovanje pri projektih Sveta Evrope na njihovo povabilo ali po navodilu pristojnega ministrstva.

10.3. Drugo mednarodno sodelovanje

10.3.1. Sodelovanje pri drugih projektih EU

EUSAIR: Sodelovanje v Tematski usmerjevalni skupini 3. stebra Strategije EU za jadransko-jonsko regijo. Sodelovanje zahteva udeležbo na sestankih in delavnicah tematske usmerjevalne skupine, ki se odvijajo na območju Italije, Slovenije, Hrvaške, BIH, Srbije, Albanije, Črne Gore in Grčije.

Reseau Art Nouveau: vključevanje v skupne dejavnosti mreže preko Lokalne mreže Art nouveau.

10.3.2. Sodelovanje na rednih letnih konferencah

Sodelovanje na rednih letnih konferencah v združenjih kjer smo aktivni člani;

- European Heritage Heads Forum – udeležba na letnem srečanju.
- EAC (Europea Archaologiae Consilium).
- European Heritage Heads Forum, ECONOMIC TASKFORCE FOR ECONOMY AND STATISTICS: sodelovanje v ekspertni delovni skupini za ocenjevanje in usmerjanje raziskave v okviru; delo na projektu: kazalniki družbenega vpliva na kulturno dediščino.
- E.C.C.O. - European Confederation of Conservator-Restorers' Organisations
- SEK 11.

10.3.3. Mednarodno in drugo sodelovanje z inštitucijami in posamezniki na področju konservatorstva, konservatorstva - restavratorstva in preventivne arheologije

- Sodelovanje s službami s področja varovanja nepremične in z njo povezane premične in nesnovne kulturne dediščine in drugimi strokovnimi inštitucijami v evropskih državah (Avstrija, Italija, Madžarska, Češka, Slovaška, Hrvaška, Srbija...) in ostalimi državami nekdanje Jugoslavije je izjemnega pomena za izmenjavo strokovnega znanja in uveljavljanja enotnih metod dela na področju varovanja in ohranjanja kulturne dediščine

- Sodelovanje na področju razvoja 3D dokumentiranja in identificiranja in proučevanja podvodne kulturne dediščine s sorodnimi inštitucijami doma in v tujini.
- Strokovno sodelovanje s kolegi iz Nemčije na področju načrtovanja prenov historičnih parkov in vrtov (Kathrin Franz Landschaftsarchitektur, izobraževalni center v Leipzigu) ter varstva vrtnoarhitekturne dediščine (Weimar, Leipzig).
- Nadaljevanje sodelovanja s srbskim etnologi konservatorji pri urejanju zbornika SEK-a (simpozija etnologov konservatorjev).
- Sodelovanje z OEiKA pri načrtovanju in izvedbi terenskih vaj pri predmetu Etnološko konservatorstvo.
- Sodelovanje z izobraževalnim centrom Kartause Mauerbach, BDA.
- Sodelovanje z Metropolitanskim muzejem iz NY.
- Sodelovanje z Museum Conservation Institute, Smithsonian Institution, Washington DC.
- Sodelovanje z IEM-CSIC - Instituto de Estructura de la Materia-Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Madrid, Španija.
- Sodelovanje s Staatliche Akademie der Bildenden Künste Stuttgart.
- Sodelovanje v znanstvenem odboru revije Studi Goriziani (Gorica, Italija).
- Sodelovanje s SAZU pri arheoloških izkopavanjih v Bosni.
- Strokovno sodelovanje pri trodnevni Delavnici konservatorstva in interpretacije 2025 (soorg. UP, Fakulteta za humanistične študije, Park Škocjanske jame, ZVKDS, Pokrajinski muzej Koper)
- Sodelovanje z Univerzo na Primorskem pri izobraževanju s področja varstva nepremične kulturne dediščine.
- Predavanja na temo: Skulpture iz brona in bakra na prostemV slovenskem prostoru je varovanje bronastih in drugih kovinskih spomenikov na prostem, ena najbolj prezrtih vej varstva kulturne dediščine.
- Nudnje dostopa do raziskav evropskim raziskovalcem v okviru centralnega evropskega vozlišča E-RIHS-ERIC (European Research Infrastructure for Heritage Science - European Research Infrastructure Consortium).

10.3.4. Aktivna udeležba ali soorganizacija na mednarodnih simpozijih, posvetih, konferencah, delavnicah in sejmih

Aktivna udeležba strokovnjakov je nujna za strokovni razvoj in poglobljanje mednarodnih kontaktov, kar se je še posebej pokazalo v času pandemije, saj so bili prekinjeni ustaljeni načini strokovnega sodelovanja. Velika večina dogodkov je izvedena virtualno ali hibridno, kar omogoča tudi večje število udeležencev. V tekočem letu predvidevamo aktivno udeležbo na vsaj **20-ih** dogodkih. Sodelovanje zaposlenih bo usklajeno z finančnimi in kadrovskimi zmožnostmi. V letu 2025 bomo izvedli interni poziv na katerega se bodo lahko prijavi zaposleni, ki bi radi aktivno sodelovali na mednarodnih simpozijih.

ZVKDS bo organizator tridnevnega mednarodnega simpozija SEK 11, ki bo potekal oktobra 2025 v Mariboru.

ZVKDS bo v soorganizator (skupaj z DRS) petdnevne mednarodne delavnice Cleaning wall paintings with low chemical risks. Predavatelja: Maurizio Coladonato, Annalisa Marra. Na vsebinah s posebnim poudarkom na postopkih čiščenja bodo konservatorji-restavratorji pridobili osnovno razumevanje kemijskih procesov, informacije o primernih materialih in metodah in njihovi rabi glede na različne izzive v praksi.

Finančna ocena 10 – vir MK:

Osnovna javna služba 2025	54.980,00 €
Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	85
Predviden čas dela:	4.815,00 ur

11. Druge naloge

11.1. Upravljanje nepremičnih spomenikov v lasti države

Novo mesto - Grad Grm, EID 1-08677; redno vzdrževanje objekta, sodelovanje pri pripravi celovite prenove in investicijsko vzdrževanje objekta (prenova dotrajane električne napeljave, ureditev elektro napajanja in priklopa na kanalizacijsko omrežje; zamenjava dotrajanih oken, sanacija žlebov in odvodnjavanja, sanacija razpadajočih vencev, sanacija razpok, itd).

Triglav - Aljažev stolp, EID 1-05531; redni monitoring (fotodokumentacija, popis stanja po obrazcu, izdelava poročila, spremljanje stanja površinskih premazov na Aljaževem stolpu), odprava manjših poškodb (odstranjevanje nalepk in napisov, barvanje odrgrnin in prask, zategnitev in podmazovanje vijachenih sklopov, odprava lokalnega rjavenja, uravnavanje napetosti jeklenic, ureditev kamnite zložbe okoli stolpa).

Maribor - Hiša Slomškov trg 6; sedež OE Maribor

Redno vzdrževanje objekta.

Podpeč pri Črnem Kalu - Kmečka hiša Podpeč 16, EID 1-00543 (Prkičeva hiša)

Redno vzdrževanje objekta.

Ljubljana - Graščina Kodeljevo, EID 1-01118

Oddano v najem.

11.2. Drugi projekti po naročilu MK

11.2.1. Izvajanje praktičnega izobraževanja - obvezne delovne prakse za dijake in študente ter mentorstva za študente

Izvajanje praktičnega izobraževanja oziroma obvezne delovne prakse za dijake in študente ter mentorstva za študente v skladu z Zakonom o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 – ZUPŠ, 65/17, 175/20 – ZIUOPDVE, – odl. US, 54/22 – ZUPŠ-1, 100/22 – ZSZUN in 102/23), Zakonom o višjem strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 86/04, 100/13, 54/22 – ZUPŠ-1 in 102/23), Zakonom o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 79/06, 68/17, 46/19 in 95/23) ter drugo ustrezno zakonodajo s tega področja. Praktično izobraževanje oziroma usposabljanje – obvezno delovno prakso bomo izvajali z ustreznimi različnimi izobraževalnimi inštitucijami na podlagi sklenjene pogodbe med vsemi deležniki praktičnega izobraževanja oziroma usposabljanja.

11.2.2. Sodelovanje pri izvajanju strokovnih izpitov za področje varstva nepremične dediščine

Sodelovanje pri delu izpitnih komisij, pripravi in izvedbi izpitnih vsebin ter v komisijah za strokovne nazive v konservatorstvu in konservatorstvu–restavatorstvu.

Mentorstvo za strokovne izpite

Izobraževanje in mentorstvo kadrov v konservatorski in konservatorsko-restavatorski stroki.

11.2.3. Izvajanje programov usposabljanja in vseživljenjskega učenja s področja varstva dediščine

»Šola prenove«, program usposabljanja izvajalcev za kakovostno prenovo stavbne dediščine. Obseg: štiri večdnevne delavnice, 10 enodnevni delavnic, priprava informacij za javnost (tiskovne konference) o poteku ŠP in podelitvi priznanj ŠP lastnikom za kvalitetno izvedeno prenovo kulturne dediščine.

11.3. Izpopolnjevanje in usklajevanje potreb po izobraževanju kadrov na področju varstva nepremične dediščine

ZVKDS je evidentiral potrebe po izobraževanju in izpopolnjevanju svojih zaposlenih. V sprejetem Pravilniku o izobraževanju, z dne 14. 12. 2010 (v nadaljevanju: Pravilnik o izobraževanju) so definirana merila za določitev prioritet in postopek za dodelitev sredstev v okviru finančnih možnosti. Evidentirane so potrebe po izobraževanju zaposlenih v ZVKDS in potrebe po izvedbi programov usposabljanja različnih zainteresiranih, ki naj jih izvaja ZVKDS.

Za razvoj stroke in posameznih kadrov Pravilnik o izobraževanju omogoča naslednje oblike izobraževanja in usposabljanja:

- izobraževanje za pridobitev ustrezne izobrazbe po javno veljavnih izobraževalnih oziroma študijskih programih,
- usposabljanje za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije,
- opravljanje pripravništva in priprava na strokovni izpit,
- priprava na pridobitev strokovnega, znanstvenega ali akademskega naziva,
- strokovno izpopolnjevanje (seminarji, tečaji, delavnice in podobno), kjer zaposleni lahko pridobi ustrezne strokovne kompetence: aktivno ali pasivno sodelovanje,
- praksa na drugih delovnih mestih v ZVKDS ali pri drugih pravnih osebah doma in v tujini, kjer zaposleni lahko pridobi ustrezne delovne izkušnje,
- druge oblike usposabljanja in izpopolnjevanja, ki so po vsebini povezane z nalogami ZVKDS.

Informacija o potrebah po izobraževanju in usposabljanju z oceno stroškov:

Vrsta izobraževanja / usposabljanja	EVIDENTIRANE POTREBE	OCENA STROŠKOV V EUR
dodiplomski študij – novi kandidati	0	0,00
dodiplomski študij – obstoječe pogodbene obveznosti	1	0,00
PODIPLOMSKI ŠTUDIJ – novi kandidati	0	0,00
PODIPLOMSKI ŠTUDIJ – obstoječe pogodbene obveznosti	8	0,00
strokovno izpopolnjevanje (seminarji, tečaji, delavnice in podobno), kjer zaposleni lahko pridobi ustrezne strokovne kompetence	190	11.194,00
opravljanje pripravništva in priprava na strokovni izpit	3	300,00
priprava na pridobitev strokovnega, znanstvenega ali akademskega naziva	0	0,00
praksa na drugih delovnih mestih v ZVKDS ali pri drugih pravnih osebah doma in v tujini, kjer zaposleni lahko pridobi ustrezne delovne izkušnje	0	0,00
druge oblike usposabljanja in izpopolnjevanja, ki so po vsebini povezane z nalogami ZVKDS	0	0,00

V sklop je zajeto tudi plačilo obveznosti po že sklenjenih pogodbah o izobraževanju, nakup najnujnejše strokovne literature, časopisov in revij ter najnujnejših seminarjev s področja delovanja ZVKDS, s finančno-računovodskega, kadrovskega področja in področja javnih naročil.

ZVKDS v letu 2025 ne bo sklepal novih pogodb o izobraževanju, s katerimi bi sofinanciral študij zaposlenih.

11.4. Izvajanje drugih nalog v soglasju z ministrstvom

V skladu z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11) in Pravilnikom o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev (Uradni list RS, št. 87/02, 29/03 – popr., 124/06 in 43/11 – ZVZD-1) planiramo, da se bo v letu 2025 cca. 50 delavcev, ki so financirani iz državnega proračuna (osnovna odločba MK), moralo udeležiti obdobjnega zdravniškega pregleda.

V soglasju z MK se izvajajo še naslednje naloge:

- Sodelovanje s stanovskimi društvi (SKD, DRS, SUZD, SDE, SAD, ...).
- Partnerstvo za ohranitev kraške suhozidne gradnje. Redna in aktivna udeležba na sestankih in aktivnostih delovne skupine za raziskave in razvoj.
- Koordiniranje konzorcija za partnerstvo ohranjanja in oživljanja obrambnega sistema Claustra.
- Mreža kulturnih poti Sveta Evrope Slovenije.
- Sodelovanje z nacionalnimi inštitucijami (NG, MG, NM, EM, MGML ...) s področja varstva kulturne dediščine.
- Sodelovanje s sindikatoma s področja kulture (SVIZ, GLOSA).

Finančna ocena 11 – vir MK:

Osnovna javna služba 2025	118.211,86 €
Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	266
Predviden čas dela:	8.104,00 ur

II. PROJEKTI, KI SE NE (SO)FINANCIRAJO IZ DRŽAVNEGA PRORČUNA NAMENJENEGA KULTURI IN SO V JAVNEM INTERESU

12. Projektiranje, načrtovanje in izvedba konservatorsko restavratorskih posegov

12.1. Priprava konservatorskih načrtov za spomenike, ki niso v lasti države

Izdelava konservatorskih načrtov, katerih naročniki so lokalne skupnosti, razni ZVKDSi, drugi lastniki ali upravljavci spomenikov.

12.2. Vodenje in izvajanje predhodnih raziskav spomenikov, ki niso v lasti države

Vodenje in/ali izvajanje raziskav v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji. Naročniki so lokalne skupnosti, razni zavodi, drugi lastniki ali upravljavci spomenikov. V večini primerov gre za izvedbo raziskav, ki so potrebne za izdelavo raznih projektnih dokumentacij, z njimi povezanimi popisi del ali popisi za potrebe izdelave razpisnih dokumentacij.

12.3. Izdelava konservatorsko-restavratorske projektne dokumentacije za posege, ki se ne financirajo iz sredstev MK

Izdelava izvedbenih konservatorsko-restavratorskih dokumentov, potrebnih kot ocene za pridobivanje sredstev, izbiranje izvajalcev in za izvajanje samo. Večina jih je na področju štafelajnega slikarstva, sledijo kiparstvo (les, kamen, štukatura), druga specifična področja (bron ...), občasno pa gre tudi za izdelavo kompleksnih dokumentov za stavbno dediščino ali arhitekturne celote.

12.4. Načrtovanje, vodenje in izvedba konservatorsko-restavratorskih posegov, ki se ne financirajo iz sredstev MK

Trenutno ni tovrstnih projektnih vsebin.

12.5. Sodelovanje pri varstvu dediščine v primeru oboroženega spopada in varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami – izvedbeni del

Pogodba z Ministrstvom za naravne vire in prostor št. 2560-25-420009 z dne 11. 3. 2025

Nadaljevanje priprave sanacijskih elaboratov za odpravo škode na kulturnih spomenikih po poplavih 4. avgusta 2023 in konservatorski ter konservatorsko restavratorski nadzor nad izvedbo del za Ministrstvo za naravne vire in prostor, Sektor za zmanjševanje posledic naravnih nesreč, skladno s prilogo 6 Programa odprave posledic neposredne škode na stvareh zaradi močnih neurij z večdnevним obilnim deževjem s poplavami in plazovi 4. avgusta 2023, ki ga je dne 16. 5. 2024 sprejela Vlada RS.

Pogodba z Ministrstvom za naravne vire in prostor št. 2560-25-420010 z dne 11. 3. 2025

Priprava sanacijskih elaboratov in konservatorski in konservatorsko restavratorski nadzor skladno s Programom odprave posledic neposredne škode na stvareh zaradi posledic močnega neurja z dežjem, s poplavami in vetrom med 12. in 13. julijem 2023, ki ga je vlada RS sprejela na 122. redni seji, ki je potekala 26. 9. 2024.

12.6. Priprava in izdelava konservatorskih načrtov za spomenike v lasti države, ki se ne financirajo iz sredstev MK

Trenutno ni tovrstnih projektnih vsebin.

Finančna ocena 12 – vir:

Drugi viri + druga ministrstva oz. lokalne skupnosti	202.408,00 €
od tega PMS	42.849,09 €
od tega Stroški dela	159.558,91 €

Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	2

Predviden čas dela:	1.115,00 ur
----------------------------	-------------

13. Načrtovanje in izvedba arheoloških raziskav

13.1. Vodenje in izvedba predhodnih in drugih arheoloških raziskav ter poizkopavalnih postopkov obdelave arhivov arheoloških najdišč vključno z objavo, ki ne sodijo v drugi in tretji odstavek 34. člena ZVKD-1

Nadaljujemo tudi z izvedbo poizkopavalnih del na arheološkem gradivu, ki je bilo izkopano na območju gradnje avtocestnega križa. Obseg del je v celoti vezan na finančno strategijo naročnika, načrtovani vsakoletni obseg del in nalog se bo usklajeval v prvem mesecu tekočega koledarskega leta.

Kratkoročni prenosi iz 2024 v 2025

Izravnalni ukrepi

Sredstva so prenešena v leto 2025 iz različnih razlogov: račun ni bil izstavljen v višini ponudbe, višina ponudbe ni bila v enaki višini kot razpoložljiva sredstva ter nepredvidene težave pri pridobivanju soglasij in posledično potrebna dodatna usklajevanja za izvedbo predvidenega posega. Predvidoma bodo vsa prenešena sredstva porabljena v letu 2025.

Ptuj, Rebelčja vas - peč 1980/81 (inšpekcijska odločba)

Sredstva so namenjena za stroške službenih poti in specialističnih analiz. Raziskave se bodo nadaljevale v letu 2025. Sredstva so tudi namenjena za stroške dela zaposlenih pri obdelavi arhiva najdišča, poizkopavalni obdelavi odkritega gradiva.

Finančna ocena 13 – vir:

Kratkoročni prenosi iz 2024 v 2025	20.409,42 €
<i>od tega PMS</i>	<i>16.024,06 €</i>
<i>od tega Stroški dela</i>	<i>4.385,36 €</i>
Drugi viri + druga ministrstva oz. lokalne skupnosti	364.304,95 €
<i>od tega PMS</i>	<i>232.148,11 €</i>
<i>od tega Stroški dela</i>	<i>132.156,84 €</i>

Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	2

Predviden čas dela:	710,00 ur
----------------------------	-----------

14. Raziskovalni in razvojni projekti

14.1. Projekti financirani iz proračuna EU

Projekti v izvajanju

ARCHE: »Alliance for Research on Cultural Heritage in Europe«

Trajanje projekta: 1. 9. 2022 – 31. 8. 2025

Proračun projekta (del ZVKDS): 28.175,00 €

Lastna udeležba: 0,00 €

Vodja projekta: dr. Polonca Ropret

Projekt se izvaja pod vodstvom francoskega Ministrstva za kulturo ter sodelovanjem resornih ministrstev in agencij Italije, Norveške, Švedske, Španije, Združenega kraljestva, Nizozemske idr. V tem projektu Raziskovalni inštitut ZVKDS sodeluje kot partner. Namen projekta je, da razvije strateško, politično, organizacijsko in operativno podlago za oblikovanje Partnerstva, ki bo nasledilo obstoječo JPI - Skupno programsko iniciativo »Kulturna dediščina in globalne spremembe«. Tovrstne iniciative odločilno oblikujejo evropski raziskovalni prostor. JPI in prihodnje Partnerstvo sta pomembna mehanizma multilateralnega sofinanciranja raziskav, oblikovanja raziskovalnih prioritet in sodelovanja med EU ministrstvi na področjih kulture, kulturne dediščine in znanosti. Prednosti so, da na ta način globlje integriramo slovensko raziskovalno skupnost v mednarodne tokove.

Finančna ocena 2025 – vir:

Sredstva EU	0,00 €
Lastna udeležba	0,00 €

PRO-SIS: »Razvoj in diseminacija postopkov za projektiranje inovativnega načina potresnega utrjevanja obstoječih zidanih stavb »CONSTRAIN«

Razpis: Interreg VI Italija-Slovenija 2021 - 2027

Trajanje projekta: 1. 10. 2023 – 30. 11. 2025

Proračun projekta (del ZVKDS): 69.972,00 €

Lastna udeležba: 13.994,40 €

Vodja projekta: dr. Rok Hafner

V predhodnem projektu »CONSTRAIN« smo razvili novo inovativno strategijo za potresno utrjevanje zidanih stavb. Učinkovitost razvite tehnike smo preverili s številnimi eksperimentalnimi preiskavami. Prednost razvitega načina utrjevanja je, da se lahko oblogo na zid nanese le z ene strani in zato ni potrebno začasno izseliti ljudi oz. zaustaviti dejavnosti. Na ta način dosežemo velike finančne prihranke, poseg pa je bistveno bolj prijazen za stanovalce. V projektu PRO-SIS bomo razvili metodologijo oz. smernice za projektiranje in jo uporabiti na dejanskih stavbah, ki so predvidene za potresno utrditev. Analitični in numerični postopki bodo preverjeni in kalibrirani na že opravljenih preiskavah. S temi postopki bodo lahko projektanti hitro in učinkovito projektirali in uporabljali novo razvito metodo za utrjevanja. Postopke bomo uporabili na stanovanjski stavbi iz petdesetih let prejšnjega stoletja in na stavbi, ki je pod spomeniškim varstvom z zaščiteni fasado. Pri prvi stavbi bomo uporabili utrjevanje iz zunanje strani, s čimer se bomo izognili začasni izselitvi stanovalcev in motnji dejavnosti v stavbi. Pri drugi pa bodo obloge nanešene le iz notranje strani s čimer se bo ohranila zaščiteni fasada. Rezultate bomo predstavili na številnih seminarjih in predstavitev.

Vloga ZVKDS: projektni partner. Ostali partnerji: Univerza v Trstu (vodilni partner); Institution for the Residential Constructions of Udine, Fibre Net SpA, FGG Univerze v Ljubljani, Gradbeni inštitut ZRMK.

Finančna ocena 2025 – vir:

Sredstva EU	41.833,39 €
Lastna udeležba	8.634,93 €

KAŠTellieri - Sustainable Cultural and Tourist Destination Cross-border Land of the Early Historic Castles of the Upper Adriatic Sea

Razpis: Interreg VI-A Italija - Slovenija

Trajanje projekta: 22. 4. 2024 – 21. 10. 2026

Proračun ZVKDS: 0,00 €, lastna udeležba: 0,00 €

Projekt KAŠTellieri ima za cilj promocijo kulturne dediščine in čezmejnega turizma, ki izhaja iz kaštelirjev (znanih kot "castellieri" v italijanščini), utrjenih naselij na območju, ki se razteza od Kvarnerja, prek Istre, Čičarije, Brkinov, Krasa in vse do Julijske krajine. Projekt si prizadeva za oživitev in interpretacijo izbranih kaštelirjev s pomočjo inovativnih in digitaliziranih izdelkov, ki jih ponujajo ustvarjalne industrije, ter za usmerjanje turističnih tokov z obalnih območij na podeželska in primestna območja, s čimer spodbuja trajnostni turizem.

ZVKDS sodeluje pri projektu kot pridruženi partner.

Finančna ocena 2025 – vir:

Sredstva EU	0,00 €
Lastna udeležba	0,00 €

Mainstreaming technologies and co-investment solutions for Positive Energy Districts in monument protected areas (MONUPED)

Razpis: Evropsko partnerstvo Driving Urban Transitions towards a Sustainable Future); DUT Call 2023;

Financerji: Obzorje Evropa in ARIS

Trajanje projekta: 1. 1. 2025 – 31. 12. 2027

Proračun projekta (del ZVKDS): 69.209 €

Lastna udeležba: 0,00 €

Vodja projekta: dr. Črtomir Tavzes

Vodilni partner ZVKDS, partner projekta ZAG

Mednarodni koordinator projekta je Czech Technical University in Prague. V projektu bomo obravnavali pereč izziv vzpostavitve energetske pozitivnih območij (PED) znotraj spomeniško zaščitene območij, kjer so urbani energetske prehod, ekonomski interesi lastnikov stavb in nujnost varovanja kulturne dediščine pogosto v konfliktu. Identificirali in premagali bomo večplastne ovire za razvoj PED na spomeniško zaščitene območij, kot so tehnična zapletenost, zakonske omejitve, zapleteni procesi načrtovanja in pomanjkanje investicijskih shem. Tarčne skupine bodo mestne, državne in nacionalne oblasti, lastniki nepremičnin in državljani. Metodološko pravilno bomo združili univerzalne strategije in strategije, specifične za posamezna mesta, vključno z načrtovanjem izzivov, analizami tekočih pobud PED ter ustvarjanjem praktičnih orodij in smernic za vse vključene deležnike, ki jih bo mogoče prenesti v druga mesta in države.

Finančna ocena 2025 – vir:

Sredstva EU	96.792,84 €
Sredstva ARIS	16.916,26 €
Lastna udeležba	0,00 €

Projekti prijavljeni na EU oz. mednarodne razpise:

»Collaborative On-cloud Lab for the conservation and digital restoration of ColOUred heritage collectionS« (COLOURS)

Razpis: HORIZON-CL2-2024-HERITAGE-ECCCH-01-05 — A European Collaborative Cloud for Cultural Heritage – Innovative tools for the study, conservation and restoration of heritage objects;

Financer: Obzorje Evropa

Trajanje projekta: 1. 10. 2025 – 30. 9. 2028

Proračun projekta (del ZVKDS): 80.250,00 €

Koordinator CNR-ISPC, Italija. V projektu bomo sledili naslednjim ciljem:

- razviti in izvajati hibridno sodelovalno okolje za podporo interdisciplinarnemu odločanju pri konserviranju in digitalnem restavriranju.
- razviti, prilagoditi in izvajati tehnologije napovednega restavriranja za simulacijo strategije restavriranja.
- razviti in prilagoditi napredna orodja za pomoč pri procesih restavriranja.
- izboljšati sodelovanje javnosti pri predstavitvah restavriranih predmetov

GreenHer Centre of Excellence: Green Heritage Science (GreenHer)

Razpis: HORIZON-WIDERA-2023-ACCESS-01 (Teaming for Excellence);

Financer: Obzorje Evropa

Trajanje projekta: 1. 1. 2026 – 31. 12. 2032

Proračun projekta (del ZVKDS): 220.230,00 €

Koordinator UL-FKKT, Slovenija.

GreenHer CoE je predlagan kot inovativen, interdisciplinarni raziskovalni inštitut na področju zelene dediščinske znanosti, ki bo podpiral trajnostno upravljanje dediščine, njeno skrb in razumevanje ter se odzival na pomembne politike, kot sta EU Green Deal, pobuda New European Bauhaus in drugi ključni dejavniki EU in nacionalnih politik.

GreenHer CoE, bo ustanovljen kot avtonomni inštitut v okviru Univerze v Ljubljani, se bo razvijal v medsebojno krepitvenem, obojestransko koristnem partnerstvu z italijanskim CNR in University College London, ki sta obe svetovni vodilni organizaciji na področju raziskav, inovacij, vpliva in politik na področju dediščinske znanosti. Razvili bomo 4 raziskovalna jedra: (i) Zeleno ohranjanje-restavriranje; (ii) Trajnostne stavbe in območja; (iii) Participativno sodelovanje; (iv) Digitalna dediščina, 7 pilotnih projektov in 8 infrastrukturnih projektov (dopolnilno financiranje), med katerimi so Živi laboratoriji, Odprti laboratorij za ohranjanje dediščine, Mobilni laboratorij za dediščino in Slovenski sodelovalni oblak za kulturno dediščino.

14.2 Projekti financirani iz sredstev Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (v nadaljevanju: ARIS)

Projekti v izvajanju:

»Celostni pristop za ohranjanje stenskih poslikav kulturne dediščine«

Trajanje: 1. 9. 2022 – 31. 8. 2025

Proračun projekta (del ZVKDS): 107.721,90 €

Lastna udeležba: 0,00 €

Vodja projekta: mag. Maša Kavčič

Vodilni partner ZAG, ZVKDS partner projekta.

V raziskovalnem projektu si bomo prizadevali za razvoj in izvajanje izbranih naprednih in novih konservatorsko-restavratorskih postopkov za ohranitev dotrajanih ali kako drugače oslabljenih zaključnih slojev zgodovinskih in modernih stavb, kar bomo dosegli s kombinacijo naslednjih osnovnih ciljev: (a) podrobne analitske materialne karakterizacije, (b) najsodobnejšega pristopa čiščenja vključno z računalniškim modeliranjem in (c) novih predlaganih učinkovitih postopkov utrjevanja. Pri tem bomo sistematično preizkusili in optimizirali izbrane tradicionalne in nove sisteme za čiščenje stenskih poslikav in drugih zaključnih plasti, s ciljem boljšega nadzora, selektivnosti, minimalnega tveganja in stroškovne učinkovitosti. Poseben poudarek bo namenjen razvoju analitskega pristopa spremljanja in diagnostike čistilnih postopkov z izbranimi in dodatno optimiziranimi analitskimi tehnikami s poudarkom na neinvazivnih. Uvedba molekulskega modeliranja in molekulskih simulacij medsebojnih vplivov vpletenih materialov bo nadalje izboljšala razumevanje postopkov čiščenja. Na področju utrjevanja bomo proučili interakcije med utrjevalnimi sredstvi na osnovi nano-apna in novo razvito vodno raztopino kalcijevega acetoacetata, z namenom izboljšati utrjevalno sredstvo s pospešenim učinkom karbonatizacije.

Finančna ocena 2025 – vir:

Sredstva ARIS	31.262,37 €
Lastna udeležba	0,00 €

»Karakterizacija in stabilnost črnih na papirju«

Trajanje: 1. 9. 2022 – 30. 4. 2025

Proračun projekta (del ZVKDS): 137.020,00 €

Lastna udeležba: 0,00 €

Vodja projekta: dr. Klara Retko

Vodilni partner ZVKDS, edini partner, ker se gre za post doktorski projekt Klare Retko

V raziskavah dediščinske znanosti je karakterizacija črnih izjemno zahtevna predvsem zaradi heterogenosti, prisotnosti črnih v mešanicah, omejenega vzorčenja, učinkov staranja itd. Pomanjkanje ustrezne analitične metodologije in optimiziranih analitičnih orodij za identifikacijo črnih pogosto vodi do pretirane poenostavitve analitičnih rezultatov in do napačnih tehnoloških interpretacij. Zaradi neprecenljive vrednosti izbranih predmetov bomo nadgradili analitske metode za minimalno invazivne in neinvazivne meritve in za analize na mestu samem in optimizirali postopek površinsko ojačene ramanske spektroskopije (SERS). V okviru projekta bomo zasledovali več ciljev. Cilj 1: Optimizacija postopka SERS z uporabo substrata SERS na osnovi HPC za minimalno invazivno ali neinvazivno karakterizacijo SERS črnih z možnostjo karakterizacije na kraju samem; Cilj 2: Razvoj analitične metodologije za dobro karakterizacijo črnih; Cilj 3: Določanje vpliva različnih valovnih dolžin in intenzitete svetlobe na razgradnjo in stabilnost črnih ter dopolnitev napovednega modela z razvitimi odzivnimi funkcijami, osnovanimi na eksperimentalnih meritvah, s čimer bo izdelan vseobsegajoč model razgradnje črnih; Cilj 4: Priprava smernic za izbor svetlobnega vira za kuste.

Finančna ocena 2025 – vir:

Sredstva ARIS	0,00 €
Lastna udeležba	0,00 €

»Dediščina za vključujočo trajnostno preobrazbo – HEI-TRANSFORM«

Trajanje: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2026

Proračun projekta (del ZVKDS): 252.619,70 €

Lastna udeležba: 0,00 €

Vodja projekta: Nejc Dolinar

Vodilni partner: FA UL, ostali partnerji: ZVKDS, FF UL, ALUO UL, EF UL, FDV UL, FT UM, UP FHŠ, ZRC SAZU, Urbanistični inštitut.

Področje ohranjanja nepremične kulturne dediščine (NKD) se v Evropi in svetu intenzivno preoblikuje in razvojno povezuje, da lahko učinkoviteje prispeva k trajnostni prihodnosti. Namen transdisciplinarnega projekta HEI-TANSFORM je z vidikov različnih družboslovnih, humanističnih in tehničnih ved vzpostaviti možnosti za večrazsežne prispevke nepremične kulturne dediščine k zeleni preobrazbi Slovenije. Izhodišče je razumevanje dediščine kot razvojnega kapitala, ki ga bomo opredelili v okviru štirih vidikov trajnosti: kulturnega, družbenega, ekonomskega in okoljskega. Osredotočamo se na NKD, upoštevajoč njene premične in nesnovne komponente v prostorskem kontekstu. Raziskava išče odgovor na vprašanje, kako ta, v veliki meri speči kapital, aktivirati v čim večjem obsegu. Poudarja nujnost strukturnih sprememb dediščinskega sektorja, ki jih opredeljuje kot dolgoročni cilj. Za njegovo doseganje se osredotoča na izvedbo temeljnih raziskav, ki so ključna osnova za nadaljnje odločanje o preoblikovanju, skladnem z aktualnim znanjem in trajnostno paradigmo dediščine. Ob tem pa se usmerja v raziskave, ki bodo čim prej omogočile vzpostavitev razmer za neposredno implementacijo in uveljavitev NKD kot kapitala vključujoče trajnostne prihodnosti v lokalnih okoljih, saj so tista, kjer se trajnost lahko neposredno uveljavi in prispeva h globalnim ciljem. V ta namen razvija model Kulturna dediščina 4.0 (KD 4.0) za reaktivacijo opuščene NKD s prilagojeno ponovno rabo.

Ker so mesta in kraji izven regionalnih središč tisti, ki po preliminarnih študijah kažejo velik delež opuščene NKD, praviloma pa imajo slabše razvojne možnosti, se projekt osredotoča nanje. Fokus raziskave so torej tipološko različna območja in stavbe, opuščene NKD v manjših lokalnih središčih, ki lahko pomembno neposredno prispevajo k zeleni preobrazbi, novim delovnim mestom in dvigu kakovosti

življenja celotne skupnosti. Za oblikovanje modela KD 4.0 vzpostavimo v projektu eksperimentalni laboratorij RevitLab v štirih lokalnih skupnostih; dva v urbanem prostoru (del historičnega jedra naselja, industrijsko območje) in dva izven njega (arheološko in grajsko območje).

Kratkoročni prenosi iz 2024 v 2025

Sredstva se bodo porabila za stroške skužbenih poti in zunanjih izvajalcev v okviru projekta. Prav tako se bodo sredstva porabila za stroške dela zaposlenih na projektu.

Finančna ocena 2025 – vir:

Sredstva ARIS	65.562,19 €
Lastna udeležba	0,00 €

»Štukmarmorni oltarji v Sloveniji: materiali, ohranjanje, pomen«

Trajanje: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026

Proračun projekta (del ZVKDS): 97.402,40 €

Lastna udeležba: 0,00 €

Vodja projekta: dr. Katja Kavkler

Vodilni partner: ZVKDS; ostali partnerji: UL FF, UL FKKT, UL ALUO

Vletu 2024 načrtujemo izbor oltarjev, podkrepjen z umetnostnozgodovinsko analizo. Ob terenskih ogledih bo potekala interdisciplinarna raziskava izbranih oltarjev in odvzem vzorcev za namene materialne analize. Hkrati se bo izvajal tudi monitoring mikroklima. V letu 2025 in 2026 se bomo osredotočili na umetnostnozgodovinske raziskave in materialne analize ter analize procesov in produktov razgradnje uporabljenih materialov. Slednje bodo služile kot podpora pri ugotavljanju stanja/ohranjenosti izbranih štukmarnornih oltarjev in navodilom za njihovo ohranjanje.

Finančna ocena 2025 – vir:

Sredstva ARIS	25.608,04 €
Lastna udeležba	0,00 €

»Analitska orodja nove generacije za dediščinsko znanost«

Trajanje: 1. 7. 2024 – 30. 6. 2027

Proračun projekta (del ZVKDS): 965 ARIS ur/leto

Lastna udeležba: 0,00 €

Vodja projekta: dr. Polonca Ropret

Vodilni partner: UL-FKKT, ostali partnerji: ZVKDS, UM, NUK, ZAG, UL-FF, UL-BF, KI

Projekt se osredotoča na razvoj novih analitičnih metod in pristopov k razumevanju materialov kulturne dediščine z namenom njihove boljše interpretacije, upravljanja in ohranjanja. To zahteva široko interdisciplinarno sodelovanje analitičnih in materialnih znanstvenikov, saj znanstvene interpretacije rezultatov ni mogoče doseči brez globokega razumevanja strukture materiala in procesov razpadanja. Hkrati je vpliv raziskav na področju humanistike, zato je partnerstvo teh ustanov prav tako pomembno. Projekt zasleduje več ciljev: Cilj 1: Razviti in ovrednotiti analitično učinkovitost najsodobnejših metod XPS in ToF-SIMS za analizo površinske kemijske sestave materialov dediščine; Cilj 2: Umeriti kvantitativne metode kemičnega slikanja HSI za vizualizacijo porazdelitve kemične sestave površine predmetov dediščine na podlagi odbojnih spektrov SWIR in VNIR; Cilj 3: Razviti in oceniti potencial uporabe za CT-DVC za merjenje 3D premikov in deformacijskih polj obremenjenih vzorcev materialov dediščine; Cilj 4: Umeriti in oceniti analitično učinkovitost dveh vrst senzorskih nizov, ki temeljijo na kovinskih oksidnih in kolorimetričnih senzorjih, za spremljanje onesnaževal v zaprtih prostorih v okoljih dediščine; Cilj 5: Dokazati uporabnost zgornjih analitičnih orodij za resnične probleme znanosti o dediščini in tako prikazati vrednost novih objektov za E-RIHS.

Finančna ocena 2025 – vir:

Sredstva ARIS	51.231,85 €
Lastna udeležba	0,00 €

»AID HCH – Presežek pri razvoju humanistike in kulturne dediščine z umetno inteligenco«

Trajanje: 1. 1. 2025 – 31. 12. 2027

Proračun projekta (del ZVKDS): 1.974 ur B kategorije

Lastna udeležba: 0,00 €

Vodja projekta: dr. Polonca Ropret

Vodilni partner: UM FF, ostali partnerji: UL FKKT, UM UKM, UM PF, NUK, UM FS, UM FERI, ZAG, UP FHS, ZVKDS

Projekt naslavlja uporabo umetne inteligence z interdisciplinarnim pristopom za digitalno preobrazbo humanističnih raziskav in ohranjanje kulturne dediščine. Razvoj orodij umetne inteligence in podatkovnega prostora omogoča analizo digitaliziranih virov in podatkov za izboljšanje raziskovalnih metod ter varovanja dediščine. Namen projekta je omogočiti učinkovito izkoriščanje digitaliziranih virov in podatkov za napredne raziskave v humanistiki ter izboljšano ohranjanje kulturne dediščine. Poudarek je na ohranitvi družbenega kapitala in trajnostnem pristopu k raziskovanju in vrednotenju kulturne dediščine. Cilj projekta je razviti metodološke, etične in pravne okvire ter orodja umetne inteligence za odgovorno izmenjavo podatkov in analizo heterogenih virov. Konkretni rezultati vključujejo posamezne raziskave zgodovine (vloga žensk v protifašizmu in razvoj slovenske identitete v historični perspektivi), restavriranja predmetov ter ustrežnejšega odločanja o konzervatorskih ukrepih.

Finančna ocena 2025 – vir:

Sredstva ARIS	38.458,79 €
Lastna udeležba	0,00 €

»Utrjevanje mokrega lesa, ki temelji na bioloških rešitvah«

Trajanje: 1. 1. 2025 – 31. 12. 2027

Proračun projekta (del ZVKDS): 879 ur C kategorije

Lastna udeležba: 0,00 €

Vodja projekta: dr. Katja Kavkler

Vodilni partner: ZAG, ostali partnerji: UL BF, ZVKDS

Arheološki les je pomemben vir informacij o preteklosti. V Sloveniji je Ljubljansko barje eno od največjih in najpomembnejših nahajališč mokrega lesa. Tukaj so našli tudi najstarejše leseno kolo na svetu, ki sega v obdobje med letoma 3160 in 3100 pred našim štetjem. Zaradi izrednega števila najdb deblakov v Sloveniji, predvsem z Ljubljanskega barja, in nedavnih najdb v letih 2022-2023 v reki Muri in Blejskem jezeru, postaja ohranjanje razmočenega lesa vse bolj aktualno. Les ostane dobro ohranjen v mokrih pogojih, ko pa ga odstranimo iz okolja, postane ranljiv. Da bi les ohranili, ga je potrebno konzervirati, predvsem preprečiti njegov propad med sušenjem in ohraniti določeno mehansko trdnost. Obstaja mnogo utrjevalcev za ohranitev mokrega arheološkega lesa, vendar pa je veliko metod utrjevanja pozneje povzročilo težave, ki niso bile predvidene. Za utrjevanje mokrega lesa se v zadnjih letih v Sloveniji pogosto uporablja melaminska smola. Utrjevanje z melaminsko smolo je ireverzibilen proces, poleg tega pa se med reakcijo utrjevanja sprošča zelo strupen formaldehid. Ker so se številni uporabljeni postopki utrjevanja izkazali za dolgoročno škodljive za lesene artefakte, je potrebno poiskati nove, zanesljive alternative za ohranitev lesenih predmetov. Še posebej je poudarek na postopkih, ki temeljijo na bioloških rešitvah (učenje iz narave). V predlaganem raziskovalnem projektu bomo razvili postopke za arheološki moker les, ki temeljijo na bioloških rešitvah. Les bomo utrjevali z uporabo bakterij, ki tvorijo minerale ali proizvajajo celulozo. S takšnimi postopki želimo povečati in zagotoviti trdnost in dimenzijsko stabilnost mokrega lesa po sušenju. Poseben poudarek bomo namenili sušenju utrjenih vzorcev, kjer bomo vzorce sušili s pomočjo vakuumu in zamrzovanjem (t.i. liofilizacija) ali nadzorovano na naravnem zraku. Učinkovitost razvitih postopkov utrjevanja bomo določili z različnimi destruktivnimi, mikrodestruktivnimi in ne-destruktivnimi metodami. Določili bomo reverzibilnost, združljivosti z materialom, možnosti ponovne obdelave, nabrekanje in krčenje lesa, globino prodiranja ter njihovo porazdelitev v materialu, navzem utrjevalcev, toksičnosti in drugo. Podatke o novo razvitih postopkih utrjevanja na osnovi bakterij bomo primerjali z referenčnimi (utrjevanje z melaminsko smolo) ter jih celostno ovrednotili.

Finančna ocena 2025 – vir:

Sredstva ARIS	15.555,37 €
Lastna udeležba	0,00 €

»Vključevanje občanov v oblikovanje digitalnega dvojčka za nepremično kulturno dediščino v starem mestnem jedru Kopra«

Trajanje: 1. 7. 2025 – 30. 11. 2026

Proračun projekta (del ZVKDS): 879 ur C kategorije

Lastna udeležba: 0,00 €

Vodja projekta: dr. Črtomir Tavzes

Vodilni partner: ZVKDS, sodelujoči partner InnoRenew CoE

V projektu MonuPED obravnavamo izziv vzpostavitve energetskih pozitivnih okolij (PED) na območjih pod spomeniškim varstvom (MPA), pri čemer upoštevamo napetosti med urbani energetskimi potrebami, ekonomskimi interesi lastnikov nepremičnin in potrebo po ohranjanju kulturne dediščine. V projektu si prizadevamo prepoznati in premagati kompleksne ovire za razvoj PED na območjih MPA, kot so zapletene lastniške strukture, regulativne omejitve, zahtevni prostorski načrti, investicijski izzivi in tehnične zapletenosti.

Eden izmed partnerjev v projektu je Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS), ki bo prispeval svoje strokovno znanje za razvoj orodja, podobnega digitalnemu dvojčku, za podporo razogljičenju urbanih dediščinskih območij. Poudarek bo na starem mestnem jedru Kopra, zgodovinsko bogatem območju z mnogimi stavbami, zaščitenimi s predpisi o kulturni dediščini. Ta zaščita predstavlja izzive za lastnike stavb, saj otežuje izvajanje energetske učinkovitih prenov, kot so toplotna izolacija ali gradnja fotovoltaičnih panelov. V projektu si prizadevamo premagati te izzive in prispevati k izboljšanju energetske učinkovitosti teh zaščitenih stavb.

Medtem ko v MonuPED večinoma zbiramo podatke iz sekundarnih virov, bomo v predlaganem projektu občanske znanosti aktivno vključili udeležence, da bodo posredovali neposredne informacije o svojih stavbah. Ti podatki, ki jih bodo prispevali občani, bodo obogatili obstoječi nabor podatkov in omogočili razvoj naprednejših modelov obnašanja akterjev. Ti modeli bodo ključni za zmanjšanje kompromisov med ohranjanjem kulturne dediščine in sprejemanjem trajnostnih energetskih praks ter bodo pomagali pri iskanju rešitev, ki uravnotežijo obe prioriteti.

V tej pobudi občanske znanosti bo ZVKDS sodeloval z InnoRenew CoE, raziskovalnim inštitutom, ki je znan po svoji odličnosti na področju znanstvene komunikacije. Skupaj bodo zasnovali načrt za vključevanje udeležencev občanske znanosti v tekoči raziskovalni projekt MonuPED. Načrt ravnanja s podatki (DMP) projekta bo posodobljen, da bo vključeval posebne zahteve občanskih znanstvenikov, in zagotavljal skladnost z zakonskimi in etičnimi standardi.

Za vključitev lastnikov stavb bo projekt uporabil pristop snežne kepe. Začetni intervjuji bodo osredotočeni na stališča glede kulturne dediščine, energetskih prenov in osebno o razpoložljivih mehanizmih financiranja. Izbrani udeleženci bodo nato povabljeni na fokusne skupine, kjer bodo podrobneje obravnavali izzive prenove stavb. Pripravili bodo smernice za vključevanje lastnike in jih povabili k sodelovanju v prihodnjih dejavnostih, s čimer bodo postali občanski znanstveniki. Projekt bo vzpostavil organizacijo za soustvarjanje, kjer bomo predstavili rezultate analize podatkov, jih skupaj z udeleženci in deležniki interpretirali ter pripravili rešitve. Vzpostavili bomo interdisciplinarne skupine, ki združujejo znanstvenike in občanske raziskovalce v razpravah o možnih kompromisih, kar bo služilo kot platforma za razvoj skupnih rešitev, ki uravnotežijo različne poglede in prioritete.

Finančna ocena 2025 – vir:

Sredstva ARIS	5.607,60 €
Lastna udeležba	0,00 €

Projekti prijavljeni na ARIS razpise:**1.) »Razvoj testov z aptamerami za razkrivanje prehoda iz antike v srednji vek in za oceno pozne avarske države po neuspešnem obleganju Konstantinopla«**

Predviden proračun za ZVKDS: 1931 letnih ur ARIS B kategorije (ZVKDS vodilna RO)

2.) »Strategije za ublažitev vpliva podnebnih sprememb pri varovanju in ohranjanju slovenske pisne kulturne dediščine«

Predviden proračun za ZVKDS: 200 letnih ur ARIS B kategorije (NUK vodilna RO, ZVKDS sodelujoča)

3.) »Raziskave historičnega pergamenta in umetniških sredstev na področju dediščinske znanosti«

Predviden proračun za ZVKDS: 1700 letnih ur ARIS B kategorije (ZVKDS vodilna RO)

4.) »Odkrivanje izvornika: napredna interpretacija, prezentacija in zeleni postopki za konserviranje kompleksnih slik«

Predviden proračun za ZVKDS: 1783 letnih ur ARIS B kategorije (ZVKDS vodilna RO)

5.) »Odstranjevanje formaldehida in hlapnih organskih spojin s fotokatalitskimi reaktorji«

Predviden proračun za ZVKDS: 293 letnih ur ARIS C kategorije (UL FKKT vodilna RO, ZVKDS sodelujoča)

6.) »POTTERIA – Lončarske tradicije v pozni prazgodovini kot odmev okoljskih in družbenih sprememb«

Predviden proračun za ZVKDS: bo znano naknadno (UL FF vodilna RO, ZVKDS sodelujoča)

14.3 Drugo sodelovanje, financirano iz projektov

Ni načrtovanih aktivnosti.

14.4 Drugo sodelovanje, financirano iz projektov

Ni načrtovanih aktivnosti.

Finančna ocena 14 – vir:

Kratkoročni prenosi iz 2024 v 2025	31.530,76 €
<i>od tega PMS</i>	<i>4.154,41 €</i>
<i>od tega Stroški dela</i>	<i>27.376,35 €</i>
Dolgoročni prenosi – poraba v 2025	3.379,55 €
Stroški dela	
Drugi viri + druga ministrstva oz. lokalne skupnosti	354.718,39 €
<i>od tega PMS</i>	<i>69.110,08 €</i>
<i>od tega Stroški dela</i>	<i>256.146,60 €</i>
<i>od tega Nakup opreme, DI</i>	<i>29.461,72 €</i>

Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	12

Predviden čas dela:	10.539,00 ur
----------------------------	--------------

15. Druge naloge

15.1. Sodelovanje z organizacijami s področja varstva kulturne dediščine

Sodelovanje zaposlenih pri organizaciji dogodkov različnih društev in drugih organizacij.

15.2. Upravljanje nepremičnih spomenikov, ki niso v lasti države

Trenutno ne upravljamo z nobenim spomenikom, ki ni v lasti države.

Finančna ocena 15 – vir:

Drugi viri + druga ministrstva oz. lokalne skupnosti	0,00 €
--	--------

Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	13

Predviden čas dela:	1.187,00 ur
----------------------------	-------------

III. TRŽNA DEJAVNOST

Ocena za spodnja sklopa je le predvidevanje, saj se s tržno dejavnostjo šele srečujemo. Dejansko stanje bo odvisno od razmer na trgu in na to vezanih naročil.

16. Projektiranje, načrtovanje in izvedba konservatorsko restavratorskih posegov

Projektiranje, načrtovanje in izvedba konservatorsko restavratorskih posegov pridobljenih na javnih razpisih ali z direktnimi naročili s trga.

Finančna ocena 16 – vir:

Trg	167.419,23 €
<i>od tega PMS</i>	<i>115.000,00 €</i>
<i>od tega Stroški dela</i>	<i>40.112,03 €</i>
<i>od tega Amortizacija</i>	<i>12.307,20 €</i>

Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	30

Predviden čas dela:	2.962,50 ur
----------------------------	-------------

17. Načrtovanje in izvedba arheoloških raziskav

Načrtovanje in izvedba arheoloških raziskav, ki smo jih pridobili na podlagi javnih razpisov in direktnih naročil s trga.

V letu 2025 se bodo izvajale raziskave za naročnike s katerimi že imamo sklenjene pogodbe. Terenske raziskave bodo potekale ob obnovi in dograjevanju telefonskega omrežja za družbo Telekom Slovenije, d.d., in na območju drugega tira.

Kratkoročni prenosi iz 2024 v 2025

Občina Kostel, ureditev pešpoti do gradu

Sredstva so namenjena za študentsko delo in posredne materialne stroške. Raziskave se bodo nadaljevale v letu 2025. Sredstva so tudi namenjena za stroške dela zaposlenih pri obdelavi arhiva najdišča, poizkopavalni obdelavi odkritega gradiva.

S. Levak Hozjan, Mozirje

Sredstva so namenjena za študentsko delo in posredne materialne stroške. Raziskave se bodo nadaljevale v letu 2025. Sredstva so tudi namenjena za stroške dela zaposlenih pri obdelavi arhiva najdišča, poizkopavalni obdelavi odkritega gradiva.

UP, Servitski samostan, izkopavanja 2023

Sredstva so namenjena za študentsko delo in posredne materialne stroške. Raziskave se bodo nadaljevale v letu 2025. Sredstva so tudi namenjena za stroške dela zaposlenih pri obdelavi arhiva najdišča, poizkopavalni obdelavi odkritega gradiva.

Telekom, TOP Litija, odsek Gabrovka

Sredstva so namenjena za posredne materialne stroške. Raziskave se bodo nadaljevale v letu 2025. Sredstva so tudi namenjena za stroške dela zaposlenih pri obdelavi arhiva najdišča, poizkopavalni obdelavi odkritega gradiva.

Telekom, TK Šmartno pri Litiji, 2. faza Velika Kostrevnica

Sredstva so namenjena za študentsko delo in posredne materialne stroške. Raziskave se bodo nadaljevale v letu 2025. Sredstva so tudi namenjena za stroške dela zaposlenih pri obdelavi arhiva najdišča, poizkopavalni obdelavi odkritega gradiva.

Telekom, FL Vanganel - GPON Bonini

Sredstva so namenjena za posredne materialne stroške. Raziskave se bodo nadaljevale v letu 2025. Sredstva so tudi namenjena za stroške dela zaposlenih pri obdelavi arhiva najdišča, poizkopavalni obdelavi odkritega gradiva.

Telekom, Ajdovščina

Sredstva so namenjena za posredne materialne stroške. Raziskave se bodo nadaljevale v letu 2025. Sredstva so tudi namenjena za stroške dela zaposlenih pri obdelavi arhiva najdišča, poizkopavalni obdelavi odkritega gradiva.

Telekom, Goli vrh

Sredstva so namenjena za posredne materialne stroške. Raziskave se bodo nadaljevale v letu 2025. Sredstva so tudi namenjena za stroške dela zaposlenih pri obdelavi arhiva najdišča, poizkopavalni obdelavi odkritega gradiva.

Telekom, Veliko Mraševo

Sredstva so namenjena za študentsko delo in posredne materialne stroške. Raziskave se bodo nadaljevale v letu 2025. Sredstva so tudi namenjena za stroške dela zaposlenih pri obdelavi arhiva najdišča, poizkopavalni obdelavi odkritega gradiva.

MI, DRSI, G2-106/0263 Žlebič - Kočevje in G2-10680264

Sredstva so namenjena za stroške dela zaposlenih pri obdelavi arhiva najdišča, poizkopavalni obdelavi odkritega gradiva.

Telekom, Idrsko

Sredstva so namenjena za stroške dela zaposlenih pri obdelavi arhiva najdišča, poizkopavalni obdelavi odkritega gradiva.

PJP, Žive legende

Sredstva so namenjena za stroške dela zaposlenih pri obdelavi arhiva najdišča, poizkopavalni obdelavi odkritega gradiva.

Finančna ocena 17 – vir:

Kratkoročni prenosi iz 2024 v 2025	21.904,76 €
<i>od tega PMS</i>	<i>958,02 €</i>
<i>od tega Stroški dela</i>	<i>20.946,74 €</i>
Trg	54.016,16 €
<i>od tega PMS</i>	<i>8.822,72 €</i>
<i>od tega Stroški dela</i>	<i>43.093,44 €</i>
<i>od tega Amortizacija</i>	<i>2.100,00 €</i>

Kazalec uspešnosti	ZVKDS skupaj
št. planiranih zadev	27

Predviden čas dela:	11.250,00 ur
----------------------------	--------------

Maistrova ulica 10, 1000 Ljubljana

T: 01 369 59 00

F: 01 369 59 01

E: gp.mk@gov.si

www.mk.gov.si

Priloga 1: Program dela Javnega zavoda RS za varstvo kulturne dediščine – podatki za preteklo obdobje, in načrt za 2025 in 2026

1. Število redno zaposlenih za nedoločen in za določen čas v mesecu decembru (31.12.) po notranje organizacijskih enotah ZVKDS v letih 2023-2026 (vir financiranja: osnovna odločba Ministrstva za kulturo, v nadaljevanju: MK):

Notranje organizacijske enote ZVKDS	Redno zaposleni (vir financiranja: osnovna odločba MK)							
	Za nedoločen čas				Za določen čas			
	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
Služba za kulturno dediščino - skupaj	118,95	120	120	121	0	0	0	0
• SKD	4	5	5	6	0	0	0	0
• OE Ljubljana	20	20	20	20	0	0	0	0
• OE Maribor	20,950	21	21	21	0	0	0	0
• OE Celje	14	14	14	14	0	0	0	0
• OE Kranj	16	16	16	16	0	0	0	0
• OE Novo mesto	18	18	18	18	0	0	0	0
• OE Nova Gorica	14	14	14	14	0	0	0	0
• OE Piran	12	12	12	12	0	0	0	0
Center za konservatorstvo – skupaj	69,692	70,125	69,625	77,100	0	0	0,500	0
• CK	2,450	2,500	2,500	2,500	0	0	0	0
• CPA	22,500	22,500	22	29,500	0	0	0,5	0
• RC	44,742	45,125	45,125	45,100	0	0	0	0

Služba za razvoj in informatiko	6,905	7	7	6	0	0	0	0
Skupne službe - skupaj	21,882	22	22	22	0	0	0	0
• Generalni direktor	1	1	1	1	0	0	0	0
• Vodja OE	1	1	1	1	0	0	0	0
• oddelek za informatiko	1	1	1	1	0	0	0	0
• oddelek za kadrovske zadeve	2	2	2	2	0	0	0	0
• oddelek za planiranje, analitiko in upravljanje	1	1	1	1	0	0	0	0
• oddelek za pravne zadeve in javna naročila	1	1	1	1	0	0	0	0
• oddelek za računovodstvo in finančne zadeve	12	12	12	12	0	0	0	0
pisarna generalnega direktorja	2,882	3	3	3	0	0	0	0
ZVKDS - skupaj	217,429	219,125	218,625	226,100	0	0	0,500	0

2. Število projektno zaposlenih za določen čas (DČ) in nedoločen čas (NČ) v mesecu decembru po notranje organizacijskih enotah ZVKDS v letih 2023-2026 (virji financiranja: sredstva od prodaje storitev na trgu, nejavna sredstva za opravljanje javne službe, sredstva EU, sredstva ARIS)

Notranje organizacijske enote ZVKDS	2023		2024		2025		2026	
	DČ	NČ	DČ	NČ	DČ	NČ	DČ	NČ
Služba za kulturno dediščino - skupaj	0	0,550	0	0	0	0	0	0
• SKD	0	0	0	0	0	0	0	0
• OE Ljubljana	0	0	0	0	0	0	0	0
• OE Maribor	0	0,050	0	0	0	0	0	0
• OE Celje	0	0	0	0	0	0	0	0
• OE Kranj	0	0,500	0	0	0	0	0	0
• OE Novo mesto	0	0	0	0	0	0	0	0
• OE Nova Gorica	0	0	0	0	0	0	0	0
• OE Piran	0	0	0	0	0	0	0	0

Center za konservatorstvo – skupaj	0,550	23,183	0,550	22,500	0,700	21,125	0,200	9,150
• CK	0,550	3,550	0,550	3,500	0,200	3,500	0,200	3,500
• CPA	0	16,500	0	16,500	0,500	14,750	0	5,250
• RC	0	3,133	0	2,500	0	2,875	0	0,400
Služba za razvoj in informatiko	1,900	0,095	1,900	0	0,900	0	0	0
Skupne službe - skupaj	0	0,118	0	0	0	0	0	0
• Generalni direktor	0	0	0	0	0	0	0	0
• Vodja OE	0	0	0	0	0	0	0	0
• oddelek za informatiko	0	0	0	0	0	0	0	0
• oddelek za kadrovske zadeve	0	0	0	0	0	0	0	0
• oddelek za planiranje, analitiko in upravljanje	0	0	0	0	0	0	0	0
• oddelek za pravne zadeve in javna naročila	0	0	0	0	0	0	0	0
• oddelek za računovodstvo in finančne zadeve	0	0	0	0	0	0	0	0
• pisarna generalnega direktorja	0	0,118	0	0	0	0	0	0
ZVKDS - skupaj	2,450	23,946	2,450	22,500	1,600	21,125	0,200	9,150

3. Število upokojitev po notranje organizacijskih enotah ZVKDS v letih 2023-2026

Notranje organizacijske enote ZVKDS	Število upokojitev			
	2023	2024	2025	2026
Služba za kulturno dediščino - skupaj	8,500	1	7	3
• SKD	1	0	0	0
• OE Ljubljana	1,500	1	1	0
• OE Maribor	2	0	0	0
• OE Celje	0	0	2	0
• OE Kranj	1	0	0	1

• OE Novo mesto	1	0	2	0
• OE Nova Gorica	1	0	1	2
• OE Piran	1	0	1	0
Center za konservatorstvo – skupaj	2	0	5	0
• CK	1	0	0	0
• CPA	0	0	1	0
• RC	1	0	4	0
Služba za razvoj in informatiko	1	0	0	0
Skupne službe - skupaj	0	0	0	0
• Generalni direktor	0	0	0	0
• Vodja OE	0	0	0	0
• oddelek za informatiko	0	0	0	0
• oddelek za kadrovske zadeve	0	0	0	0
• oddelek za planiranje, analitiko in upravljanje	0	0	0	0
• oddelek za pravne zadeve in javna naročila	0	0	0	0
• oddelek za računovodstvo in finančne zadeve	0	0	0	0
• pisarna generalnega direktorja	0	0	0	0
ZVKDS - skupaj	11,500	1	12	3

Pripravila, funkcija: Maja Horvat, pomočnica direktorja – za kadrovske zadeve

Odgovorna oseba in funkcija: Jernej Hudolin, v. d. generalnega direktorja

Datum: 8. 9. 2025

Podpis odgovorne osebe in žig:

Priloga 2: Programski materialni stroški po posameznih organizacijskih enotah brez stroškov dela – realizacija 2024, obračunsko

REALIZACIJA 2024

LETO	2024	01 - KR	2 - LJ	3 - RC	4 - PI	5 - NM	6 - NG	7 - MB	8 - CE	9 - SS	10 - CPA	11 - CK	12 - SKD	13 - SR	Skupaj
Prihodki	OSNOVNA ODLOČBA	38.826,12	43.216,44	468.003,84	27.917,59	29.798,98	35.356,91	55.980,67	24.316,52	299.358,56	218.868,06	5.832,54	40.902,38	59.435,38	1.347.813,99
	DODATNE ODLOČBE										1.796.267,71				1.796.267,71
Odhodki	OSNOVNA ODLOČBA	38.826,12	43.216,44	468.003,84	27.917,59	29.798,98	35.356,91	55.980,67	24.316,52	293.086,47	218.868,06	5.832,54	40.902,38	59.435,38	1.341.541,90
	DODATNE ODLOČBE										1.796.268,43				1.796.268,43
SALDO		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6.272,09	-0,72	0,00	0,00	0,00	6.271,37